

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ZÁKLADNÍ ŠKOLY
KOBYLY**

Základní škola Kobyly, okres Liberec, příspěvková organizace
Kobyly 31
46345 Pěnčín

Obsah:

Obsah:	2
1. Identifikační údaje	6
1.1 Název ŠVP: „Blíž k sobě, blíž k přírodě“	6
1.2 Předkladatel	6
1.3 Zřizovatel školy	6
1.4 Platnost dokumentu	6
2. Charakteristika školy	7
2.1 Úplnost a velikost školy	7
2.2 Vybavení školy (materiální, prostorové, hygienické)	7
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	8
2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	9
2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty	9
3. Charakteristika ŠVP	11
3.1 Zaměření školy	11
3.1.1 Co chceme a kam směřujeme	11
3.1.2 Škola zajímavá pro žáky	11
3.1.3 Škola užitečná pro život	11
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	12
3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	14
3.4 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	16
3.5 Začlenění průřezových témat	17
4. Učební plán	21
4.1 Soulad časové dotace s rámcovým učebním plánem pro 1. stupeň	21
4.2 Soulad časové dotace s rámcovým učebním plánem pro 2. stupeň	22
4.3 Poznámky k učebnímu plánu	23
5. Učební osnovy	24
5.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	24
5.1.1 Název předmětu: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA /1. stupeň/	25
5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu	25
5.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	27
5.1.2 Název předmětu: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA /2. stupeň/	44
5.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu	44
5.1.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	46
5.1.3 Název předmětu: ANGLICKÝ JAZYK /1. stupeň/	56
5.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu	56
5.1.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	58
5.1.4 Název předmětu: ANGLICKÝ JAZYK /2. stupeň/	61
5.1.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu	61
5.1.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	63
5.1.5 Název předmětu: NĚMECKÝ JAZYK /2. stupeň/	67
5.1.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu	67
5.1.5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	69
5.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	72
5.2.1 Název předmětu: MATEMATIKA /1. stupeň/	72
5.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu	72
5.2.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	74
5.2.2 Název předmětu: MATEMATIKA /2. stupeň/	84

5.2.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	84
5.2.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	87
5.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA	102
Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.	
5.3.1 Název předmětu: INFORMATIKA /1. stupeň/.....	102
5.3.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	102
5.3.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	105
5.3.2 Název předmětu: INFORMATIKA /2. stupeň/.....	110
5.3.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	110
5.3.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	113
5.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	123
5.4.1 Název předmětu: PRVOUKA /1. období/	123
5.4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	123
5.4.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	125
5.4.2 Název předmětu: VLASTIVĚDA /2. období/.....	134
5.4.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	134
5.4.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	136
5.4.3 Název předmětu: PŘÍRODOVĚDA /2. období/	141
5.4.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	141
5.4.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	143
5.5 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	148
5.5.1 Název předmětu: DĚJEPIS /2. stupeň/	148
5.5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	148
5.5.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	150
5.5.2 Název předmětu: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ /2. stupeň/.....	157
5.5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	157
5.5.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	160
5.6 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	168
5.6.1 Název předmětu: FYZIKA /2. stupeň/	168
5.6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	168
5.6.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	171
5.6.2 Název předmětu: CHEMIE /2. stupeň/.....	178
5.6.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	178
5.6.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	181
5.6.3 Název předmětu: PŘÍRODOPIS /2. stupeň/	189
5.6.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	189
5.6.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	192
5.6.4 Název předmětu: ZEMĚPIS /2. stupeň/.....	202
5.6.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	202
5.6.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	205
5.7 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA.....	216
5.7.1 Název předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA /1. stupeň/	216
5.7.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	216
5.7.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	218
5.7.2 Název předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA /2. stupeň/	225
5.7.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	225
5.7.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	228
5.7.3 Název předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA /1. stupeň/	232
5.7.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	232
5.7.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	234
5.7.4. Název předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA /2. stupeň/	241
5.7.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	241
5.7.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	243
5.8 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....	251
5.8.1 Název předmětu: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ /2. stupeň/.....	251
5.8.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	251
5.8.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	254

5.8.2 Název předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA / 1. stupeň/	267
5.8.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	267
5.8.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	269
5.8.3 Název předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA /2. stupeň/	274
5.8.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	274
5.8.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	276
5.9 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	284
5.9.1 Název předmětu: PRACOVNÍ ČINNOSTI /1. stupeň/	284
5.9.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	284
5.9.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	287
5.9.2 Název předmětu: PRACOVNÍ ČINNOSTI /2. stupeň /	292
5.9.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	292
5.9.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	295
5.10 Vzdělávací oblast: DOPLŇJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY	301
5.10.2 Název předmětu: ETICKÁ VÝCHOVA.....	301
5.10.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:.....	301
6. Pravidla pro hodnocení žáků	305
6.1. Způsoby hodnocení žáků	305
6.1.1 Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání	305
6.1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole.....	307
6.1.3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.....	308
6.2 Kritéria hodnocení	309
6.2.1 Hodnocení pomocí klasifikace stupni prospěchu	309
6.2.2 Dělení předmětů pro potřeby klasifikace.....	309
6.2.2.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření	309
6.2.2.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření	311
6.2.2.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření	313
6.2.3 Stupně hodnocení chování	315
6.2.4 Zásady pro používání slovního hodnocení	316
6.3. Pravidla pro hodnocení.....	317
6.3.1 Způsob získávání podkladů pro hodnocení.....	319
6.3.2 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách.....	320
6.3.2.1 Komisionální zkouška	320
6.3.2.2 Opravná zkouška.....	321
6.3.3 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	322
7. Vlastní hodnocení školy /autoevaluace/	324
8. Přílohy k ŠVP	327
8.1 PŘÍLOHA ŠVP PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU.....	328
1. Charakteristika ŠD	329
2. Materiální podmínky	329
3. Ekonomické podmínky	329
4. Personální podmínky	329
5. Formy vzdělávání.....	329
6. Obsah vzdělávání	329
7. Cíle ŠD	331
8. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	331
9. Řád ŠD	331
10. Časový plán ŠD.....	332
11. Bezpečnost práce a ochrana zdraví.....	333
12. Délka vzdělávání v ŠD	333
12.1. Člověk a jeho svět	333

12.1.1 Místo, kde žijeme.....	333
12.1.2 Lidé kolem nás.....	333
12.1.3 Lidé a čas.....	333
12.1.4 Rozmanitost přírody.....	334
12.2. Člověk a jeho zdraví.....	334
12.3. Člověk a svět práce.....	334
12.4. Člověk, umění a kultura.....	335
13. Podmínky přijímání uchazečů do ŠD	335
14. Podmínky průběhu a ukončování vzdělávání žáků v ŠD	335

1. Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP: „Blíž k sobě, blíž k přírodě“

Jedná se o ŠVP pro základní vzdělávání, který byl vytvořen podle RVP ZV

1.2 Předkladatel

Základní škola KOBYLY , okres Liberec - příspěvková organizace

Kobyly 31, 463 45 Pěnčín

IZO: 102 229 317

RED-IZO: 600 080 056

IČO: 70982066

tel. 315559202, mobil: 736754602, e-mailová adresa: reditel@zskobyly.cz

webové stránky: www.zskobyly.cz

Ředitelka : Mgr. Martina Pichrtová

Mobil: 736754602

Koordinátor ŠVP : Mgr. Martina Pichrtová

Mobil: 736754602

1.3 Zřizovatel školy

Obec Kobyly

Kobyly 9, 463 45 Pěnčín

IČO : 672017

tel.482728180, e-mail.adresa: kobyly@volny.cz

1.4 Platnost dokumentu

Datum, kdy byl dokument schválen ředitelkou školy: 28. srpna 2024

Podpis ředitelky školy:

Razítko školy:

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Kobyly je spádová, vesnická škola, umístěná v čistém, zdravém prostředí.

Je to rozsáhlá zděná budova s veškerým zázemím, které ke škole patří.

Poprvé do ní žáci nastoupili v roce 1952 a za tu dobu se zde vzdělávaly stovky dětí.

Škola je vhodně umístěna na křižovatce směrů Turnov – Český Dub, Sychrov – Mnichovo Hradiště. Autobusové spojení je dobré. Zastávky jsou téměř u školy. Byl vybudován chodník, dopravní značení.

Začátek i konec vyučování byly přizpůsobeny autobusovým spojům.

1.stupeň navštěvují převážně děti místní (v okolních vesnicích jsou malotřídní školy). Do vyšších ročníků přijíždějí žáci z neuvěřitelných 15 obcí (minimálně 25 vesnic), ze vzdálenosti až 15 km. Škola je zařazena, i přes svou specifickou malotřídního prvního stupně, mezi školy plně organizované.

Na 1. stupni jsou rozděleni žáci 1. - 5. ročníku do dvou tříd podle stávajícího počtu dětí.

Na 2. stupni jsou čtyři třídy : 6. – 9. ročník samostatný.

Maximální kapacita je 130 žáků.

V posledních letech se pohybuje počet žáků naší školy mezi 105 až 125 dětmi.

Ve třídách bývá od 9 do 22 žáků. Tato situace umožňuje, aby se mohli učitelé svým žákům věnovat převážně individuálně. Z tohoto důvodu mohou být do školy přijímány také děti se specifickými učebními nebo výchovnými potížemi, ale i děti nadané. Respektujeme rovný přístup v přijímání žáků do naší školy.

V ZŠ máme dvě oddělení **školní družiny s kapacitou 42 účastníků**. Vzhledem k tomu, že žáci převážně dojíždějí, mohou navštěvovat školní družinu všechny děti od 1. až do 5. ročníku.

V případě, že by nestačila kapacita ŠD, pobývají **nejstarší žáci ve školní klubovně**, která plní funkci školního klubu. Navštěvují ji hlavně děti, které přijíždějí brzy ráno, mohou zde pobývat před vyučováním nebo když čekají na odpolední vyučování. I ve školní klubovně je samozřejmostí dohled.

Další součástí školy je **školní kuchyně s jídelnou** - s kapacitou 125 jídel.

2.2 Vybavení školy (materiální, prostorové, hygienické)

V přízemí jsou dvě učebny pro 1. stupeň a prostorná, vybavená školní družina. Na chodbách je umístěna minigalerie historie školy.

Jednoduché uzamykatelné šatní skříňky a místnost (školní klubovna), která slouží k čekání žáků. Zde se mohou žáci připravovat na vyučování, sledovat televizi, či hrát stolní hry.

Rovněž zde najdeme školní kuchyň a jídelnu. Vaří se zde zdravě, chutně, včetně zeleninových salátů a ovoce po obědě.

V prvním poschodí jsou zřízeny odborné učebny (učebna českého jazyka, matematiky, cizích jazyků, kreslárna, počítačová učebna, cvičná kuchyňka, keramická dílna). Všechny učebny jsou prostorné,

čisté. Některé vybavení je sice starší, ale snažíme se ho neustále modernizovat a obnovovat. Byly zakoupeny žakovské stolky, židličky, školní tabule, mapy, nástěnné tabule, smart televizory, tablety, fotoaparát, dataprojektory...

Dobře je vybavena počítačová učebna. Počítače jsou rovněž ve třídě na 1. stupni. Máme stále připojení k internetu. Počítače jsou propojeny do sítě po celé škole. Dvě učebny a školní družina jsou vybaveny interaktivní tabulí. Výhodou je, že u každé učebny je kabinet pro učitele a inventář vyučovaných předmětů. U učebny českého jazyka je umístěna žakovská knihovna.

Třídy a pracovní místa jsou uspořádány tak, aby respektovaly nároky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Žákům jsou poskytovány speciální učebnice, kompenzační a jiné pomůcky, které jsou nezbytné pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Všichni učitelé se scházejí ve sborovně v 1. poschodí, kde je rovněž kuchyňka s vybavením, počítač s tiskárnou a kopírkou, připojení k internetu.

K hlavní budově přiléhá velká, dobře vybavená tělocvična. Ihned u školy se nachází hřiště a tenisový kurt, který je v majetku místního Sokola. Součástí areálu školy je rozsáhlá zahrada s hřištěm s dřevěnými prvky a altánem a park se stromy.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

V pedagogickém sboru je dle situace 10 - 14 pedagogů včetně asistentů pedagoga, na přepočtený celý úvazek kolem 11.

Všichni vyučující do školy dojíždějí.

Všichni učitelé se snaží poskytovat našim žákům kvalitní vzdělávání. Vzornou přípravou, vlastní aktivitou a dalším vzděláváním usilují o dobrou pověst školy. Věnují dětem čas nad rámec své pracovní povinnosti v zájmových kroužcích, na doučování, při přípravě na přijímací zkoušky či jiných mimoškolních aktivitách.

Téměř všichni učitelé mají vysokoškolské vzdělání. V takto malé škole a při malém počtu hodin některých předmětů je nemožné zajistit stoprocentní aprobovanost. Při dlouhodobém zachování tohoto sboru by některou neaprobovanost měla nahradit praxe učitele v daném předmětu.

Kvalifikovaně jsou vyučovány téměř všechny hlavní předměty.

Výuka angličtiny a němčiny je plně kvalifikovaná.

Ředitelkou školy je od 1. 8. 2013 jmenována Mgr. Martina Pichrtová, aprobace český jazyk – německý jazyk.

Všichni vyučující se neustále dále vzdělávají a školí se odborně ve svých předmětech, ale i v oblasti digitálních kompetencí, společného vzdělávání, osobnostně sociálního rozvoje, psychohygieny, bezpečnosti práce nebo požární ochrany. Získávají osvědčení.

Vzdělává se také výchovná poradkyně, metodik prevence, ředitelka školy, učitelka, která má na starost traumatologický plán a environmentální výchovu.

Pedagogy se specifickými odbornostmi či funkcemi nemáme (malá škola).

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Pro naši školu se stal dlouhodobým projektem cíl získávání nových žáků a udržení školy pro vesnici do budoucna.

Tomuto cíli podřizujeme vše. Krůček za krůčkem řešíme problémy, které se stále objevují. Pro velké městské školy to jsou jednoduché záležitosti, pro naši vesnickou školu obrovské úkoly.

Konáme pravidelné akce, kde se prezentujeme a chceme na naši školu upozornit a přilákat tak i žáky ze vzdálenějších vesnic. Mezinárodní spolupráci navázanou nemáme.

- 1) Pravidelné měsíční informační články učitelů ve zdejším periodiku Kobyláčku
- 2) Memoriál Květoslava Kozderky pro okolní školy
- 3) Pronájem nebytových prostor (tělocvičny)
- 4) Pravidelné sběry starého papíru
- 5) Školní jarmark
- 6) Osoby tradičních svátků – Vánoce, Velikonoce
- 7) Dny otevřených dveří
- 8) Den dětí
- 9) Ples rodičů a přátel školy
- 10) Noc s Andersenem
- 11) Den za školou
- 12) Škola nanečisto (pro budoucí prvňáčky)

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Spolupráce se zákonnými zástupci je dobrá. Stále je co zlepšovat a rozvíjet. Zákonní zástupci žáků mohou školu navštívit kdykoliv, nejlépe po domluvě s konkrétním učitelem. Mohou využít konzultačních hodin výchovné poradkyně nebo metodika prevence. Ředitelka školy je k dispozici prostřednictvím telefonu, školního mobilu, emailové nebo datové schránky.

Zákonní zástupci žáků mohou v případě pochybností přijít zkontrolovat kvalitu obědů, mohou si oběd nechat přinést domů.

Škola má uzavřenou pojistku. Dojde-li k úrazu nebo ztrátě osobního předmětu jsou žáci i zaměstnanci pojišťovnou odškodněni.

Na naší škole byla ustavena Rada školy. Tvoří ji dva zákonní zástupci žáků, dva pedagogové a dva zástupci obce.

Existuje SRPDŠ. Jeho hlavní akcí je Ples školy. Pomáhá s financováním školních výletů, dopravy na sportovní a kulturní akce, nákupem některých školních pomůcek a vybavení, odměn pro žáky ap. Zákonní zástupci žáků a také někteří drobní soukromí podnikatelé pomáhají se sponzorskými dary do tomboly školního plesu, na vylepšení prostředí školy nebo na nákup počítačové techniky.

Spolupracujeme s okolními školami, hlavně malotřídními, s obecními úřady okolních obcí, s místními hasiči, se Sokolem, s místní knihovnou.

V případě potřeby spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko psychologické poradny a speciálně pedagogická centra), s Odbory sociálních věcí Městského úřadu v Turnově či Mnichově Hradišti, se střediskem výchovné péče.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Název ŠVP „Blíž k sobě, blíž k přírodě“ není nahodilý. Jsme vesnickou školou rodinného typu a navazujeme proto na tuto tradici

3.1.1 Co chceme a kam směřujeme

- respektujeme sociální složení obyvatel
- jsme ve velmi úzkém kontaktu s rodiči žáků
- uskutečňujeme se žáky výlety do okolí a poznáváme důležitá místa našeho kraje
- zabezpečujeme vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přímo ve třídách společně s ostatními dětmi
- zaměřujeme se i na žáky nadané a mimořádně nadané
- vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu i prostřednictvím efektivních metod výuky, jako je skupinové a kooperativní vyučování

3.1.2 Škola zajímavá pro žáky

- nabízíme výuku dvou cizích jazyků a zájmové kroužky
- důraz klademe i na informační a komunikační technologie
- každoročně připravujeme pro žáky řadu sportovních i kulturních akcí
- pravidelně a zdarma připravujeme žáky k přijímacím zkouškám
- pro rodiče a veřejnost pořádáme plesy, vánoční besídky, výroční besídky, jarmark ad.

3.1.3 Škola užitečná pro život

- vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu a k ochraně přírody
- v pracovních činnostech preferujeme dovednosti použitelné v praktickém životě
- poskytujeme poradenství při výběru povolání
- vychováváme žáky k ekologickému myšlení
- třídíme druhotné suroviny a pravidelně organizujeme sběry papíru a plastů

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence mají pomoci žákům získat základy všeobecného vzdělání a jsou součástí dalšího celoživotního vzdělávání.

Kompetence k učení

- Pomáháme žákům najít nevhodnější způsob učení
- Vedeme žáky k zvládnutí organizace a plánování jejich vlastního učení
- Klíčová je práce s textem, vyhledávání, třídění a zpracovávání informací
- Snažíme se žáky motivovat k učení a stanovit si reálné cíle
- Motivujeme žáky k sebehodnocení, objektivnímu zhodnocení výsledků svého učení, práci s chybou a její následné odstranění
- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- Zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly
- Žáci se zúčastňují soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problému

- Do výuky začleňujeme problémové úlohy, při nichž žáci navrhnou různá řešení, využívají logické úvahy, obhajují své názory, učí se spolupracovat ve dvojicích či skupinách
- Žáky vedeme k vyhledávání informací, využívání různých informačních zdrojů
- Pomáháme žákům prezentovat výsledky jejich činnosti a jejich názorů
- Vedeme žáky k odpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k jazykové kultuře ve všech vzdělávacích oborech, tj. k výstižnému, srozumitelnému a jasnému vyjadřování
- Dbáme u žáků na správnou nonverbální komunikaci a řeč těla
- Vytváříme žákům příležitosti pro vzájemnou komunikaci / sebehodnocení, vzájemné sdělování pocitů a názorů
- Žáci pracují se slovníky, encyklopediemi, obrazovými materiály
- Rozvíjíme u žáků schopnost orientace v běžných společenských situacích
- Podporujeme přátelské vztahy mezi žáky a toleranci k ostatním lidem

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k respektování daných pravidel ve škole i v životě
- Žáky připravujeme na týmovou práci - pracujeme i ve skupinkách
- Žáky vedeme k respektování sebe i druhých
- Usilujeme o to, aby byli žáci ohleduplní a uctívají při jednání s druhými lidmi a upevňovali tím mezilidské vztahy
- Vedeme žáky k odmítání chování těch, kteří narušují dobré vztahy mezi žáky i učiteli

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky se zákony a společenskými normami, uvědomujeme žáky o povinnosti zákony a normy respektovat
- Nabádáme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích ,např. při poskytování první pomoci
- Upozorňujeme žáky na spolupůsobení /vzájemné ovlivňování/ člověka a prostředí. Vedeme je k respektování a ochraně životního prostředí /environmentální výchova/
- Vysvětlujeme žákům potřebu respektovat individuální rozdíly /národnostní menšiny, přistěhovalci /
- Vytváříme povědomí o jiných národech, zvycích, kultuře, uvědomění si chudoby zaostalých oblastí
- Vedeme děti k charitativní činnosti, pomoci lidem v nouzi, třídění odpadů
- Vedeme žáky k prozkoumání a respektování odlišných názorů

Kompetence pracovní

- Pomáháme žákům ovládat různé nástroje, manipulovat s nimi. Snažíme se rozeznávat se žáky různé materiály a nacházet nejlepší způsoby zpracování.
- Vedeme žáky k zodpovědnému a sebekritickému postoji při volbě budoucího povolání
- Nabízíme zájmové útvary, a tím podněcujeme zájmovou orientaci žáků
- Výuku doplňujeme o praktické exkurze
- Vysvětlujeme žákům podstatu aktivní ochrany svého zdraví, ale i bezpečnosti jiných lidí
- Vedeme žáky k ochraně životního prostředí a kulturních hodnot našeho národa

Kompetence digitální

- Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- Vedeme žáky k tomu, aby uměli získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, a volili k tomu postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- Vedeme žáky k využívání digitálních technologií za účelem usnadnění si práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- Učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, vedeme je ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflexi rizik jejich využívání
- Učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzhledem k velikosti naší školy a počtu žáků v jednotlivých třídách jsou podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami velmi příhodné, a proto se snažíme zohledňovat vzdělávací potřeby těchto žáků a poskytovat jim co nejlepší péči.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně uplatňuje škola pouze s doporučením ŠPZ. Podpůrná opatření budou použita v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. a jejich příloh.

Evidenci žáků se ŠVP vede výchovný poradce, který při své činnosti spolupracuje s ředitelkou školy, třídními učiteli i ostatními vyučujícími školy.

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagogové tomu přizpůsobují své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima. K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Při používání podpůrných opatření škola využívá dostupných metodických materiálů.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením škola zohledňuje jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností

s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce, případně školního speciálního pedagoga. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Při zpracování PLPP škola použije vzor uvedený v příloze vyhlášky č. 27/2016 Sb. PLPP realizují jednotliví vyučující předmětů. Plnění PLPP je průběžně vyhodnocováno v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. (1 – 2x za 3 měsíce). Nejsou-li podpůrná opatření stanovená v PLPP účinná, doporučí škola zákonným zástupcům požádat o vyšetření ve školském poradenském zařízení.

IVP sestavuje třídní učitel za pomoci výchovného poradce, případně školního speciálního pedagoga na základě doporučení školského poradenského zařízení. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Při zpracování IVP škola použije vzor uvedený v příloze vyhlášky č. 27/2016 Sb. Zákonný zástupce svým podpisem vyjadřuje souhlas s použitím podpůrných opatření. Plnění IVP je průběžně vyhodnocováno v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. (1 – 2x za 3 měsíce.) Při vzdělávání žáků podle IVP škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními.

3.4 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem, případně školním speciálním pedagogem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce, případně školní speciální pedagog zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky.

3.5 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova /OSV/									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností poznávání	ČJ,HV	ČJ,HV	ČJ,HV	ČJ,HV	ČJ,HV	M,F	F	F,ČSP	F,ČSP
Sebepoznání a sebepojetí						VZ,ČSP	VZ,ČSP	VZ,ČSP	VZ,ČSP
Seberegulace a sebeorganizace	M	M	ČJ,M	ČJ,M	ČJ,M		VZ	VZ	
Psychohygiena	PČ,HV	PČ,HV	PČ,HV	PČ,HV	PČ,HV	VZ		VZ	
Kreativita	PČ, VV	PČ, VV	PČ, VV	PČ, VV	PČ, VV		VZ	VV	VZ
Poznávání lidí						AJ,VZ	AJ	VZ	VZ
Mezilidské vztahy	ČJS	ČJS	ČJS	ČJS	ČJS	AJ,VO	VO	VO	AJ,VO
Komunikace	ČJ	ČJ	ČJ,AJ	ČJ,AJ	ČJ,AJ	ČJ,AJ	ČJ,AJ,NJ	ČJ,AJ,NJ	ČJ,AJ,NJ
Kooperace a kompetice								ČJ	ČJ
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti							VO,F	VO	
Hodnoty, postoje, praktická etika							VO	VO	AJ

Výchova demokratického občana /VDO/									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola			ČJS					VO	
Občan, občanská společnost a stát				ČJS	ČJS			VO	
Forma participace občanů v politickém životě									VO
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				ČJS				Z	VO

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech /EGS/									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá				HV	ČJS,HV	AJ	AJ,NJ,Z	AJ, NJ	AJ,D
Objevujeme Evropu a svět				M	M	AJ	AJ,Z	AJ	Z
Jsme Evropané			ČJ	ČJ	ČJ	F	Z	Z	VO,Z,F

Multikulturní výchova /MV/									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference				VV,HV	VV,HV	AJ,HV	AJ,HV	AJ,Z,HV	AJ,Z,HV
Lidské vztahy	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	TV	VO,TV	TV	TV
Etnický původ								Př	
Multikulturalita			AJ	AJ	AJ				
Princip sociálního smíru a solidarity								VO	VO

Environmentální výchova /ENV/									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy				ČJS	ČJS	Z			Př
Základní podmínky života		ČJS	ČJS			Př,F,ČSP		CH,ČSP	AJ,CH
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PČ	PČ,ČJS	PČ	PČ	I, PČ	TV, PČ,F	TV, PČ,F	F,TV	AJ,F,TV,ČSP
Vztah člověka k prostředí	ČJ	ČJ,ČJS	ČJ,ČJS	ČJ	ČJ	Z,ČSP	ČSP	Z	AJ,Z

Mediální výchova /MEDV/									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					ČJ			ČJ	ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality							ČJ,F		F
Stavba mediálních sdělení									ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení									
Fungování a vliv médií ve společnosti					I	ČJ			
Tvorba mediálního sdělení								I,PP	I,PP
Práce v realizačním týmu									ČJ

Vysvětlivky:

AJ = anglický jazyk, ČJ = český jazyk, ČJS = člověk a jeho svět, ČSP = člověk a svět práce, D = dějepis, F = fyzika, HV = hudební výchova, CH = chemie, i = informatika, Př = přírodopis, TV = tělesná výchova, VO = výchova k občanství, VV = výtvarná výchova, VZ = výchova ke zdraví, Z = zeměpis

4. Učební plán

4.1 Soulad časové dotace s rámcovým učebním plánem pro 1. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Předměty	1. stupeň							
			1. – 5. ročník							
			Časová dotace							
			1.	2.	3.	4.	5.	Celkem	Minim. dotace	Disp.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	9	10	8	7	7	41	33	8
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9	9	0
Matematika a její aplikace		Matematika	4	5	5	5	5	24	20	4
Informatika		Informatika	0	0	0	1	1	2	1	1
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	3	0	0	15	12	3
		Vlastivěda	0	0	0	2	2			
		Přírodověda	0	0	0	2	2			
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	12	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	0
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	0
Disponibilní časová dotace			1	3	4	4	4			16
Celková povinná časová dotace			20	22	24	26	26	118	102	

4.2 Soulad časové dotace s rámcovým učebním plánem pro 2. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Předměty	2. stupeň						
			6. – 9. ročník						
			Časová dotace						
			6.	7.	8.	9.	Celkem	Min. dotace	Dispon.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	5	5	4	5	19	15	4
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	12	0
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	0	2	2	2	6	6	0
Matematika a její aplikace		Matematika	4	5	4	5	18	15	3
Informatika		Informatika	1	1	1	1	4	1	3
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	8	11	1
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1	1	1	1	4		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	1	2	2	7	21	4
	Chemie	Chemie	0	0	2	2	4		
	Přírodopis	Přírodopis	2	1	2	1	6		
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	2	2	8		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	10	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	1	1	4	10	2
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8		
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	4	3	1
Disponibilní časová dotace			4	3	6	5			18
Celková povinná časová dotace			29	30	31	32	122		

4.3 Poznámky k učebnímu plánu

Český jazyk a literatura

Vzdělávací obsah předmětu má komplexní charakter. Je tvořen třemi složkami :

Jazyková výchova, literární výchova, komunikační výchova a od 2. ročníku také slohová výchova.

Na 1. i 2. stupni mu věnujeme navíc 12 disponibilních hodin. V případě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními je možné na základě vyhlášky 27/2016 Sb. ve znění pozdějších předpisů využít disponibilní časovou dotaci v ŠVP k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče, bude-li to v možnostech školy. Disponibilní časová dotace může být použita také k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním.

Anglický jazyk

Hlavním cizím jazykem je na naší škole jazyk anglický. Vyučuje se povinně od 3. ročníku až do 9. ročníku s týdenní dotací 3 hodiny. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Německý jazyk

Dalším cizím jazykem je na 2. stupni od 7. ročníku až do 9. roč. (po dvou hodinách týdně) jazyk německý. Vzhledem k malému počtu žáků a díky kvalifikovanosti pedagogických pracovníků jsme zvolili pouze jeden další cizí jazyk. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Matematika

Matematika je posílena sedmi disponibilními vyučovacími hodinami za celou devítiletou školní docházku.

Informatika

Tento předmět je zařazen na 1. stupni ve 4. a 5. ročníku po jedné hodině týdně jako povinný. Dále pokračuje jako povinný předmět ve všech ročnících 2. stupně s týdenní dotací jedné hodiny v každém ročníku. Na 2. stupni jsou tři hodiny disponibilní.

Prvouka

Na 1. stupni je tomuto předmětu během prvních pěti let věnováno 15 hodin – z toho jsou 3 hodiny disponibilní.

Výchova k občanství

Předmět je zařazen do každého ročníku 2. stupně. Jedna hodina je disponibilní.

Fyzika a přírodopis

V obou předmětech jsme použili jedné disponibilní hodiny na posílení těchto důležitých předmětů.

Zeměpis

Výuka tohoto předmětu je v 8. a 9. ročníku posílena vždy o 1 disponibilní hodinu.

Výchova ke zdraví

Předmět byl posílen v 6. a 7. ročníku o dvě hodiny (disponibilní).

Pracovní činnosti

I u tohoto předmětu došlo k posílení o jednu hodinu v 6. ročníku (disponibilní).

Základní škola Kobyly nemá žádný nepovinný předmět. Zájem žáků je řešen prostřednictvím zájmových kroužků.

5. Učební osnovy

5.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura**, **Cizí jazyk a Další cizí jazyk**. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické.

5.1.1 Název předmětu: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA /1. stupeň/

5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělávání, ale i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené psané podobě umožňuje poznávat společensko-kulturní vývoj lidské společnosti, rozvíjí mezilidskou komunikaci.

5.1.1.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Výuka předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter. Pro přehlednost je rozdělen do tří složek, jež se vzájemně prolínají:

- jazyková výchova
- literární výchova
- komunikační a slohová výchova

Hodinová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
9	10	8	7	7

Vyučovací předmět Český jazyk je realizován společně v 1. - 2. ročníku a 3. - 5. ročníku. V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. v komunikační a slohové výchově se žáci učí chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky a prožitky. v literární výchově žáci poznávají prostřednictvím vhodné četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, formulovat vlastní názory o díle. Získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky.

5.1.1.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Český jazyk a literatura jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku				
OSV	Rozvoj schopností poznávání	1.	2.	3.	4.	5.
	Seberegulace a sebeorganizace	-	-	3.	4.	5.
	Komunikace	1.	2.	3.	4.	5.
MKV	Lidské vztahy	1.	2.	3.	4.	5.
ENV	Vztah člověka k prostředí	1.	2.	3.	4.	5.
EGS	Jsme Evropané	-	-	3.	4.	5.
MEDV	Kritické čtení a vnímání med. sdělení	-	-	-	-	5.

5.1.1.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- pomáhá žákům najít nejvhodnější způsob čtení
- vede žáky k práci s textem, vyhledávání, třídění a zpracovávání informací

Kompetence k řešení problému:

Učitel:

- vede žáky k samostatnosti při práci
- vysvětluje žákům, jak vyhledávat informace a následně získané poznatky třídit, zpracovávat a efektivně využívat

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k jazykové kultuře
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci
- podporuje přátelské vztahy a toleranci k ostatním lidem

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- umožňuje žákům využívat skupinovou práci
- nabádá žáky k respektu k sobě i druhým

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k charitativní činnosti, pomoci lidem v nouzi

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vysvětluje žákům podstatu aktivní ochrany zdraví, ale i bezpečnosti jiných lidí

Kompetence digitální:

Učitel:

- učí žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- vede žáky k získávání, vyhledávání a kritickému posuzování dat a informací

5.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1.2.1 1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova - Rozdělí slova na slabiky a krátká slova na hlásky - Pozná první hlásky - Rozliší písmena malá a velká, tiskací a psací - Píše úhledně a přehledně	- Čtení písmen - Samohlásky A,O,E,U,I,Y - Souhlásky M,L,S,P,T,J - Čtení slabik a slov z nich složených - Uvolňovací cviky - Držení psacího náčiní - Základní hygienické návyky při psaní - Psaní prvních písmen	OSV – Komunikace – komunikace v různých situacích OSV – Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování
- Souvisle čte jednoduchý text - Vázaně čte vybrané typy slov - Pozná další hlásky a dvojhlásky	- Vázané spojování slabik - Slova s předložkami - Víceslabičná slova - Hlásky N,D,K,R,V - Dvojhlásky AU,OU - Opis a přepis slabik a slov - Diktát písmen, slabik i slov	MKV – Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování
- Rozvíjí svůj kultivovaný písemný projev - Pozná rozdíl mezi slabikou a slovem Pečlivě vyslovuje Volí vhodné tempo řeči	- Oprava nesprávné či nedbalé výslovnosti - Nácvik dýchání a tempa řeči	
- Pozná nové hlásky - Užívá správný slovní přízvuk - Čte a píše slova se slabikotvorným r, l - Hlasitě a správně čte jednoduchý text s porozuměním - Napíše krátké věty Odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob	- Hlásky Z,H,Š,C,Č,B,Ž,Ř,G,F,CH - Čtení slov s probranými slabikami - Opis a přepis vět - Čtení textů ve Slabikáři - Podpis - Velká písmena	ENV – Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví

• Pozná další písmena • Čte a píše slova se slabikami di,ti,ni,dě,tě,ně,bě,pě,vě,mě • Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • Má úpravný a přehledný písemný projev • Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky	- Ď,Ť,Ň - Vyvození di,ti,ni,dě,tě,ně,bě,pě,vě,mě - Diakritická znaménka - Zvyšování plynulosti čtení - Intonace vět - Kontrola vlastního písemného projevu	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1.2.2 2. ročník

Jazyková výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Určí počet slabik ve slově • Píše správný tvar písmen • Rozliší písmena malá a velká, tiskací a psací • Dokáže užít v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves • Rozliší větu podle intonace • Dokáže uspořádat věty v mluvené řeči i psaném textu • Rozliší v textu druhy vět podle postoje mluvčího • Rozliší jednotlivá slova ve větě, ví, kde je pauza mezi slovy • Porovnává významy slov, zvláště slova významem souřadná, nadřazená a podřazená • Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slov • Člení slova na hlásky - určí počet hlásek a písmen ve slově • Odlišuje krátké a dlouhé samohlásky • Odůvodňuje a píše správně ú/ů (mimo morfologický šev)	- Opakování učiva z 1. ročníku - Opakování písmen - Opis, přepis - Poznávání vět, melodie věty - Pořádek vět v textu - Druhy vět - Rozlišování slov ve větě - Pořádek slov ve větě - Slovní význam - Dělení slov na slabiky a hlásky - Dělení slov na konci řádku - Zvuková stavba slova - Hlásky a písmena - Krátké a dlouhé samohlásky, dvojhlásky - Psaní ú/ů	OSV – Komunikace – dovednosti pro verbální sdělování

• Rozlišuje druhy souhlásek • Odůvodňuje a píše správně i/í po měkkých souhláskách a y/ý po tvrdých souhláskách • Odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) • Odůvodňuje a píše správně slova s párovou souhláskou • Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu • Rozlišuje slovní druhy • Odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování v typických případech • Vyjmenuje písmena v ustálené řadě – abecedě • Rozčlení text na jednotlivé větné celky • Určí větu jednoduchou a souvětí • Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • Samostatně vypracuje zadané úkoly	- Souhlásky měkké, tvrdé, obojetné - Psaní i/y po měkkých / tvrdých souhláskách - Psaní písmena ě – skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - Výslovnost a psaní souhlásek na konci a uvnitř slov – párové souhlásky - Slova a skutečnost - Slovní druhy (názvy 10 slovních druhů) – podst. jména, slovesa, předložky, spojky - Vlastní jména - Abeceda - Řazení slov v abecedním pořádku - Větné celky - Věta jednoduchá a souvětí - Spojky a spojovací výrazy - Opakování a procvičování probraného učiva	
---	--	--

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • Tvoří krátký mluvený projev na základě práce s obrázkem • Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • Popíše postavy (např. pohádkové) a jejich vlastnosti • Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • Stručně a výstižně popíše krajinu • Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • Dodržuje pravidla slušného a správného chování a vystupování • Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- Práce s textem - Vyprávění o příhodách a zážitcích (např. z prázdnin) - Popíše, co dělají osoby či zvířata na obrázku - Přiřadí správně nadpisy k jednotlivým ilustracím, seřadí události dle dějové posloupnosti - Vypravuje jednoduchý příběh podle obrázku - Popis pohádkových hrdinů - Dopis, pozdrav (pohlednice) - Popis krajiny, parku - Pozdrav a poděkování - Telefonování - Chování na veřejnosti, v silničním provozu - Kontrola vlastního písemného projevu	ENV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl OSV – Komunikace – komunikace v různých situacích

Literární výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Čte ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • Čte s porozuměním • Přednáší z paměti literární texty přiměřené věku • Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších • Je schopen samostatného čtení • Je schopen soustředěného poslechu četby • Odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • Je schopen reprodukovat text	- Postupné zařazování složitějších textů - Čtení s předločkami, správný přízvuk - Básně přiměřené délky a náročnosti - Rozlišení poezie a prózy - Pohádka, pověst, bajka - Převyprávění přečteného textu - Intonace	MKV – Lidské vztahy – tolerance, empatie OSV – Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1.2.3 3. ročník

Jazyková výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná - Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - Odůvodňuje a píše správně: i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - Odůvodňuje a píše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování - Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- Opakování učiva z 2. ročníku (psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách; skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; párové souhlásky) - Slova nadřazená, podřazená, souřadná - Slova protikladná - Slova souznačná - Slova příbuzná - Slabičné a hláskové složení slov - Slovní přízvuk, slova nepřízvučná - Vyjmenovaná slova - Abeceda, abecední řazení slov - Podstatná jména	OSV - Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV - Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly

• Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- Slovesná osoba, číslo, čas - Infinitiv - Časování sloves - Slovesné tvary - Slovní druhy - Slovní druhy ohebné a neohebné - Věta jednoduchá a souvětí - Vzorce souvětí - Spojky a jiné spojovací výrazy - Spojování vět jednoduchých v souvětí - Skladební dvojice, základní skladební dvojice - Závěrečné shrnutí a opakování probraného učiva	
---	--	--

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - Respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru - Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - Píše věcně formálně správně jednoduchá sdělení - Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- Dopis, blahopřání, telefonování, pozvánka, rozhovor - Popis předmětu, osoby - Tvorba osnovy podle obrázků - Dorozumívání beze slov - Pozdrav, poděkování, pomoc druhým - Adresa - Návštěva knihovny - Nakupování - Na návštěvě - Popis pracovního postupu – výroba vánoční dekorace, příprava pohoštění - Blahopřání - Pozvánka na oslavu - Kontrola vlastního písemného projevu - Sestavení vlastivědného programu pro návštěvu z ciziny	OSV – komunikace - komunikace v různých situacích(rozhovor,prosba, pozdrav,omluva) MKV-Lidské vztahy - uplatňování principu slušného chování ENV - Vztah člověka k prostředí-naše obec-přírodní zdroje,kultura,odpadové hospodářství EGS - Jsme Evropané - mezinárodní organizace UNICEF

Literární výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Čte ve vhodném tempu a frázování literární texty přiměřené věku, používá tiché čtení • Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • Přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- Hlasité čtení a předčítání - Návěst tichého čtení - Členění textu - Poezie - Próza – pohádka, povídka, pověst, bajka - Spisovatel, ilustrátor, básník, čtenář, herec, divadlo, film - Básně přiměřeného rozsahu a náročnosti	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1.2.4 4. ročník

Jazyková výchova

• Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou a předponovou • Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	- Opakování učiva 3. ročníku - Věta, souvětí - Význam slova - Slova jednoznačná a mnohoznačná - Slova spisovná a nespisovná, citově zabarvená - Ohebné a neohebné slovní druhy - Stavba slov – kořen slova, část předponová a příponová, slova příbuzná - Předpony a tvarově stejné předložky - Vyjmenovaná slova - Slovní druhy - Slovesa – osoba, číslo, čas - Podstatná jména – pád, číslo, rod, vzor - Vzory rodu mužského, ženského, středního - Věta jednoduchá a souvětí - Vzorce souvětí - Shoda přísudku s podmětem - Řeč přímá a nepřímá	OSV - Seberegulace a sebeorganizace -cvičení sebekontroly

Slohová a komunikační výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Sestaví osnovu vyprávění - Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk - Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - Vede správně dialog, telefonický hovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- Vyprávění podle obrázkové osnovy – zážitky z prázdnin - Popis osoby (literární, policejní, odborný) - Popis věci a děje - Popis činnosti - Oznámení – ztráty a nálezy - Dopis, adresát, odesílatel, zpáteční adresa - Telefonický rozhovor, vzkaz na záznamník - Blahopřání (psaní zájmen v písemném oslovení) - Inzerát, telegram, reklama, SMS	EGS-Jsme Evropané-co Evropu spojuje OSV-Komunikace- rozhovor, vyprávění MKV-Lidské vztahy- uplatňování principu slušného chování ENV-Vztah člověka k prostředí-ochrana zdraví, zdravý životní styl OSV-Komunikace- komunikace v různých situacích

Literární výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- Poslech literárních textů - Zážitkové čtení a naslouchání - Tvořivé činnosti s literárním textem- přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - Základní literární pojmy- literární druhy a žánry, rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1.2.5 5. ročník

Jazyková výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - Porovnává významy slov - Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - Píše správně i/y po obojetných souhláskách - Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- Předpony, přípony, kořen, odvozování, skládání slov - Slova jednoznačná a mnohoznačná - Homonyma, antonyma, synonyma - Slova citově zabarvená, slova nadřazená, podřazená - Vyjmenovaná slova - Mluvnické kategorie podstatných jmen, určování pádu, čísla, rodu a vzoru - Slovesa – mluvnické významy, slovesný způsob - Slovesa – podmiňovací způsob, procvičování tvarů podmiňovacího způsobu - Přídavná jména – mluvnické významy, druhy přídavných jmen, skloňování	OSV-Seberegulace a sebeorganizace-cvičení sebekontroly, organizace vlastního času OSV-Rozvoj schopností poznávání-cvičení dovedností zapamatování

• Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu • Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- Zájmena – druhy, skloňování - Číslovky – druhy, skloňování, psaní číslovek - Podmět a přísudek – určování - Podmět nevyjádřený a několikanásobný, užívání ve větách - Shoda přísudku s podmětem - Vzorce souvětí - Řeč přímá a nepřímá	
--	--	--

Slohová a komunikační výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Čte porozuměním přiměřeně náročné texty nahlas - Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti - Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě - Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podléského komunikačního záměru - Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikačního záměru	- Vypravování – osnova, zážitky z prázdnin - Líčení zážitků - Dopis - Inzerát, telegram, SMS - Reklama - Naučný text - Předpověď počasí - Rozhovor ve škole, seznámení s kamarádem - Telefonický rozhovor, vzkaz na záznamník - Oznámení, zpráva - Popis činnosti - Popis osoby (literární, odborný, policejní) - Popis pracovního postupu - Povídka	ENV-Vztah člověka k prostředí - nerovnoměrnost života na Zemi EGS-Jsme Evropané-co Evropu spojuje MEDV-Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení-kritický přístup k reklamě OSV-Komunikace-rozhovor MKV-Lidské vztahy-uplatňování principu slušného chování

Literární výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- Poslech literárních textů - Zážitkové čtení a naslouchání - Tvořivé činnosti s literárním textem- přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - Základní literární pojmy- literární druhy a žánry, rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	

5.1.2 Název předmětu: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA /2. stupeň/

5.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Kvalitní osvojení a užívání mateřského jazyka v písemné i ústní podobě je základním znakem vzdělanosti každého žáka. Jazykem vyjadřujeme své myšlenky, city a prostřednictvím dokonalého poznání jazyka se můžeme vžít do myšlení a citění druhých lidí. Jazyk nám pomáhá chápat podstatu literárních děl. Díky zvládnutému mateřskému jazyku můžeme úspěšně studovat i ostatní předměty a v neposlední řadě i další cizí jazyky.

5.1.2.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má i na 2. stupni komplexní charakter. Pro přehlednost je rozdělen do tří vzájemně se prolínajících složek:

- jazyková výchova
- literární výchova
- komunikační a slohová výchova

Hodinové dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
5	5	4	5

Výuka probíhá většinou v učebně českého jazyka, která sousedí zároveň s učitelskou i žákovskou knihovnou. Některé hodiny se ale uskutečňují i v počítačové učebně. Součástí výuky může být návštěva divadel, muzeí, koncertů či významných historických míst.

II. stupeň navazuje na I. stupeň, procvičuje se a prohlubuje větná skladba, důraz je kladen na jazykové a komunikační schopnosti, porozumění literárním textům a zvládnutí pravopisných norem.

5.1.2.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Český jazyk a literatura jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tématický okruh	Začleněno v ročníku			
OSV	Komunikace	6.	7.	8.	9.
	Kooperace a kompetice	-	-	8.	9.
MEDV	Kritické čtení a vnímání med. sdělení	-	-	8.	9.
	Stavba mediálních sdělení	-	-	-	9.
	Fungování a vliv médií ve společnosti	6.	-	-	-
	Interpretace vztahu med.sdělení a reality	-	7.	-	-
	Práce v realizačním týmu	-	-	-	9.

5.1.2.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky ke čtení, poslechu a porozumění literárnímu textu
- umožňuje přístup k literárním pramenům a jazykovým příručkám
- vede žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k samostatnosti při práci
- umožňuje žákům vyhledávat informace z dalších zdrojů /encyklopedie, slovníky, internet/

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- nabádá žáky ke správnému vyjadřování / ústně, ale i písemně/
- nabízí témata k diskuzím a vhodnému vedení diskuze
- vysvětluje důležitost znalosti pravidel slušného chování a vystupování v soukromí i na veřejnosti
- upozorňuje na správnou intonaci a hlasovou techniku
- zdůrazňuje význam neverbální komunikace – vhodně a přiměřeně situaci

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- povzbuzuje žáky při veřejných vystoupeních
- posiluje sebedůvěru žáka pochvalou za pokrok
- umožňuje žákům zhodnotit výsledky své práce

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k národní hrdosti a respektu ke kulturnímu a historickému dědictví
- předkládá žákům přiměřené informace k pochopení vývoje jazyka a celého národa

Kompetence pracovní

Učitel:

- upozorňuje na důležitost znalostí a zkušeností z jiných předmětů
- zadává úkoly, které vedou ke konkrétní činnosti či dovednosti

Kompetence digitální:

Učitel:

- učí žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- vede žáky k získávání, vyhledávání a kritickému posuzování dat a informací

5.1.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : **ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**

5.1.2.2.1 6. ročník

Jazyková výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití • Samostatně pracuje s jazykovými příručkami, tj. se SSČ, PČP a dalšími typy jazykových příruček • Vhodně pracuje s hlasem, používá pauzy, důraz, tempo, přízvuk • Rozebere slovo na jednotlivé morfémy • Upevňuje pravopis vyjmenovaných slov a poznatky o psaní skupin bě-bje, vě-vje, pě, mě-mně, předpon a předložek s/se-z/ze • Správně třídí slovní druhy, určuje jejich mluvnické kategorie a vhodně používá • Rozpozná podmět a přísudek ve větě, uvědomuje si základní pravidla o pravopisné shodě	- Úvod do jazykového vyučování - Jazykověda a její složky, seznámení s jazykovými příručkami - Zvuková stránka jazyka, spisovná výslovnost, slovní přízvuk, zvuková stránka vět - Stavba slova - Pravopis vyjmenovaných slov a pravopis uvedených skupin - Tvarosloví, druhy slov, podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa - Základní větné členy, shoda přísudku s podmětem a několikanásobným podmětem	

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • Dokáže zajímavě a poutavě vypravovat příběh, uvědomuje si rozdíl mezi mluvenou a psanou formou vypravování-dějové napětí, přímá řeč • Zpracuje jednoduchý popis, popis pracovního postupu, popis osoby /charakter./ • Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověří si fakta v dostupných inform. zdrojích • Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, hlavní myšlenky textu, vytvoří stručné poznámky a výpisky/výtah/ a přednese referát • Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- Stylistika, slohotvorní činitelé, sloh prostě sdělovací, odborný, publicistický a umělecký - Vypravování, jazykové prostředky ve vypravování - Popis, druhy popisu - Jak se učíme, hlavní myšlenky textu - Práce s informacemi-výpisky, výtah - Mluvní cvičení	MEDV - Fungování a vliv médií ve společnosti - ovlivňování názorů veřejnosti, objektivita zpráv, bulvár OSV-Komunikace, verbální a ne-verbální sdělení, řeč těla

Literární výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • Popíše strukturu a jazyk literárního díla, vlastními slovy interpretuje smysl díla • Rozliší základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkce a uvede hlavní představitele • Rozpozná hlavní výrazové formy literatury • Pohovoří o divadelních žánrech a vlastních zkušenostech z divadelních představení • Charakterizuje epické i lyrické žánry • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy div. nebo filmov. představení a názory na umělecké dílo • Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk lit. díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- Obecná charakteristika literatury, liter. věcná a umělecká, funkce literatury - Struktura literárního díla, vrstva jazyková, tematická a kompoziční - Literární druhy, literární žánry / žánry epické, lyricko-epické, lyrické, dramatické/ - Próza, poezie - Divadlo - Pohádky, bajky, pověsti, povídky, příběhy, balady, romance, lyrické a epické básně - Čtenářské deníky - Výchova slovesným uměním	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ČESKÝ JAZYKA A LITERATURA

5.1.2.2.2 7. ročník

Jazyková výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci • V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí • Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • Rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémách • Charakterizuje synonyma, homonyma, antonyma, slova citově a slohově zabarvená a vhodně je používá • Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov	- Tvarosloví- opakování a prohlubování učiva ohebných a neohebných slovních druhů - Pravopis - Skladba – základní a rozvíjející větné členy - Nauka o slově - Slova jednoznačná a mnohoznačná, odborné názvosloví, frazémy - Synonyma, homonyma , antonyma, slova slohově a citově zabarvená - Slovní zásoba a způsoby jejího obohacování	

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • Soustředí pozornost na důležité části a vlastnosti popisovaného předmětu • Rozezná rozdíl mezi běžným popisem a popisem subjektivně zabarveným • Postupuje logicky při popisu pracovních činností • Všimá si hlavních a výrazných znaků popisované osoby a vystihuje i její charakter • Napíše strukturovaný životopis • Sepíše žádost, vytvoří pozvánku • Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- Vypravování, jazykové prostředky - Popis uměleckých děl - Líčení, subjektivně zabarvený popis - Popis pracovního postupu - Popis osoby a charakteristika - Životopis, strukturovaný životopis - Žádost, pozvánka - Práce s informacemi	MEDV – Interpretace vztahu medián. sdělení- různé typy sdělení a jejich funkce /reklama, zpráva, fakta, fikce../

Literární výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Rozlišuje literární žánry a druhy, porovná je i jejich funkci, uvede výrazné představitele • Vede si čtenářský deník a na základě přečteného textu vyhotoví referát • Pohovoří o nejstarších literárních památkách • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení • Uvědomí si důležitost antické vzdělanosti pro další vývoj evropské civilizace • Pohovoří o vzniku prvního slovanského jazyka a písma • Vysvětlí vznik českého jazyka, pohovoří o prvních česky psaných textech • Rozliší literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších inf. zdrojích	- Epika, lyrika, drama - Nejstarší literární památky - Výchova slovesným uměním, četba , referáty - Antická literatura – řecká a římská - Počátky našeho písemnictví - Počátky česky psané literatury - Práce s čítankovými texty - Práce s katalogy, orientace v knihovnách	

Vyučovací obsah vzdělávacího předmětu: **ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**

5.1.2.2.3 8. ročník

Jazyková výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozliší spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejd. způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- Obecné výklady o českém jazyce - Útvary českého jazyka a jazyková kultura - Čeština jako jeden ze slovanských jazyků - Slovní zásoba a tvoření slov - Slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis - Skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen - Slovesný vid, slovesa dokonavá a nedokonavá - Tvoření slovesných tvarů z kmene přítomného a minulého - Slovesné třídy a vzory, - Stavba větná - Souvětí podřadné - Souvětí souřadné - Interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí	

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní - Využívá poznatků o jazyce k vlastnímu tvořivému psaní na základě osobních zájmů - Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru - Vyhotoví výtah z připraveného textu - Zpracuje úvahu na vhodné téma, uplatní vlastní zkušenosti, názory a postoje - V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i neverbálních i paralingválních prostř. řeči	Charakteristika literárních postav Líčení, subjektivně zabarvený popis Výklad Výtah Úvaha Mluvní cvičení	MED- Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení/ kritický přístup ke zpravodajství a reklamě OSV –Komunikace-v různých situacích/omluva,pozdrav,prosba/ OSV -Kooperace a kompetice-seberegulace, pozitivní myšlení

Literární výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Vede si čtenářský deník, rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - Tvoří vlastní liter. text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - Uvádí zákł. lit. směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- Doporučená četba, četba čítankových textů Epika, lyrika, drama Struktura literárního díla Poezie /jazyk literárního díla, obrazná pojmenování, rým rytmus, verš / - Nejvýznamnější představitelé naší i světové literatury od nejstarších dob do začátku 19. st.	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : **ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**

5.1.2.2.4 9.ročník

Jazyková výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Třídí slovanské jazyky, seznamuje se se společnými rysy těchto jazyků • Chápe vývoj českého jazyka jako součást historického vývoje českých zemí • Spisovně vyslovuje hlásky, hláskové skupiny, uvědomuje si význam větné melodie, dbá na spisovnou výslovnost • Upevňuje a procvičuje morfematický rozbor slov a pravopis • Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve vět jednoduché i souvětí	- Jazyky slovanské - Vývoj českého jazyka od prvopočátků až do současnosti - Zvuková stránka jazyka /opakování hláskosloví, spisovné výslovnosti, zvukové stránky věty, výslovnost přejatých slov - Tvoření slov - Pravopis i/y po obojetných souhláskách - Skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně - Význam slova – slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, odborné názvy - Tvarosloví –opakování a prohlubování učiva o slovních druzích - Skladba /syntaktické rozbor/	

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, vhodnými jazykovými prostředky - Rozliší jednotlivé slohové styly a využije nejvhodnějších jazykových prostředků - Vyplňuje běžné tiskopisy a složenky - Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá pravidel dialogu	Jazyková kultura - Slohové postupy a útvary v různých komunikačních oblastech a situacích /styl prostě sdělovací, odborný, publicistický, umělecký Styl prakticky odborný – administrativní Publicistický styl Diskuse, interview	MEDV - Stavba mediálních sdělení- srovnání titulních stran různých deníků či časopisů MEDV-Práce v realizačním týmu- význam různých věkových skupin pro utváření týmu

Literární výchova

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Vybírá si hodnotnou literaturu - Rozpozná základní rysy výrazného indicie. stylu autora - Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede hlavní představitele - Uvádí základní literární směry a jejich představitele v české a světové literatuře - Porovnává zpracování námětu literárně, dramaticky či filmově	- Čtenářské deníky - Chvála vypravěčství /Hašek, Čapek .../ - Epika, lyrika, drama, próza, poezie - Hlavní představitelé české a světové literatury 19.-20. století - Divadlo, film, televizní scénáře, libreta atd.	

5.1.3 Název předmětu: ANGLICKÝ JAZYK /1. stupeň/

5.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve vzdělávacím oboru Anglický jazyk je kladen důraz především na schopnost základní komunikace a porozumění v oblastech blízkým dětem. Ve 3. ročníku se pozornost věnuje především mluvenému slovu a schopnosti reagovat na pokyny a modelové komunikační situace. Jazykové dovednosti poslechu a mluvení jsou upřednostněny před psaním, čtením a znalostmi gramatiky. Ve 4. – 5. ročníku se žáci učí dále rozvíjet schopnost komunikace a také porozumět psanému textu a aplikaci jednoduchých gramatických jevů. Žáci se začínají seznamovat s jednoduchými reáliemi anglicky hovořících zemí.

5.1.3.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Anglický jazyk na I. stupni je tvořen těmito složkami:

- receptivní řečové dovednosti
- produktivní řečové dovednosti
- interaktivní řečové dovednosti

Hodinová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
-	-	3	3	3

Výuka probíhá od 3. ročníku. Některé hodiny se uskutečňují v počítačové učebně. Součástí výuky je i sledování videokazet s ukázkami anglických reálií.

5.1.3.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Anglický jazyk jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku		
OSV	Komunikace	3.	4.	5.
MKV	Multikulturalita	3.	4.	5.

5.1.3.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- pomáhá žákům najít nejvhodnější způsob učení
- snaží se žáky motivovat k učení a stanovit si reálné cíle

Kompetence k řešení problému:

Učitel:

- dbá na propojení výuky s běžným životem

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k jazykové kultuře ve všech vzdělávacích oborech
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci
- umožňuje žákům využívat práci se slovníky, encyklopediemi a obrazovými materiály

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- podněcuje žáky ke skupinové práci

Kompetence občanské:

Učitel:

- nabádá žáky k respektování individuálních rozdílů
- vytváří povědomí o jiných národech, zvycích a kultuře

Kompetence pracovní:

Učitel:

- nabízí zájmové útvary, a tím podněcuje zájmovou orientaci žáků

Kompetence digitální:

Učitel:

- učí žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

5.1.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **ANGLICKÝ JAZYK**

5.1.3.2.1 3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- Tématické okruhy – rodina, škola, základní jednoduché fráze - Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky(pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova	OSV-Komunikace- komunikace v různých situacích MKV-Multikulturalita- význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ANGLICKÝ JAZYK

5.1.3.2.2 4.ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozumí jednoduchým otázkám a pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - Zapojí se do jednoduchých rozhovorů - Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- Tematické okruhy – domov, lidské tělo, zvířata, volný čas - Slovesa be, have got, can - Nácvik čtení, poslech textů, cvičení výslovnosti - Společné čtení a překlad textů a práce s nimi	OSV-Komunikace- komunikace v různých situacích, vedení dialogu MKV-Multikulturalita- význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ANGLICKÝ JAZYK

5.1.3.2.3 5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - Zapojí se do jednoduchých rozhovorů - Vyplní osobní údaje do formuláře - Napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- Tematické okruhy domov, volný čas, povolání, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok(roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) příroda, počasí - Nácvik čtení, poslech textů - Společné čtení a překlad textů a práce s nimi, práce se slovníkem - Přítomný čas průběhový a prostý, vazba There is/are, předložky - Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích - ID card, adresa - Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - Krátké odpovědi, modelové situace, fráze	OSV- Poznávání lidí - denní režim, rodina, koníčky OSV-Komunikace-fráze MKV- Kulturní difference- rozdíly vyplývající z jazykových odlišností EGS-Evropa a svět nás zajímá -hlavní města některých zemí EGS-Objevujeme Evropu a svět -Británie- Londýn, počasí, bydlení, školní uniformy

5.1.4 Název předmětu: ANGLICKÝ JAZYK /2. stupeň/

5.1.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Anglický jazyk podporuje zájem o studium cizích jazyků obecně, vytváří jazykové znalosti a dovednosti pro aktivní komunikaci v cizím jazyce. Jeho náplň přispívá k chápání a objevování skutečností, poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa a snižuje jazykové bariéry. Předmět zahrnuje tématické okruhy vycházející z reálných každodenních situací a tím umožňuje nenásilnou formou poznávat život a kulturu zemí používajících tento jazyk a prohlubuje mezinárodní porozumění.

Vyučovací předmět Anglický jazyk je zařazen samostatně v 6. – 9. ročníku, přičemž přímo navazuje na jeho výuku na 1.stupni ZŠ. Pro všechny žáky uvedených ročníků je povinný.

5.1.4.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Anglický jazyk na II. stupni je tvořen těmito složkami:

- poslech s porozuměním
- mluvení
- čtení s porozuměním
- psaní

Hodinové dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
3	3	3	3

Vyučovací hodina zahrnuje jak samostatnou práci, tak i spolupráci ve dvojici či skupině. Výuka využívá dialogy, výklad, četbu, reprodukci textu (písemnou i ústní), hry, soutěže, zpěv, výukové programy na PC, práci se slovníky. Neodmyslitelnou součástí výuky tvoří poslechová cvičení. Učivo se během všech ročníků spirálovitě opakuje, což přispívá k jeho upevňování a prohlubování. Žáci mají k dispozici Student's Book, k procvičování probíraného učiva jim slouží Workbook. Kromě učebnic pracují žáci s přiměřeně náročnými texty z časopisů (R&R) a dalšími doplňkovými materiály.

Výuka probíhá v učebně anglického jazyka. Některé hodiny se ale uskutečňují i v počítačové učebně.

5.1.4.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Anglický jazyk jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku			
OSV	Poznávání lidí	6.	7.	-	-
	Mezilidské vztahy	6.	-	-	9.
	Komunikace	6.	7.	8.	9.
	Hodnoty, postoje, praktická etika	-	-	-	9.
MKV	Kulturní difference	6.	7.	8.	9.
EV	Základní podmínky života	-	-	-	9.
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	-	-	-	9.
	Vztah člověka k prostředí	-	-	-	9.
EGS	Evropa a svět nás zajímá	6.	7.	8.	9.
	Objevujeme Evropu a svět	6.	7.	8.	-

5.1.4.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vede žáků k ověřování výsledků
- umožňuje přístup k jazykovým příručkám

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- klade vhodné otázky a tím stimuluje žáky k hlubšímu pochopení problému
- podněcuje žáky k samostatnosti při práci
- umožňuje volný přístup k informačním zdrojům – encyklopedie, slovníky, internet, gramatické přehledy, tabulky atd. a dokonce vyžaduje jejich samostatné a efektivní využívání žáky

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k výstižnému, srozumitelnému a pokud možno i souvislému projevu
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vede žáky k naslouchání projevům jiných lidí a vhodné reakci na ně

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- podněcuje žáky k předem připraveným i spontánním projevům v cizím jazyce
- posiluje sebedůvěru žáka při používání jazyka
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- umožňuje žákům zhodnotit výsledky své práce

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k vzájemnému naslouchání si
- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k efektivnímu organizování své práce
- napomáhá při cestě ke správnému řešení
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální:

Učitel:

- učí žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

5.1.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **ANGLICKÝ JAZYK**

5.1.4.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Čte nahlas foneticky správně jednotlivé jednoduché věty • Orientuje se v obsahu jednoduchého textu v učebnici, vyhledá odpovědi na otázky • Rozumí zhruba přiměřeně složitým projevům našich i rodilých mluvčích • Je seznámen s funkcí výkladového slovníku • Sdělí základní informace o sobě, své rodině, cestě do školy • Ústně i písemně formuluje přiměřeně složité otázky a odpovídá na ně • Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • Používá slovní zásobu	- Nácvik čtení, poslech textů, cvičení výslovnosti - Společné čtení a překlad jednoduchých textů a práce s nimi - Anglické pokyny pro práci ve třídě, poslechová cvičení - Ukázky jednoduchého výkladu některých známých slovíček - Tématické okruhy domov, rodina, bydlení, koníčky, cesta do školy - Minulý čas (sloveso „to be“, průběhový, prostý), blízká budoucnost - Zákl.vztahy kvantitativní, časové, prostorové; počitatelnost pod.jmen, určování času, předložky, řadové číslovky, datum - Slovní zásoba vyplývající z dané učebnice(dny, měsíce, rodina, jídlo, doprava, vyuč. předměty, zaměstnání, druhy filmů, základní poznatky o životě ve Velké Británii)	OSV- Poznávání lidí – oblíbené předměty, rodina OSV - Mezilidské vztahy - představování OSV - Komunikace – rozhovory, získávání informací MKV- Kulturní difference- zvyky a tradice EGS - Evropa a svět nás zajímá – Británie- zvyky a tradice, škola, jídlo EGS- Objevujeme Evropu a svět – život v Británii, královská rodina

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ANGLICKÝ JAZYK

5.1.4.2.2 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - Vyhledá základní informace a hlavní myšlenky v textu a formuluje odpovědi na otázky dotazující se na ně - Odvodí pravděpodobný význam nových slov v textu s využitím vizuální opory - Využívá slovník a vyhledá v něm přiměřeně složité výrazy - Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty Vyplní základní informace o sobě ve formuláři Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času - Vyžádá jednoduchou informaci - Vhodně reaguje v nejběžnějších každodenních situacích	- Nácvik čtení, poslech textů, cvičení výslovnosti - Společné čtení a překlad textů a práce s nimi - Texty s vhodně zvolenými neznámými výrazy - Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - Tematické okruhy škola, sport, volný čas, péče o zdraví, pocity a nálady, Londýn; zdvořilá žádost, seznámení, nabídka a odpověď na ni, společenský program - Stupňování příd. jmen, blízká budoucnost, bud. čas prostý, min.čas průběhový, pod.jm.činitelská - Směry, cesta někam, město, denní rutina, rodina - Oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování se	OSV- Poznávání lidí – plány do budoucnosti OSV- Komunikace – rozhovory, získávání informací MKV- Kulturní difference – zvyky a tradice EGS - Evropa a svět nás zajímá – život dětí v Británii EGS- Objevujeme Evropu a svět – česká, britská a americká „nej“, Kanada

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ANGLICKÝ JAZYK

5.1.4.2.3 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - Zhruba se orientuje v úryvcích autentických textů, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky - Orientuje se v textu, či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejichž význam dokáže přibližně odhadnout - Používá dvojjazyčný slovník Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - Rozumí souvislým projevům učitele Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - Nácvik čtení, poslech textů, cvičení výslovnosti, čtení čísel - Společné čtení a překlad textů a práce s nimi - Texty s neznámými výrazy, poslech bez textové opory - Přídavná jména(synonyma,antonyma) - Tematické okruhy volný čas, školní pravidla, oblékání, bydlení, formální dopis, zaměstnání - Předpřítomný čas prostý, způsobová slovesa a jejich opisné tvary - Vyhledávání stěžejních informací v textu, slovní zásoba - Otázky v jednotlivých časech, modelové situace	OSV- Komunikace – rozhovory, získávání informací MKV- Kulturní difference – zvyky a tradice EGS - Evropa a svět nás zajímá – životní styl teenagerů EGS - Objevujeme Evropu a svět – Velká Británie

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ANGLICKÝ JAZYK

5.1.4.2.4 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozumí obsahu jednoduchých poslechových textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech Reaguje na jednoduché písemné sdělení	- Společné i samostatné čtení textů a práce s nimi - Poslechová cvičení bez vizuální opory, nácvik správné výslovnosti - Vhodné texty obsahující neznámé výrazy, tvoření slov - Vztažná zájmena, popis lidí a předmětů, synonyma, frázová slovesa - Tematické okruhy příroda a město, počasí, nákupy a móda, cestování, kultura, sport, péče o zdraví, stravovací návyky, společnost a její problémy, moderní technologie a média, realie zemí příslušných jazykových oblastí - Otázky v jednotlivých časech, modelové situace - Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka(jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - Podmínková souvětí, podmínovací způsob, tázací dovětky, zájmena zvrtná a samostatná přivlastňovací	OSV- Mezilidské vztahy – problém šikany OSV- Komunikace – rozhovory, získávání informací OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika – problém šikany MKV- Kulturní difference – zvyky a tradice EV – Základní podmínky života – základní zeměpisné pojmy EV – Lidské aktivity a problémy ŽP – oceány-rybolov, znečištění EV – Vztah člověka k prostředí – ohrožené druhy EGS - Evropa a svět nás zajímá - Austrálie

5.1.5 Název předmětu: NĚMECKÝ JAZYK /2. stupeň/

5.1.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve vzdělávacím oboru Německý jazyk je kladen důraz na osvojení základních receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností. Rozvoj slovní zásoby, porozumění a interpretace jednoduchých slyšených a čtených textů a konverzační dovednosti jsou upřednostňovány před psaním. Žáci si osvojují základní znalosti gramatiky. Předmět obsahuje tématické okruhy vycházející z každodenních situací a zájmů žáků 2. st. ZŠ, seznamuje je se základními reáliemi německy mluvících zemí.

5.1.5.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Vyučovací předmět Německý jazyk je zařazen samostatně v 7. – 9. ročníku jako druhý cizí jazyk a je povinný pro všechny žáky těchto ročníků.

Předmět Německý jazyk je tvořen těmito složkami:

- receptivní řečové dovednosti
- produktivní řečové dovednosti
- interaktivní řečové dovednosti

Hodinové dotace:

7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2

Žák je veden jak k samostatné práci, tak i k práci ve skupině či dvojici. Osvojuje si základní řečové dovednosti prostřednictvím modelových situací z běžného života, pracuje s jednoduchými autentickými psanými i mluvenými německými texty, samostatně vyhledává, zpracovává, třídí a interpretuje informace. Cílem hodnocení a sebehodnocení žáka je motivace k rozvíjení klíčových kompetencí. Hodnotí se zejména schopnost využít nabytých dovedností a vědomostí při řešení konkrétních problémů a situací. Vzdělávání v Další cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

5.1.5.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Německý jazyk jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tématický okruh	Začleněno v ročníku		
OSV	Komunikace	7.	8.	9.
EGS	Evropa a svět nás zajímá	7.	8.	9.

5.1.5.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k práci s textem, k vyhledávání, třídění a zpracovávání informací
- snaží se žáky motivovat k učení a stanovit si reálné cíle
- nabádá žáky k využívání poznatků z různých vzdělávacích oblastí a pomáhá jim dávat tyto poznatky do souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k samostatnosti při práci a zároveň jim umožňuje spolupracovat ve dvojicích či skupinách
- pobízí žáky k vyhledávání informací a k následnému třídění, zpracovávání a efektivnímu využívání získaných poznatků

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k jazykové kultuře
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci
- umožní žákům využívat práce se slovníky a obrazovými materiály

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky k respektu k sobě i druhým
- umožňuje žákům využívat skupinovou práci a podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu

Kompetence občanské:

Učitel:

- vytváří u žáků povědomí o jiných národech, zvycích, kultuře

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby využili získané znalosti a dovednosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální:

Učitel:

- učí žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

5.1.5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **NĚMECKÝ JAZYK**

5.1.5.2.1 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Vyslovuje a čte nahlas foneticky správně první německá slova - Porozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím - Získává základní slovní zásobu - Seznámí se s výčtem německy mluvících zemí a osobností z těchto zemí Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům Vyplní základní údaje o sobě do formuláře - Používá dvojjazyčný slovník a abecední slovník učebnice	- Vstupní audioorální kurz - pozdravy, dny v týdnu, čísla do 20, barvy, jména, internacionalismy - Reálie – země, města, pamětihodnosti, přírodní zajímavosti, osobnosti z kultury, sportu ... - Témata: vlastní osoba, rodina, přátelé, škola, koníčky - Základní osobní informace - Členové rodiny - Školní potřeby - Gramatika: časování pravidel. sloves a sloves sein, mögen v jednotném čísle - Člen určitý der, die, das - tykání – vykání - zájmena osobní, přivlastňovací - W-otázky, otázky zjišťovací (ja – nein) - zápor nicht - jednoduchý formulář	OSV – Komunikace – dovednosti pro verbální sdělování EGS – Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **NĚMECKÝ JAZYK**

5.1.5.2.2 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - Zapojí se do jednoduchých rozhovorů - Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - Získá informace z oblasti reálií - Používá dvojjazyčný slovník a abecední slovník učebnice - Vyplní základní údaje o sobě do formuláře	- Témata: počítač, zvířata, domácí mazlíčci, měsíce a roční období, prázdniny a cestování, u nás doma - Rozhovory na jednoduchá témata - Gramatika: 4. pád podst. jmen s neurčitým členem - časování dalších pravidelných sloves - zápor kein ve 4. pádě - číslovky a počítání do 100 - množné číslo některých podst. jmen - časování nepravidelných sloves - určování času - Základní informace o Vídni - Dotazník – osobní údaje	OSV – Komunikace – dialog, komunikace v různých situacích EGS –Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy, zkušenosti, naši sousedé v Evropě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: NĚMECKÝ JAZYK

5.1.5.2.3 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - Zapojí se do jednoduchých rozhovorů - Získá informace z oblasti reálií - Používá dvojjazyčný slovník a abecední slovník učebnice	- Práce s kratšími texty – čtení, poslech - Témata: Jak se dostanu do ...?, režim dne, potraviny, režim týdne, lidské tělo, ve městě, na venkově, dopravní prostředky - Rozvrh hodin, vyučovací předměty - Gramatika: předložky se 3.a 4.p. ve 4.p. - předložka für - nepravidelná slovesa s odluč. předponou - způsobová slovesa (müssen, können, dürfen) - číslovky větší než 100 - číslovky řadové - préteritum sloves sein a haben - rozkazovací způsob - předložky se 3. a 4. pádem - nákupy, interview, směr cesty - Salzburg, Mozart, Berlín	OSV – Komunikace – dialog, komunikace v různých situacích EGS – Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě

5.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1 Název předmětu: MATEMATIKA /1. stupeň/

5.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace žáci pracují v rámci několika tematických okruhů:

- čísla a početní operace
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a v prostoru

Žáci si osvojují pojem čísla jako určitého počtu věcí, dovednost provádět aritmetické operace a učí se propojovat danou operaci s reálnou situací. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Orientují se a sami dokáží vytvářet tabulky a grafy. Dále žáci určují, modelují a znázorňují geometrické útvary. Hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují v jejich okolí. Učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah. Zdokonalují svůj grafický projev. Žáci se učí řešit situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, třídit údaje. Matematika umožňuje využívat všech pomůcek upevňujících názor při řešení matematických situací.

5.2.1.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Matematika je na 1. stupni tvořen těmito tematickými okruhy:

- číslo a početní operace
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a v prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy

Hodinové dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
4	5	5	5	5

Matematika na 1. stupni je založena na rozvíjení vlastních zkušeností žáka a vychází z přirozené touhy dětí mladšího školního věku počítat a kreslit. Žáci se v matematice učí řešením úloh a činnostmi. Matematika tak rozvíjí počtářské dovednosti, ale není jen počítáním. Hlavní roli zde hraje otázka smyslu, problémy porozumění a možnosti použití příslušných vědomostí a dovedností. Matematika by měla žáka vybavit tak, aby ji mohl bez obtíží dále používat v dalším vzdělávání i v praktickém životě. Smyslem je naučit žáka chápat matematiku jako prostředek k řešení úloh. Má dítěti otevřít cestu k řešení mnoha situací, které život přináší. Její nerozlučné spojení s jazykovým vyučováním vede žáky k přesnému logickému myšlení.

5.2.1.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Matematika a její aplikace jsou integrována následující průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku				
OSV	Seberegulace a sebeorganizace	1.	2.	3.	4.	5.
EGS	Objevujeme Evropu a svět	-	-	-	4.	5.

5.2.1.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- pomáhá žákům najít nejvhodnější způsob učení
- snaží se žáky motivovat k učení
- vede žáky k objektivnímu zhodnocení výsledků svého učení a odstranění případných chyb

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- do výuky zařazuje problémové úlohy, při nichž žáci využívají logické úvahy
- dbá na propojení výuky s běžným životem

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k výstižnému, srozumitelnému a jasnému vyjadřování
- snaží se rozvíjet schopnost orientace v běžných společenských situacích

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- umožňuje žákům pracovat ve skupinách
- nabádá žáky k respektu k sobě i druhým

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k prozkoumání a respektování odlišných názorů

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby získané znalosti a dovednosti využili v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k využívání běžných digitálních zařízení a aplikací

5.2.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **MATEMATIKA**

5.2.1.2.1 1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Určí správný počet prvků v daném souboru • Vytváří soubory s daným počtem prvků • Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • Čte a zapisuje přirozená čísla od 0 do 6 • Provádí jednoduché početní operace s čísly od 0 do 6 • Užívá lineární uspořádání • Doplnuje posloupnosti čísel • Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace	- Obor čísel 0 - 6 - Psaní číslic 0 - 6 - Porovnávání množství - Sčítání a odčítání do 6 s názorem - Jednoduché slovní úlohy	
• Čte a zapisuje čísla do 10 • Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • Provádí jednoduché početní operace v oboru čísel do 10 • Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace • Orientuje se na číselné ose	- Čísla 7, 8, 9, 10 - Porovnává množství - Sčítání a odčítání do 10 s názorem - Jednoduché slovní úlohy - Číselná osa	
• Rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary a nachází v realitě jejich reprezentaci	- Geometrické tvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh)	
• Počítá předměty v daném souboru • Vytváří soubory s daným počtem prvků • Čte a zapisuje čísla do 20 • Doplnuje posloupnosti čísel • Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- Počítání do 20 s názorem dle potřeby - Čísla 11 – 20 - Porovnávání čísel do 20	

• Provádí jednoduché početní operace s čísly od 0 do 20 bez přechodu přes desítku • Užívá lineární uspořádání, orientuje se na číselné ose • Popisuje jednoduché závislosti z praktického života • Porovnává a určuje vztahy o několik více x méně • Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace • Rozezná a pojmenuje jednoduchá tělesa a nachází v realitě jejich reprezentaci • Provádí početní operace s čísly do 20 s přechodem přes desítku • Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace • Osvojí si základy práce s pravítkem	- Sčítání a odčítání ve druhé desítce - Práce s číselnou osou - Jednotky 1 metr, 1 litr, 1 kilogram - Měření, odměřování, vážení - Vztahy o několik více x méně - Slovní úlohy - Tělesa (krychle, kvádr, koule, válec) - Sčítání do 20 s přechodem 10 - Slovní úlohy - Rýsování čar podle pravítka	OSV – Seberegulace a sebeorganizace – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
---	---	---

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **MATEMATIKA**

5.2.1.2.2 2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Provádí jednoduché početní operace s čísly od 0 do 20 Rozezná a pojmenuje základní geometrické tvary a tělesa a nachází v realitě jejich reprezentaci - Provádí početní operace s čísly od 0 do 20 s přechodem přes 10 Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace Počítá předměty v daném souboru Vytváří soubory s daným počtem prvků Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti Doplňuje posloupnosti čísel Užívá lineární uspořádání - Orientuje se na číselné ose, zobrazí číslo na číselné ose - Provádí početní operace v oboru čísel 0 – 100 - Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace - Pozná základní pojem v geometrii - Pozná , vymodeluje, narýsuje a měří úsečku a odhaduje délku úsečky	- Opakování učiva z 1. ročníku - Sčítání do 20 s přechodem 10 - Odčítání do 20 bez přechodu 10 - Geometrické tvary, druhy čar - Odčítání do 20 s přechodem desítky - Slovní úlohy - Počítání do 100 - Desítky, jednotky, rozklad čísel - Porovnávání čísel od 0 do 100 - Porovnávání rozdílem - Sčítání a odčítání desítek - Sčítání a odčítání do 100 bez přechodu 10 - Sčítání a odčítání dvouciferných čísel - Písemné sčítání a odčítání - Závorky - Sčítání a odčítání s přechodem přes 10 - Slovní úlohy - Bod - Úsečka – modelování, rýsování, měření - Rýsování úseček dané délky - Měření na cm a mm	OSV – Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času

• Zaokrouhlí číslo na desítky • Provádí početní operace v oboru malé násobilky • Doplňuje tabulky • Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace • Určuje a porovnává vztahy kolikrát více, kolikrát méně • Určí a pojmenuje strany a vrcholy jednoduchých geometrických tvarů	- Převody jednotek (cm a mm) s pomocí pravítka - Zaokrouhlování čísel na desítky - Příprava na násobení - Násobení 2, násobky, 1 pár, polovina - Příprava na dělení - Dělení 2 - Násobení a dělení 3,4,5 - Třetina, čtvrtina, pětina - Slovní úlohy - Strany a vrcholy čtverce, obdélníku, trojúhelníku	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **MATEMATIKA**

5.2.1.2.3 3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - Užívá lineární uspořádání - Zobrazí číslo na číselné ose - Provádí z paměti jednoduché početní operace přirozenými čísly - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - Popisuje jednoduché závislosti z praktického života - Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel - Rozezná, pojmenuje, vymodeluje popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci - Porovnává velikost útvarů	- Obor přirozených čísel do 1000 - Číselná osa - Násobilka - Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - Závislosti a jejich vlastnosti - Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády - Základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, - Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle	OSV- Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly

• Měří a odhaduje délku úsečky • Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- Délka úsečky - Jednotky délky a jejich převody - Vzájemná poloha dvou přímek v rovině - Osově souměrné útvary	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **MATEMATIKA**

5.2.1.2.4 4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel - Vyhledává, sbírá a třídí data - Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- Přirozená čísla, celá čísla, zlomky - Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění - Číselná osa, teploměr, model - Násobilka - Vlastnosti početních operací s čísly - Písemné algoritmy početních operací - Závislosti a jejich vlastnosti - Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády - Slovní úlohy - Číselné a obrázkové řady	OSV- Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly

• Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky • Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary • Sčítá a odčítá graficky úsečky • Sestrojí rovnoběžky a kolmice • Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- Prostorová představivost - Základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle - Délka úsečky - Jednotky délky a jejich převody - Vzájemná poloha dvou přímek v rovině - Obvod a obsah obrazce - Osově souměrné útvary	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **MATEMATIKA**

5.2.1.2.5 5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - Porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel - Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - Porozumí významu znaku – pro zápis záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - Vyhledává, sbírá a třídí data - Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky - Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - Násobilka - Vlastnosti početních operací s čísly - Písemné algoritmy početních operací - Závislosti a jejich vlastnosti - Slovní úlohy - Číselné a obrázkové řady - Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	OSV- Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, organizace vlastního času EGS-Objevujeme Evropu a svět – světadíly a jejich rozloha

• Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky • Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary • Sčítá a odčítá graficky úsečky • Určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • Sestrojí rovnoběžky a kolmice • Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- Prostorová představivost - Základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody - Vzájemná poloha dvou přímek v rovině - Obvod a obsah obrazce - Osově souměrné útvary	
--	---	--

5.2.2 Název předmětu: MATEMATIKA /2. stupeň/

5.2.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro další studium v mnoha oborech středních škol. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Žáci si postupně osvojují matematické pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití, hledají vzájemné vztahy, ale také aktivně pracují s matematickými objekty a využívají matematiku v reálných situacích.

Žáci se v předmětu rovněž učí využívat prostředky výpočetní techniky (kalkulátory, výukový software) a zdokonalují se v práci se zdroji informací. Součástí výuky je i finanční gramotnost.

5.2.2.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Matematika je na 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- číslo a proměnná
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy

Hodinové dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
4	5	4	5

Vyučovací předmět má základní časovou dotaci 15 hodin navýšenou o 3 hodiny z disponibilní časové dotace. Výuka probíhá většinou v učebně matematiky, vedle které se nachází společný matematicko-zeměpisný kabinet. v případě souběžné výuky matematiky ve více třídách se výuka dle zvyku uskutečňuje v učebně výtvarné výchovy. Jsou-li ve výuce využívány počítače, probíhá výuka v počítačové učebně.

5.2.2.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Matematika (na 2. stupni) jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku			
OSV	Rozvoj schopností poznávání	6.	-	-	-

5.2.2.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- používá pozitivní motivaci žáků k nalezení nejvhodnějších způsobů učení, a to zejména prostřednictvím častého opakování a procvičování nebo samostatnou práci s následnou kontrolou či naopak kooperativní činností více žáků
- vede žáky k rozvoji paměti žáků prostřednictvím jednodušších numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- vede žáky k pochopení a odpovědné práci se zadáním příkladu či úlohy
- vybízí žáky k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu a k hledání vzájemných vztahů a souvislostí nejenom v rámci matematiky, ale i s jinými vzdělávacími oblastmi

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu přístupu k řešení problému či úlohy, nalézat správný či vhodný postup vedoucí k jejich vyřešení, a také ověřovat správnost výsledku
- podněcuje u žáků rozvoj kombinatorického a logického myšlení
- rozvíjí u žáků kritické uvažování prostřednictvím řešení problémů a úloh
- využívá netradičních a problém. úloh k rozvíjení všech myšlenkových operací žáků

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- vede žáky k pochopení matematického jazyka tak, aby byli schopni vhodně reagovat a aktivně se zapojovat do řešení příkladů či úloh
- podněcuje u žáků srozumitelné a věcné argumentace
- podporuje žáky v používání matematických pomůcek, např. tabulek, kalkulačků, rýsovacích potřeb či různých modelů

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vytváří prostor pro spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh, při nichž se mohou objevit různé způsoby řešení a různé náhledy jednotlivců na problém
- posiluje vzájemný respekt žáků a jejich názorů
- vytváří příjemnou atmosféru ve třídě, a to jak mezi žáky, tak mezi žáky a vyučujícími
- rozvíjí u žáků schopnost objektivního sebehodnocení i hodnocení ostatních

Kompetence občanské:

Učitel:

- podporuje žáky k vyjadřování vlastních názorů a způsobů řešení
- vede žáky k respektování názorů druhých

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vybízí žáky k využívání matemat. poznatků a dovedností v praktických činnostech

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k využívání běžných digitálních zařízení a aplikací

5.2.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **MATEMATIKA**

5.2.2.2.1 6. ročník

Aritmetika

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ • Z 1.st. upevňuje práci s přirozenými čísly a základními početními operacemi • Provádí početní operace s přirozenými čísly • Početní operace využívá při řešení slovních úloh • Používá římské číslice • V jednoduché podobě pracuje s desetinnými čísly a zlomky • Zapisuje a čte složitá desetinná čísla • Násobí a dělí 10,100,1000,... • Převádí jednotky hmotnosti a délky • Zpaměti i písemně používá všechny početní operace s desetinnými čísly • Užívá kapesní kalkulačtor na úlohách z praxe, řeší slovní úlohy • Formuluje a používá věty o dělitelnosti • Poznává číslo složené a prvočíslo • Charakterizuje čísla soudělná a nesoudělná • Určuje nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele • Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- Zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě, jeho zobrazení na číselné ose, porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel - Početní výkony s přirozenými čísly - Slovní úlohy - Konkrétní modely (peníze, hmotnosti, délky) - Zápis a čtení římských čísel - Desetinná čísla a jejich porovnávání, zaokrouhlování - Násobení 10, 100, 1000, ... - Převádění jednotek délky, hmotnosti - Všechny základní početní operace s desetinnými čísly - Pamětné počítání i písemné algoritmy - Vlastnosti početních výkonů s desetinnými čísly - Řešení úloh z praxe, užití kalkulačtoru - Znaky dělitelnosti - Prvočíslo a číslo složené, rozklad čísla na prvočísla - Čísla soudělná a nesoudělná - Společný dělitel, největší společný dělitel - Společný násobek, nejmenší společný násobek - Řešení slovních úloh	OSV – Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Geometrie

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - Pracuje s různými druhy čar, popisuje kolmým technickým písmem Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary Načrtne a sestrojí rovinné útvary Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - Provádí jednoduché geometrické zápisy, využívá potřebnou matematickou symboliku Odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku - Narýsuje úhel dané velikosti ve stupních Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - Počítá se stupni a minutami - Graficky sčítá a odčítá úhly, násobí a dělí jeho velikost dvěma - Vyznačuje vrcholové a vedlejší úhly a určuje jejich velikost - Určuje, zda jsou rovinné útvary shodné, osově souměrné	- Rýsování s různými druhy čar, kolmé tiskací písmo, základní písmena řecké abecedy - Bod, přímka, polopřímka, opačné polopřímky, úsečka, čtverec, obdélník, kružnice,... - Rovnoběžky, kolmice - Délka úsečky, převádění jednotek - Obvod a obsah čtverce a obdélníku, jednotky obsahu - Konstrukce úhlu dané velikosti – ostrý, tupý, pravý, přímý úhel - Měření velikosti úhlu úhloměrem - Počítání se stupni a minutami (základní početní operace) - Přenášení úhlu, osa úhlu - Grafické sčítání, odčítání, násobení a dělení úhlů - Vrcholové a vedlejší úhly – jejich vlastnosti a vyznačení - Shodnost geometrických útvarů	OSV – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

• Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar, najde osy souměrnosti • Narýsuje a popíše trojúhelník • Roztřídí trojúhelníky pomocí vnitřních úhlů • Vysvětluje trojúhelníkovou nerovnost, konstruuje trojúhelník ze tří stran • Využívá součtu vnitřních úhlů v trojúhelníku k dopočítání třetího úhlu • Sestrojí těžnice, střední příčky a výšky v trojúhelníku, zkoumá jejich vlastnosti • Sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou • Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • Popisuje kvádr a krychli podle modelu • Načrtne a sestrojí jejich obraz ve volném rovnoběžném promítání • Načrtne a sestrojí síť krychle a kváдру • Odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kváдру • Převádí jednotky objemu • Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matemat. aparátu • Využívá výpočty objemů a povrchů kváдру a krychle při řešení úloh z praxe	- Osová souměrnost, osa souměrnosti - Útvary souměrné podle osy, počet os souměrnosti - Popis trojúhelníku a jeho vlastnosti - Druhy trojúhelníků podle velikosti vnitřních úhlů - Trojúhelníková nerovnost, konstrukce trojúhelníku (sss) - Výpočet velikosti úhlu v trojúhelníku - Střední příčka, těžnice, výška – jejich konstrukce a vlastnosti - Kružnice trojúhelníku opsaná a vepsaná - Popis kváдру a krychle podle modelu - Volné rovnoběžné promítání - Síť krychle a kváдру - Objem a povrch krychle a kváдру - Jednotky objemu a jejich převádění - Slovní úlohy na výpočet objemu a povrchu kváдру a krychle	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: MATEMATIKA

5.2.2.2.2 7. ročník

Aritmetika

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ - Podrobněji se seznamuje se zlomky - Uvádí zlomek do základního tvaru - Porovná zlomky - Používá pojem převrácený zlomek a smíšené číslo - Zlomky i smíšená čísla sčítá, odčítá, násobí i dělí - Převádí zlomky a smíšená čísla na desetinná a naopak - Užívá zlomky při řešení praktických úloh - Zapisuje kladná a záporná čísla a snaží se je zobrazit na číselné ose - K danému číslu číslo určuje číslo opačné a najde je na číselné ose - Porovná racionální čísla - Určuje absolutní hodnotu racionálního čísla Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- Zlomek - Rozšiřování a krácení, základní tvar zlomku - Rovnost zlomků, porovnávání zlomků - Převrácené číslo, smíšené číslo - Společný jmenovatel, sčítání a odčítání zlomků a smíšených čísel - Násobení a dělení zlomků a smíšených čísel, složené zlomky - Převádění zlomků a smíšených čísel na čísla desetinná a naopak - Slovní úlohy se zlomky - Celá čísla - kladná a záporná, nula, jejich obraz na číselné ose - Racionální čísla - Číslo opačné a jeho obraz na číselné ose - Porovnávání racionálních čísel a jejich uspořádání - Absolutní hodnota racionálního čísla - Sčítání a odčítání, násobení a dělení racionálních čísel - Užití celých a racionálních čísel v praxi, slovní úlohy	

• Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů • Porovnává dvě veličiny poměrem • Zkrátí poměr na jednodušší tvar, rozšíří poměr • Zvětší, zmenší veličinu v daném poměru • Rozdělí celek na dvě (tři) části v daném poměru • Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • Vytvoří tabulku přímé a nepřímé úměrnosti • Určí a zdůvodní závislost veličin v PÚ nebo NÚ • Řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé nebo nepřímé úměrnosti • Užívá trojčlenku • Zakreslí bod s danými souřadnicemi v pravoúhlé soustavě souřadnic • Přečte souřadnice bodu vyznačeného v pravoúhlé soustavě souřadnic • Sestrojuje a čte grafy přímé a nepřímé úměrnosti	· Poměr vyjádřený dělením, zlomkem, krácení a rozšiřování poměru, převrácený poměr, postupný poměr, poměr v základním tvaru · Zvětšování a zmenšování v daném poměru · Rozdělení v daném poměru · Slovní úlohy na poměr · Měřítko mapy a plánu, určení měřítka, výpočet vzdálenosti ve skutečnosti, na mapě · Tabulka přímé a nepřímé úměrnosti · Určování vztahů přímé a nepřímé úměrnosti · Řešení slovních úloh z praxe pomocí PÚ a NÚ · Trojčlenka · Pravoúhlá soustava souřadnic · Bod s danými souřadnicemi · Graf přímé a nepřímé úměrnosti	
--	---	--

ČÍSLO A PROMĚNNÁ • Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) • Vysvětluje, co je procento a promile • Určí, kolik procent je daná část z celku • Stanoví, jak velkou část celku tvoří daný počet procent • Vypočte celek z dané části a z daného počtu procent • Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) • Řeší aplikační úlohy na promile	· Procento, promile · Procento, základ, procentová část, počet procent · Slovní úlohy s procenty · Slovní úlohy s promile	
---	--	--

Geometrie

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • Určuje shodné útvary • Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků: sss, sus, usu • Načrtne a sestrojí trojúhelník zadaný sss, sus, usu • Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar • Užívá středovou souměrnost v praxi • Rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a vybaví si jejich vlastnosti • Načrtne a sestrojí rovnoběžník • Rozlišuje jednotl. druhy lichoběžníků a vyjmenuje jejich vlastnosti • Načrtne a sestrojí lichoběžník • Odhaduje a vypočítá obsah a obvod rovnoběžníku a lichoběžníku • Odhaduje a vypočítá obsah trojúheln. • Řeší slovní úlohy z praxe související s rovnoběžníkem a lichoběžníkem • Určuje a charakterizuje kolmý hranol, analyzuje jeho vlastnosti • Odhaduje a vypočítá objem a povrch kolmého hranolu	• Shodnost geometrických útvarů, shodnost trojúhelníků • Věty o shodnosti trojúhelníků • Konstrukce trojúhelníků podle vět o shodnosti • Středová souměrnost, střed souměrnosti, samodružný bod • Útvary souměrné podle středu • Rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník, šestiúhelník • Rovnoběžníky (čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník) a jejich vlastnosti, výšky a úhlopříčky • Konstrukce rovnoběžníku • Lichoběžníky a jejich vlastnosti • Konstrukce lichoběžníku • Obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku • Obsah trojúhelníku • Řešení slovních úloh na rovnoběžník a lichoběžník • Kolmý hranol – podstavy, stěny, hrany • Objem a povrch hranolu	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: MATEMATIKA

5.2.2.2.3 8. ročník

Algebra

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ • Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • Určuje druhou mocninu a druhou odmocninu z paměti, pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru • Pracuje v oboru reálných čísel • Pracuje s mocninami s přirozeným mocnitelem • Používá i mocniny se zápor. mocnitelem • Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • Zapiše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti a ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde a je menší než 10 • Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • Poznává, co je výraz • Určí hodnotu daného číselného výrazu	· Druhá mocnina · Druhá odmocnina · Hledání mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru · Reálná čísla · Sčítání, odčítání, násobení a dělení mocnin s přiroz. mocnitelem · Mocnina součinu, mocnina zlomku, mocnina mocniny · Mocnina se záporným mocnitelem · Početní operace s využitím mocnin a odmocnin · Rozšířený zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin čísla deset · Číselný výraz	

• Zapiše výraz pomocí proměnných • Sčítá a odčítá celistvé výrazy • Násobí výraz jednočlenem • Upraví výraz vytýkáním před závorkou • Násobí dvojčlen dvojčlenem, trojčlenem • Užívá vzorce $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, a^2-b^2 • Řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav • Provádí zkoušku správnosti řešení • Vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot daných veličin • Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic • Řeší slovní úlohy za pomoci sestavení a řešení lineární rovnice • Užívá řešení lineárních rovnic v praxi ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data; porovnává soubory dat • Provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jejich výsledky formou tabulky • Rozeznává sloupkový a kruhový diagram • Vypočítá aritmetický průměr • Určí četnost jednotlivých hodnot • Určí z dané tabulky modus a medián • Pracuje s příklady závislostí z praktic. života, interpretuje výsledky	• Hodnota číselného výrazu • Výraz s proměnnou, dosazování do výrazu, určování hodnoty výrazu • Celistvý výraz • Jednočlen, mnohočlen • Vytýkání • Početní operace s mnohočleny • Vzorce $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, a^2-b^2 • Rovnost, vlastnosti rovnosti • Ekvivalentní úpravy lin. rovnic, lin. rovnice s jednou neznámou • Kořen řešení rovnice, zkouška • Výpočet neznáme ze vzorce • Slovní úlohy s využitím lineárních rovnic • Statistické šetření • Statistický soubor • Statistická jednotka, znak, četnost znaku • Sloupkový a kruhový diagram • Aritmetický průměr • Četnost absolutní a relativní • Modus, medián • Závislosti a data – vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky	
--	---	--

Geometrie

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - Charakterizuje, načrtne a sestrojí kružnici a kruh - Určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - Pozná vzájemnou polohu dvou kružnic - Vypočítá délku kružnice a obsah kruhu - Naučí se vypočítat délku oblouku kružnice odpovídajícího danému středovému úhlu - Vypočítá obsah kruhové výseče odpovídající danému středovému úhlu - Využívá výpočtů na obvod a obsah kruhu při řešení praktických úloh - Popíše pravoúhlý trojúhelník - Definuje a vysvětlí Pythagorovu větu - Užívá Pythagorovu větu v praxi - Sestrojí síť válce - Odhaduje a vypočítá objem a povrch válce - Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- Kružnice a kruh daného poloměru - Tečna, sečna, vnější přímk a kružnice, tětiva - Vzájemná poloha dvou kružnic, soustředné kružnice - Délka kružnice přes poloměr, přes průměr, číslo π - Obsah kruhu - Středový úhel a délka oblouku kružnice - Obsah kruhové výseče - Slovní úlohy na obvod a obsah kruhu - Přepona, odvěsny - Pythagorova věta a její důkaz - Výpočet přepony, výpočet odvěsny, užití Pythagorovy věty v praxi - Konstrukce sítě válce - Výpočet objemu a povrchu válce - Řešení slovních úloh na výpočty objemu a povrchu válce	

• Aplikuje základní pravidla přesného rýsování • Sestrojí osu úsečky, osu úhlu, osu pásu • Sestrojí rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti • Sestrojí tečnu v daném bodu kružnice • Sestrojí tečnu z daného bodu ke kružnici • Používá Thaletovu větu v praxi • Seznamuje se s řešením konstrukčních úloh • Sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky v jednodušších případech • Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	- Množiny bodů dané vlastnosti - Základní konstrukční úlohy - Thaletova věta a její použití v praxi - Postup řešení konstrukční úlohy – rozbor konstrukční úlohy, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce, určení počtu řešení - Konstrukce trojúhelníku a čtyřúhelníku	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **MATEMATIKA**

5.2.2.2.4 9. ročník

Algebra

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ • Dělí mnohočlen jednočlenem • Rozkládá mnohočleny na součin jednočlenů • Poznává lomený výraz • Určí podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl • Krátí a rozšiřuje lomené výrazy • Násobí a dělí dva lomené výrazy • Sčítá a odčítá dva až tři lomené výrazy • Převádí složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů • Řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • Řeší soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými sčítací a dosazovací metodou • Provádí zkoušku řešení • Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • Poznává, co je funkce • Určí definiční obor a množinu hodnot	- Dělení mnohočlenu jednočlenem - Rozklad mnohočlenů na součin vytýkáním před závorku, rozklad pomocí vzorce - Lomený výraz - Definiční obor výrazu - Krácení a rozšiřování lomeného výrazu - Početní operace s lomenými výrazy - Složený lomený výraz - Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - Řešení metodou sčítací a dosazovací - Zkouška - Slovní úlohy - Funkce - Definiční obor, obor funkčních hodnot	

• Rozpoznává funkci rostoucí, klesající a konstantní, určuje jejich vlastnosti • Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • Sestrojí tabulku a graf fce lineární, kvadratické a nepřímé úměrnosti • Řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic • Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY • Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ČÍSLO A PROMĚNNÁ Základy finanční matematiky • Vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře • Určí hledanou jistinu • Provádí jednoduché a složené úrokování • Vypočítá úrok z úroku • Seznamuje se se základními produkty bankovníctví a pojišťovnictví na našem trhu, jejich výhodami a riziky	- Funkce rostoucí, klesající, konstantní - Lineární fce a její vlastnosti, graf - Přímá úměrnost a její graf - Kvadratická fce a její graf - Nepřímá úměrnost a její graf - Grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic - Užití fci a jejich grafů v úlohách z praxe - Číselné a logické řady - Číselné a obrázkové analogie - Úrok, jistina, úroková doba, období, sazba - Jednoduché a složené úrokování	
--	--	--

Geometrie

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - Poznává podobné útvary v rovině Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků - Určí a použije poměr podobnosti - Sestrojí rovinný obraz podobný danému - Rozdělí úsečku v daném poměru - Změní úsečku, když zná poměr podobnosti - Užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami - Definuje goniometrické funkce pravoúhlého trojúhelníku - Goniometrické fce používá k výpočtům chybějících stran a úhlů - Používá tabulky a kalkulačtor k určení hodnot goniometrických fci Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - Sestrojí síť jehlanu, kužele Vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule v jednoduchých příkladech - Užívá goniometrické funkce při výpočtech objemu a povrchu	- Podobnost - Podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků - Poměr podobnosti - Využití podobnosti při konstrukci rovinných útvarů - Dělení úsečky v daném poměru - Změna úsečky v daném poměru - Redukční úhel - Technické výkresy, plány a mapy - Goniometrie pravoúhlého trojúhelníku - Funkce sinus, kosinus, tangens, kotangens - Užití funkcí k výpočtům úloh z praxe - Grafy goniometrických fci - Určování hodnot goniometrických fci - Jehlan, kužel, koule - Síť jehlanu, kužele - Objem a povrch jehlanu, kužele a koule - Řešení praktických úloh	

• Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY • Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- Logické a netradiční geometrické úlohy	
---	---	--

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

5.3.1 Název předmětu: INFORMATIKA /1. stupeň/

5.3.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Na 1. stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování

5.3.1.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Informatika na 1. stupni obsahuje následující tematické okruhy:

- Data, informace a modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie

Hodinové dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
0	0	0	1	1

Vyučovací předmět má základní časovou dotaci 1 hodinu týdně navýšenou o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Výuka probíhá v kmenové učebně, kde se nachází 8 stolních počítačů a 4 notebooky s trvalým připojením k internetu, dále tiskárna a skener.

5.3.1.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Informatika (na 1. stupni) jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku				
EV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	-	-	-	-	5.
MV	Fungování a vliv médií ve společnosti	-	-	-	-	5.

5.3.1.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáky se současnou informační a komunikační technologií
- rozvíjí u žáků povědomí o úloze informací a informačních činností v současném světě
- podněcuje žáky pracovat s informacemi (daty), tzn. vytvářet, ukládat, přenášet, vyhledávat, třídit, zpracovávat a účelně využívat
- vede žáky k využívání internetu k vyhledávání informací a ke komunikaci
- vede žáky ovládat základy práce s počítačem a využívat jeho základní funkce
- podporuje žáky v používání aplikačního a výukového software

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- seznamuje žáky s využíváním jednoduchého textového a grafického programu při tvorbě či zpracování informací
- podporuje žáky k používání výpočetní techniky při řešení úloh a využívá k tomu vhodné programy či internet
- seznamuje žáky s možnostmi výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování jevů a procesů v přírodě či společnosti, což je možno využít i při učení a řešení některých problémů

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k používání různých typů textů, grafických záznamů a obrazových materiálů
- rozvíjí u žáků schopnost komunikace s okolním světem prostřednictvím informačních a komunikačních prostředků a technologií

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky ke schopnosti vykonávat týmovou práci a rozvíjí u žáků pocit zodpovědnosti ze spolupodílnictví na společné úloze
- podporuje žáky k samostatnému řešení některých jednodušších úkolů

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k pochopení a respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- vede žáky k odpovědnému přístupu k nevhodným informacím a obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vybízí žáky co nejvíce využívat informační a komunikační dovednosti v praktickém životě
- upozorňuje žáky na stále se rozšiřující začleňování informační a komunikační technologie do různých pracovních oblastí

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi, vede je ke kritickému hodnocení jejich přínosů a k reflexi rizika jejich využívání
- vysvětluje žákům, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

5.3.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **INFORMATIKA**

5.3.1.2.1 4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
<i>Digitální technologie</i> • Uvádí příklady využití počítačů v různých oblastech života • Odlišuje fyzické a programové vybavení počítače • Popíše části počítačové sestavy a ví, k čemu slouží: počítač, monitor, klávesnice, myš, reproduktory, tiskárna • Najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • Sám správně zapíná a vypíná počítač a monitor • Rozeznává základní počítačový software • Přihlásí se do systému • Používá myš (klik, dvojklik) a klávesnici s jejími základními funkcemi (Enter, Escape, šipky, písmena, číslice, mezerník, Shift, Delete, Backspace) • Popisuje princip práce s okny, zvětšování, zmenšování, přesouvání, zavírání okna křížkem a přepíná mezi nimi. • Otevírá a zavírá své soubory, své nepotřebné soubory umí odstranit do koše a vysypat koš • Rozlišuje mezi různými typy souborů – texty, obrázky • Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi • Propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • Pracuje v prohlížeči internetu	• Oblast využití (i při školní práci) • Struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení, hardware • Spouštění, přepínání a ovládání aplikací • Rozdělení software • Operační systémy a jejich základní funkce • Myš a klávesnice • Základní plocha Windows • Okna ve Windows • Seznámení s formáty souborů • Ochrana dat, uživatelské účty, hesla • Zásady bezpečné práce s digitálním zařízením • Počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení, internet, práce ve sdíleném prostředí • Základy práce s prohlížečem internetu	

• Seznamuje se s aplikací Internet Explorer a s jeho základními funkcemi. Zapiše adresu do správného pole a používá tlačítka Zpět, Vpřed, Přejít, Zastavit a Domů. Dokáže si jednoduše stránku vytisknout • Pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • Rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého • Zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • Zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • Složí obrázek z daných geometrických tvarů či navazujících úseček <i>Data, informace a modelování</i> • Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat • Sdělí informaci obrázkem • Předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • Zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • Zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • Složí obrázek z daných geometrických tvarů či navazujících úseček • Popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • Vyčte informace z daného modelu <i>Algoritmizace a programování</i> • Sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • Sestaví robota podle návodu • Sestaví program pro robota	Data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) Kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, emoji, šifry, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace Využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka Piktogramy, emoji Kód Přenos na dálku Šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce Sestavení programu a oživení robota	
---	---	--

• Oživí robota, otestuje jeho chování • Popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • Najde chybu v programu a opraví ji • Upraví program pro příbuznou úlohu • V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • Pomocí programu ovládá světelný výstup a motor • Pomocí programu ovládá senzor • Ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Ovládání motoru Ovládání světelného výstupu Ovládání pomocí senzoru	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **INFORMATIKA**

5.3.1.2.2 5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
Informační systémy • V systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi • Nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky, určí, jak spolu prvky souvisejí • Pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • Doplní posloupnost prvků • Umístí data správně do tabulky • Doplní prvky v tabulce • V posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný • Pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data Algoritmizace a programování • Sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • Popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • V programu najde a opraví chyby • V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování • Ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu • Stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • Vytvoří a použije nový blok	Systém, struktura, prvky, vztahy Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Filtrování a třídění dat Porovnávání a prezentace dat Vizualizace dat v grafu Příkazy a jejich spojování Kreslení čar Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky, jejich vytváření, používání, kombinování Čtení programů Hledání chyb Kombinace procedur	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologická likvidace výpočetní a komunikační techniky

Data, informace a modelování • Popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • Vyčte informace z daného modelu • Pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • Pomocí obrázku znázorní jev • Pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy Digitální technologie • Najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • Uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • Propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi • Pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • Při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • Rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Graf, hledání cesty Myšlenkové a pojmové mapy Schémata, obrázkové modely Tabulky, diagramy Model Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Digitální zařízení a jejich účel Počítačová data, práce se soubory Propojení technologií, internet Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš Technické problémy a přístupy k jejich řešení	MV – Fungování a vliv médií ve společnosti – role médií v každodenním životě jednotlivců, ale i celé společnosti v různých oblastech
---	---	--

5.3.2 Název předmětu: INFORMATIKA /2. stupeň/

5.3.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informatika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti, bez kterých se v současnosti již nelze obejít. Umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, tzn. získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a informačních technologií, ale též orientaci ve světě informací a schopnost se získanými informacemi pracovat. Informační gramotnost je nezbytným předpokladem pro další vzdělávání a budoucí uplatnění na trhu práce, ovšem je také neodmyslitelnou součástí praktického života. Informační a komunikační technologie vzhledem k široké škále vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů prostupuje téměř všemi oblastmi základního vzdělávání, stává se doplňujícím prostředkem výuky i v jiných předmětech.

5.3.2.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Informatika na 2. stupni obsahuje následující tematické okruhy:

- Data, informace a modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie

Hodinové dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Vyučovací předmět má základní časovou dotaci 1 hodinu týdně navýšenou o 3 hodiny z disponibilní časové dotace. Díky tomu mohou žáci obsáhnout větší penzum znalostí a dovedností, a zároveň mají více času na jejich procvičování a uplatňování v praktických úlohách. Žáci také dostávají možnost využívat počítače pro jiné vzdělávací oblasti nebo pro jinou školní práci. Výuka probíhá v počítačové učebně, kde se nachází 14 počítačů s trvalým připojením k internetu a tiskárna.

5.3.2.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Informatika (na 2. stupni) jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku			
MV	Tvorba mediálního sdělení	-	-	8.	9.

5.3.2.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáky se současnou informační a komunikační technologií
- vede žáky ke schopnosti ovládat výpočetní techniku

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vybízí žáky s pomocí výpočetní techniky řešit praktické úlohy a využívat k tomu vhodné programy či internet
- podněcuje žáky zpracovávat získané informace pomocí vhodných programů

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k práci s různými typy textů, grafických záznamů a obrazových materiálů
- rozvíjí u žáků schopnost komunikace s okolním světem prostřednictvím informačních a komunikačních prostředků a technologií

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky k vykonávání týmové práce a rozvíjí u žáků pocit zodpovědnosti ze spolupodílnictví na společné úloze
- podněcuje žáky k samostatnosti při řešení některých úkolů, a to z důvodu vysoké využitelnosti těchto dovedností v praxi (v soukromí, na střední škole, v budoucím povolání)

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k pochopení a respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- vede žáky k odpovědnému přístupu k nevhodným informacím a obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vybízí žáky co nejvíce využívat informační a komunikační dovednosti v praktickém životě
- upozorňuje žáky na stále se rozšiřující začleňování informační a komunikační technologie do různých pracovních oblastí, tzn. neopomenutelný článek při volbě povolání

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi, vede je ke kritickému hodnocení jejich přínosů a k reflexi rizika jejich využívání
- vysvětluje žákům, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

5.3.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **INFORMATIKA**

5.3.2.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
<i>Data, informace a modelování</i> • Navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu • Rozpozná zakódované informace kolem sebe • Zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady • Zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • Zakóduje v obrázku barvy více způsoby • Zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů • Zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • Ke kódování využívá i binární čísla <i>Informační systémy</i> • Vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů • Popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • Pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva	

<i>Práce s daty</i> • Získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat • Sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu • Najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • Odpoví na otázky na základě dat v tabulce • Popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • Doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • Navrhne tabulku pro záznam dat • Propojí data z více tabulek či grafů <i>Digitální technologie</i> • Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos • Vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • Poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení • Nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje • Uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • Vybere vhodný formát pro uložení dat • Vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací, aktualizace Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět	
---	---	--

• Porovná různé metody zabezpečení účtů • Spravuje sdílení souborů • Pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • Zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: INFORMATIKA

5.3.2.2.2 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
<i>Algoritmizace a programování</i> - Po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - Vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - V blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - Používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - Diskutuje různé programy pro řešení problému - Vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní	Vytvoření programu Opakování Podprogramy Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi	

<i>Data, informace a modelování</i> • Vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • Zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji • Vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • V mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • Pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • Pomocí orientovaných grafů řeší problémy • Vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: INFORMATIKA

5.3.2.2.3 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
Algoritmizace a programování - Po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - Vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - V blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - Používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - Spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - Používá souřadnice pro programování postav - Používá parametry v blocích, ve vlastních blocích vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné	MV – Tvorba mediálního sdělení – např. pro školní časopis nebo internetovou prezentaci

• Diskutuje různé programy pro řešení problému • Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému Informační systémy • Vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat • Nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat • Při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • Používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • Řeší problémy výpočtem s daty • Připíše do tabulky dat nový záznam • Seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • Používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • Ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	
---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: INFORMATIKA

5.3.2.2.4 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
Algoritmizace a programování • Rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • Vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • V blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu • Řeší problémy sestavením algoritmu • V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • Diskutuje různé programy pro řešení problému • Vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní • Řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • Zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	MV – Tvorba mediálního sdělení – např. pro školní časopis nebo internetovou prezentaci

<i>Digitální technologie</i> • Popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě • Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos • Vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • Poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení • Pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • Vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • Diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • Na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • Popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • Na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • Vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • Diskutuje o cílech a metodách hackerů • Vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • Diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	<u>Hardware a software</u> • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) <u>Sítě</u> • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) <u>Bezpečnost</u> • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat <u>Digitální identita</u> • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat	
--	---	--

	• Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	
--	--	--

5.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1 Název předmětu: PRVOUKA /1. období/

5.4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Svým komplexním pojetím vymezuje vzdělávací obsah, který se týká člověka, rodiny, společnosti, historie, vlasti, přírody, kultury, techniky a zdraví. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků, získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání a směřuje k dovednostem pro praktický život.

5.4.1.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Člověk a jeho svět je v 1. až 3. ročníku tvořen pěti tematickými okruhy:

- místo, kde žijeme
- lidé kolem nás
- lidé a čas
- rozmanitost přírody
- člověk a jeho zdraví

Hodinové dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2	2	3	-	-

Výuka probíhá většinou ve třídě 1. až 3. ročníku. Součástí výuky jsou i poznávací vycházky v okolí školy, návštěva divadla, muzea, knihovny či obecního úřadu.

5.4.1.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Člověk a jeho svět jsou integrována průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku		
OSV	Mezilidské vztahy	1.	2.	3.
VDO	Občanská společnost a škola	-	-	3.
ENV	Základní podmínky života	-	2.	3.
ENV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	-	2.	-
ENV	Vztah člověka a prostředí	-	2.	3.

5.4.1.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení :

Učitel:

- vede žáky k práci s textem, vyhledávání a zpracování informací
- umožňuje žákům využívat poznatky z různých vzdělávacích oblastí a pomáhá jim dávat je do souvislostí

Kompetence k řešení problémů :

Učitel:

- dbá na propojení výuky s běžným životem
- vede žáky k vyhledávání informací a k využívání získaných poznatků

Kompetence komunikativní :

Učitel:

- umožňuje žákům pracovat s encyklopediemi a obrazovými materiály
- podporuje přátelské vztahy mezi žáky a toleranci k ostatním lidem

Kompetence sociální a personální :

Učitel:

- umožňuje žákům pracovat ve skupinách
- vede žáky k respektu k sobě i druhým

Kompetence občanské :

Učitel:

- vede žáky k respektování a ochraně životního prostředí
- seznamuje žáky se zákony a společenskými normami, uvědomuje žáky o povinnosti
- zákony a normy respektovat

Kompetence pracovní :

Učitel:

- vysvětluje žákům podstatu aktivní ochrany svého zdraví, ale i bezpečnosti jiných lidí
- výuku doplňuje o praktické exkurze
- nabádá žáky k tomu, aby si vážili životního prostředí a kulturních hodnot našeho národa

5.4.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRVOUKA**

5.4.1.2.1 1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozpozná nebezpečná místa na cestě do školy - Orientuje se bezpečně v budově školy - Získává návyky v pravidelné školní činnosti - Orientuje se v okolí svého bydliště, zná adresu - Uvědomuje si svoje postavení v rodině - Dokáže požádat, poprosit, poděkovat - Získává návyky pravidelného režimu pracovního dne dětí - Rozlišuje roční období, určuje měsíce, dny pracovní a dny volna - Učí se určovat čas podle hodin - Učí se aktivně využívat volný čas	Místo, kde žijeme - Bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace - Prostory školy a jejich funkce - Vstup do školy – změna v dosavadním životě - Učení – základní činnost ve škole - Prostředí domova a jeho okolí Lidé kolem nás Rodina – příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi členy Mezilidské vztahy Věci kolem nás – předměty denní potřeby, věci pro zábavu, práci, zaměstnání Lidé a čas Orientace v čase- roční období, měsíce, dny, denní režim , včera, dnes, zítra Volný čas	OSV-Mezilidské vztahy vzájemné poznávání ve skupině, péče o dobré vztahy, respektování

• Rozliší nejznámější rostliny a živočichy ze svého okolí • Poznává a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny • Pojmenuje některá volně žijící zvířata a zvířata domácí • Uvede příklady živočichů a rostlin v určitém prostředí • Pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • Dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a chránit ji • Určí a pojmenuje základní části lidského těla • Zvládá a uplatňuje hygienické návyky • Orientuje se mezi zdravou stravou, dodržuje pitný režim • Rozpoznává nebezpečná místa svého okolí • Uplatňuje způsoby bezpečného chování • Rozpozná, na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení • Reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných situacích	Rozmanitost přírody - Rostliny a živočichové- známé a dostupné druhy, základní skupiny, zástupci - Rovnováha v přírodě – život v jednotlivých ročních a denních obdobích - Ochrana přírody Člověk a jeho zdraví - Lidské tělo – stavba - Péče o zdraví – hygiena, strava, zdraví a nemoc - Osobní bezpečí - Situace hromadného ohrožení	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRVOUKA**

5.4.1.2.2 2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Orientuje se v nejbližším okolí školy • Zná rozdíly v bydlení ve městě a na vesnici • Rozliší bezpeční a nebezpečná místa ve svém okolí • Pojmenuje části domu, bytu a jeho vybavení • Rozezná v jaké krajině žije, zná významná místa a budovy • Rozlišuje a pojmenuje základní i širší příbuzenské vztahy • Zná své postavení v rodině a postavení rod.příslušníků • Orientuje se ve svých základních právech a povinnostech • Pojmenuje pravidla slušného chování doma, ve škole, v dopravních prostředcích, divadle apod. • Rozlišuje vhodné a nevhodné chování • Dokáže poprosit, poděkovat, omluvit se • Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Místo, kde žijeme - Škola – bezpečná cesta do školy - Domov – bydlení . části domu, bytu, vybavení, okolí - Riziková místa a situace - Naše obec – název obce, významná místa, budovy Lidé kolem nás - Rodina – postavení jedinců v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy - Soužití lidí - mezilidské vztahy a komunikace - Chování lidí – kladné a záporné vlastnosti, pravidla slušného chování, zvládání vlastní emocionality, předcházení konfliktům	OSV- Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

• Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • Rozlišuje a využívá nejvhodnější způsoby odpočinku • Zná potřebu kulturního života dětí i dospělých • Určuje čas podle hodin • Poznává a porovnává základní časové jednotky (sekunda, minuta, hodina...) • Určuje dny, měsíce, roční období • Seznamuje se s nejznámějšími osobnostmi z naší minulosti, pověstmi a biblickými příběhy • Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost • Popíše rozdíl práce lidí v současnosti a minulosti, popíše využití moderních prostředků naší doby • Rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí • Poznává a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny • Pojmenuje některá volně žijící a domácí zvířata čtyřnohá a ptáky	- Činnosti kolem nás – běžné činnosti v životě lidí, práce,zaměstnání, volný čas a jeho využití Lidé a čas - Orientace v čase a časový řád - Určování času pomocí hodin,stanovení datumu, denní režim,režim škol. týdne, roční období - Naše vlast v minulosti –důležité osobnosti a události naší země - Vývoj a pokrok – dopravní prostředky, bydlení, práce lidí dříve a dnes Rozmanitost přírody - Rostliny, houby a živočichové- známé a snadno dostupné druhy rostlin a hub, základní skupiny živočichů a jejich poznávání - Roční období, počasí, příroda	ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí -druhy dopravy ENV- Základní podmínky života-přírodní zdroje(lesy)
---	--	--

• Uvede příklady výskytu rostlin a živočichů v určitém prostředí • Pozoruje, popíše a porovná změny v přírodě v ročních obdobích • Zvládá a uplatňuje hygienické návyky • Orientuje se v chování nemocného u lékaře a v nemocnici • Pojmenuje smysly jejich sídlo • Zná aktivní ochranu smyslů • Popíše pomoc handicapovaným lidem • Seznamuje se s jednotlivými etapami lidského života • Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu z pohledu chodce, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • Určuje nebezpečná místa svého okolí • Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • Určí na koho se obrátit v situaci ohrožení • Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • Reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělého při mimořádných situacích	Člověk a jeho zdraví - Péče o zdraví – hygiena, prevence, zdraví a nemoc, úrazová zábrana - Lidské smysly – smysly, jejich sídlo, úrazy, handicapovaní lidé a chování k nim - Lidský život – období lidského života - Osobní bezpečí – bezpečné chování v různém prostředí, krizové situace a jejich řešení, bezpečnost chodce v silničním provozu, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - Čísla tísňového volání- správný způsob volání na tísňovou linku - Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená- postup v případě ohrožení	ENV- Vztah člověka k prostředí-životní styl
--	--	---

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRVOUKA**

5.4.1.2.3 3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Bezpečně se orientuje v místě svého bydliště Označí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo Začlení obec do kraje, obslužného centra - Rozpozná možná nebezpečí v nejbližším okolí, riziková místa a situace - Pojmenuje nejdůležitější části a místa obce a umístění významných budov - Pozoruje vliv člověka na utváření krajiny - Rozliší typy krajín - Zná hlavní i vedlejší světové strany - Učí se určování hl. světových stran pomocí buzoly a pomocí přírodních znaků - Vyhledá v místní krajině hlavní zeměpisné a přírodní dominanty, uvede jejich názvy - Rozpozná a respektuje nebezpečí osamocení pohybu v krajině (vodní toky, srázy, proměnlivost počasí) - Učí se orientaci ve vlastivědné mapě	Místo, kde žijeme - Domov- domov, bydlení, orientace v místě bydliště a v okolí - Město, obec, kde žijeme- název obce, její části, význačné budovy, dopravní síť - Okolní krajina – typy krajiny, vliv krajiny na život lidí, působení člověka na utváření krajiny, určování světových stran, jevy v přírodě, mapy	VDO-Občanská společnost a škola- spolupráce školy s OÚ

• Rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy • Popíše role rod. příslušníků a vztahy mezi nimi • Usiluje o dobré vztahy ve třídě • Nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje jen své potřeby • Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • Respektuje odlišné názory a zájmy jiných • Rozliší nevhodné chování, vyjádří svůj názor • Na příkladech popíše základní práva lidí (dítěte) • Porovná přírodu a lidský výtvar • Učí se poznávat materiály lidských výtvarů • Poznává a prakticky využívá základní časové jednotky • Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu • Uvede některé báje, nebo pověsti spjaté s místem, kde žije • Popíše jednotlivé fáze života od narození do stáří	Lidé kolem nás - Rodina- postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy, život a funkce rodina, rodinné prostředí - Soužití lidí- mezilidské vztahy a komunikace, zásady úcty, slušnosti a ohleduplnosti, lidská solidarita - Chování lidí – kladné a záporné vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, národnostní menšina, cizinec - Právo a spravedlnost – základní lidská práva, práva dítěte - Věci kolem nás- lidská činnost a tvořivost, přírodniny a lidské výtvary Lidé a čas - Orientace v čase a časový řád - Současnost,minulost a budoucnost v našem životě - Rytmus života - Denní režim	OSV-Mezilidské vztahy- rozvoj pozornosti vůči odlišnostem,péče o dobré vztahy, empatie, respektování , podpora, pomoc, lidská práva jako regulativ vztahů
--	---	---

• S pomocí sestaví vlastní denní režim • Sleduje významná data rodiny, školy, státu • Porovná přírodu a lidský výtvar • Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků • Učí se poznávat materiály lidských výtvarů • Vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodninou • Rozliší nejznámější rostliny z okolí a určí je • Pozná nejznámější jedlé a jedovaté houby • Vysvětlí základní rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů • Pojmenuje známé druhy domácích a volně žijících zvířat • Uvede příklady výskytu organismů v • Má základní povědomí o ochraně vzácných druhů rostlin a živočichů • Určí společné vlastnosti a rozdíly známých látek • Změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • Provede jednoduchý pokus u skupiny látek známých látek • Vysvětlí význam vody a vzduchu pro život člověka, ostatních živočichů a rostlin	- Významná data Rozmanitost přírody - Věci kolem nás- lidská činnost a tvořivost, přírodniny a lidské výtvary - Rostliny, houby, živočichové - Znamé a snadno dostupné druhy, znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě - Rovnováha v přírodě – přírodní společenstva - Ochrana přírody - Látky a jejich vlastnosti – přírodniny, suroviny, odpady, změny látek a skupenství, vlastnosti látek, měření základních veličin - Voda a vzduch	
--	---	--

[illegible]

5.4.2 Název předmětu: VLASTIVĚDA /2. období/

5.4.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda je zařazen předmět vlastivědných témat ve 4. a 5. ročníku. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, historie, vlasti, kultury. Navazuje na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v 1. - 3. ročníku.

5.4.2.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Vlastivědná témata jsou členěna do tří tématických okruhů:

- Česká republika – místo, kde žijeme
- české dějiny – lidé a čas
- Evropa – lidé kolem nás

Hodinové dotace:

1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
-	-	-	2	2

V tématickém okruhu Česká republika se žáci učí na základě poznávání svého okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci a ve společnosti. Praktickými činnostmi a úkoly získávají žáci kladný vztah k místu jejich bydliště a naší zemi.

V tématickém okruhu České dějiny se žáci učí orientovat v dějích a čase. Hlavním cílem tohoto okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

V tématickém okruhu Evropa si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Učí se poznávat život v sousedních státech, jejich kulturní a přírodní bohatství.

Důraz je kladen na samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů.

5.4.2.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Vlastivěda jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tématický okruh	Začleněno v ročníku	
OSV	Mezilidské vztahy	4.	5.
VDO	Občan, občanská společnost a stát	4.	5.
	Principy demokracie jako formy vlády	4.	-
EGS	Evropa a svět nás zajímá	-	5.

5.4.2.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k práci s textem, vyhledávání, třídění a zpracovávání informací
- umožní žákům využívat poznatků z různých vzdělávacích oblastí a pomáhá jim dávat tyto poznatky do souvislostí

Kompetence k řešení problému:

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání informací, využívání různých informačních zdrojů a vysvětluje, jak získané poznatky následně třídit, zpracovávat a efektivně využívat

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- umožňuje žákům pracovat se slovníky, encyklopediemi, obrazovými materiály
- podporuje přátelské vztahy mezi žáky a toleranci k ostatním lidem

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- umožní žákům využívat skupinovou práci

Kompetence občanské:

Učitel:

- seznamuje žáky se zákony, společenskými normami, uvědomuje žáky o povinnosti zákony a normy respektovat
- vede žáky k respektování a ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní:

Učitel:

- výuku doplňuje o praktické exkurze
- nabádá žáky k tomu, aby si vážili životního prostředí a kulturních hodnot našeho národa

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

5.4.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VLASTIVĚDA**

5.4.2.2.1 4. ročník

Očekávané výstupy žák	Učivo	Průřezová témata
• Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • Zorientuje turistickou mapu, plán, rozumí jejich obsahu, grafice a vysvětlivkám • Orientuje se na mapě ČR, popíše polohu místní krajiny • Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam • Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map • Určí některá významná místa a města v regionu, informuje ostatní o jejich zajímavostech	- MÍSTO, KDE ŽIJEME - Okolní krajina – pozorování a popis krajiny v terénu, čtení z plánu a turistické mapy, orientační body a linie, světové strany - Regiony ČR – zeměpisná poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry v ČR, Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje - Naše vlast – základy státního zřízení a politický systém ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, volby - Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	VDO - Občan, občanská společnost a stát - listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana

• Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat • Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peněz v běžných situacích • Chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví • Získá informace o některých českých osobnostech a jejich činnostech, kterými obohatili naši kulturu • Uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii naší země	- LIDÉ KOLEM NÁS - Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, zájmové spolky, politické strany, národnostní menšiny, etnické a náboženské skupiny - Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie - Právo a spravedlnost – základní lidská práva, práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku - LIDÉ A ČAS - Orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet, časová přímka - Současnost a minulost v našem životě – nejstarší dějiny naší země, státní svátky a významné dny - Báje, mýty, pověsti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa, historické prameny a způsoby poznávání minulosti	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VLASTIVĚDA**

5.4.2.2.2 5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů • Využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti • Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- LIDÉ A ČAS - Orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet, časová přímka - Současnost a minulost v našem životě – novější české dějiny, státní svátky a významné dny - Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost, historické prameny a způsoby poznávání minulosti - Báje, mýty, pověsti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa	

• Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu • Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam • Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy • Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci • Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	- MÍSTO, KDE ŽIJEME - Regiony ČR – hospodářství ČR, zemědělská a průmyslová výroba, služby a obchod, cestovní ruch, doprava - Naše vlast – státní správa a samospráva, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly - Evropa a svět – základní orientace na mapě Evropy a světa, kontinenty, evropské státy, EU, cestování, velké cesty a objevy - Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky - LIDÉ KOLEM NÁS - Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, národnostní menšiny, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“	VDO-Občan, občanská společnost a stát-Práva a povinnosti občana EGS-Evropa a svět nás zajímá-naši sousedé v Evropě OSV-Mezilidské vztahy-péče o dobré vztahy, respekt a podpora
---	---	---

• Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- Chování lidí – pravidla slušného chování, principy demokracie - Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého majetku, duševních hodnot - Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, peníze - Kultura – podoby a projevy kultury, masová kultura a subkultura - Základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí	
--	---	--

5.4.3 Název předmětu: PŘÍRODOVĚDA /2. období/

5.4.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodověda je zařazen jako předmět přírodovědných témat ve 4. a 5. ročníku. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající techniky, společnosti, přírody, zdraví, kultury. Navazuje na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v 1.-3. ročníku.

5.4.3.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Přírodovědná témata jsou členěna do čtyř tematických okruhů:

- rozmanitost přírody
- vesmír
- život na zemi
- lidé a technika

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti.

V tematickém okruhu Vesmír žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy.

V tematickém okruhu Život na Zemi žáci poznávají sebe, a to na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti.

V tematickém okruhu Lidé a technika se žáci seznamují s technikou, která člověka provází staletími. Učí se, jak fungují složitější stroje. Na základě praktického poznávání okolní krajiny i získaných informací se žáci učí hledat důkazy o vlivu lidské činnosti na přírodu.

Hodinové dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
-	-	-	2	2

5.4.3.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do vzdělávacího předmětu Přírodověda svět jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku	
OSV	Mezilidské vztahy	4.	5.
ENV	Ekosystémy	4.	5.
VDO	Občan, občanská společnost a stát	4.	5.
	Principy demokracie jako formy vlády	4.	-
EGS	Evropa a svět nás zajímá	-	5.

5.4.3.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k práci s textem, vyhledávání, třídění a zpracovávání informací
- umožní žákům využívat poznatků z různých vzdělávacích oblastí a pomáhá jim dávat tyto poznatky do souvislostí

Kompetence k řešení problému:

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání informací, využívání různých informačních zdrojů a vysvětluje, jak získané poznatky následně třídit, zpracovávat a efektivně využívat

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- umožňuje žákům pracovat se slovníky, encyklopediemi, obrazovými materiály
- podporuje přátelské vztahy mezi žáky a toleranci k ostatním lidem

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- umožní žákům využívat skupinovou práci

Kompetence občanské:

Učitel:

- seznamuje žáky se zákony, společenskými normami, uvědomuje žáky o povinnosti zákony a normy respektovat
- vede žáky k respektování a ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní:

Učitel:

- výuku doplňuje o praktické exkurze
- nabádá žáky k tomu, aby si vážili životního prostředí a kulturních hodnot našeho národa

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

5.4.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PŘÍRODOVĚDA**

5.4.3.2.1 4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Pozná vybrané rostliny podle vnější stavby těla, jejich života a potřeb - Charakterizuje základní rozdíly mezi dřevinami, bylinami, houbami - Objasní a porovná funkci různých typů ekosystémů, zná vzájemný vztah člověka a ekosystémů - Rozliší činnosti člověka podporující nebo poškozující jeho zdraví a prostředí Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	ROZMANITOST PŘÍRODY - Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, přírodní společenstva, poznávání a pozorování života v různých biotopech (les, lidská obydli, pole, louky, voda a její okolí) - Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů - Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	ENV-Ekosystémy- les,pole,vodní zdroje ENV-Ekosystémy-vztah člověka k ekosystému OSV-Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy, podpora a pomoc

• Uplatňuje bezpečné způsoby chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty • Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - Osobní bezpečí , krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém	
---	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PŘÍRODOVĚDA**

5.4.3.2.2 5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období • Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy • Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- ROZMANITOST PŘÍRODY - Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva, počasí a podnebí, podnebné pásy - Rostliny, houby, živočichové – třídění organismů podle znaků života, životních potřeb a projevů, průběhu a způsobu života, výživy, stavby těla, význam v přírodě a pro člověka - Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, úloha ZOO a botanické zahrady v ochraně přírody - Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období, význam Slunce pro živé organismy, zemská přitažlivost, magnetismus, magnetické póly - Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství(výroba skla, papíru, plastů), porovnávání látek a měření veličin, praktické užívání základních jednotek, otáčivé účinky síly, elektrický proud - Informační technika – vývoj některých technických předmětů, prostředky masové komunikace, role médií v každodenním životě	

• Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu • Využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života • Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození • Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi - ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena - Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina , vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality, - Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
--	--	--

• Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- Osobní bezpečí , krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
--	---	--

5.5 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.5.1 Název předmětu: DĚJEPIS /2. stupeň/

5.5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva i vlastního národa. Má napomoci orientovat se v čase, pochopit způsob života lidí v nejdůležitějších epochách a chápat souvislosti s vývojem naší země. Žáci se seznamují s významnými historickými událostmi i osobnostmi, které ovlivnily životy předcházejících generací. To jim umožňuje formovat takové postoje, jako je úcta ke kulturnímu dědictví lidstva i vlastního národa, snaha o jeho ochranu a pochopení národních specifíků pro současný multikulturální svět.

5.5.1.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Učivo dějepisu je rozděleno na 6 tematických okruhů:

- člověk v dějinách
- počátky lidské společnosti
- nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury
- křesťanství a středověká Evropa
- objevy a dobývání, počátky nové doby
- modernizace společnosti

Hodinové dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Výuka probíhá v učebnách českého jazyka a výtvarné výchovy. k nejefektivnějším vyučovacím metodám a pracovním postupům patří výklad, práce s učebnicí, historickými mapami, četba historických ukázek či beletrie. v hodinách dějepisu se využívá i poznatků, které žáci získali vlastní četbou, sledováním televizních pořadů, návštěvou divadel, shlédnutím historických filmů či návštěvou výstav, muzeí, kulturních památek.

5.5.1.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Dějepis jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku			
EGS	Evropa a svět nás zajímá	-	-	-	9.

5.5.1.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- motivuje žáky k učení
- vede žáky k využívání poznatků z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problému:

Učitel:

- dbá na propojení výuky s běžným životem
- vede žáky k odpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k využívání práce se slovníky, encyklopediemi, obrazovými materiály

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky k respektování druhých lidí a toleranci mezi národy

Kompetence občanské:

Učitel:

- vysvětluje rozdíl ve vývoji národů, jejich zvyčích, kultuře apod.

Kompetence pracovní:

Učitel:

- rozvíjí u žáků pozitivní vztah k životnímu prostředí a kulturním hodnotám našeho národa
- výuku popřípadě doplní o praktické exkurze

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

5.5.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **DĚJEPIS**

5.5.1.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků • Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu • Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • Objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost • Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem velkých civilizací • Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství	<u>ČLOVĚK V DĚJINÁCH</u> - Úvod do studia dějepisu - Hmotné a nehmotné prameny - Muzea - Periodizace dějin - starší , mladší a pozdní doba kamenná - Člověk zručný, vzpřímený, rozumný - Lidé dnešního typu - Období prisvojování hospodářství, vznik zemědělství, chov dobytka, rozvoj rodové společnosti, vznik sousedských občin - Staroorientální státy v Mezopotámii, Sumerové, Starobabylónská říše, kultura staroorientálních států - Starověký Egypt, Indie, Čína - Střední Evropa v pozdní době kamenné - Doba bronzová - Starověké Řecko a starověký Řím - Starověké Řecko – období mykénské - Doba homérská	

• Charakterizuje význam kulturního odkazu pro další vývoj středověké i novověké Evropy • Pohovoří o Alexandru Velikém, třeba i podle filmového zpracování • Vysvětlí počátky vzniku starověkého Říma, jeho rozvoj a důležité mezníky v jeho historii • Přečte si pověst o založení města Říma • Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie • Vysvětlí vznik křesťanství • Charakterizuje základní znaky antického stavitelství a přínos římské vzdělanosti pro vývoj celé Evropy	- Vznik řeckých městských států, velká řecká kolonizace - Atény za Solónu - Sparta, boje Řeků za svobodu, aténský stát za Perikla - Řecká vzdělanost, věda, umění - Peloponéská válka - Makedonie a její vzestup - Alexandr Veliký - Starověký Řím - Evropa v době římské - Italické kmeny a Etruskové - Počátky římského městského státu - Vývoj Říma do ovládnutí Itálie - Zápas Říma o vládu nad Středozezemním mořem - Krize římské republiky - Vznik křesťanství - Spartakovo povstání - Občanské války a konec římské republiky - Římské císařství, jeho rozkvět i konec - Evropa v době římské - Zánik západořímské říše - Římská vzdělanost a umění	
---	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **DĚJEPIS** /Středověk/

5.5.1.2.2 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik christianizace a vzniku států • Vymezí úlohu křesťanské víry v životě středověkého člověka • Charakterizuje pojmy léno, leníci-feudálové • Pohovoří o prvním stát. útvaru • Objasní situaci Velkomoravské říše, vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury • Vysvětlí pojem „křížové výpravy“ • Popíše/nakreslí/ základní znaky románské kultury • Pohovoří o přínosu Karla IV. českému království. • Vyjmenuje významné gotické stavby, charakterizovat tento sloh • Popíše konflikty mezi světskou a církevní mocí	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA - Vytváření středověké Evropy po rozpadu západoorímské říše - Byzantská říše, - Křesťanství – jeho přijímání - Francká říše - Sámova říše - Velkomoravská říše a její rozmach - Počátky českého státu /Slovensko, Kyjevská Rus/ - Rozvrstvení feudální společnosti - Nájazdy Vikingů a vznik středověké Anglie a Francie – křížové výpravy - Český stát v době raného středověku - Vrchol českého státu v raném středověku - Lucemburkové – český stát za Karla IV. - Gotická kultura - Česká společnost v předhusitské době - M.J.Hus - Husitství, husitské boje, důsledky - Vláda Jiřího z Poděbrad - Jagellonci na českém trůně, pozdní gotika	OSV-Mezilidské vztahy EGS-Evropa a svět nás zajímá

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: DĚJEPIS /Pozdní středověk, novověk/

5.5.1.2.3 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • Objasní hospodářské a kulturní změny v Evropě • Vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve • Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • Vysvětlí důsledky porážky na Bílé hoře • Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • Charakterizuje pojem „průmyslová revoluce“	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTEK NOVÉ DOBY - Asijské země na sklonku středověku - Zámořské objevy - Pokroky ve výrobě a obchodu - Reformace ve střední Evropě - Evropské státy a šíření reformace - Evropská kultura v 16. století – humanismus, renesance - Nástup Habsburků na český trůn - Česká kultura na přelomu 16. a 17. století - Útoky Turků - Sjednocení ruského státu, boj s Tatary, - Boj Nizozemců proti Španělům - Obrana proti Habsburkům v západní Evropě - Boj českých stavů proti habsburským panovníkům - Třicetiletá válka - České země a Slovensko za třicetileté války - Anglie před revolucí, počátky kapitalismu - Anglická revoluce, absolutistické vlády - Začátek průmyslové revoluce a přechod k nové společnosti - Francie v době absolutismu Ludvíka XIV. - Absolutismus v Rusku - Absolutismus v Německu – vznik Pruska - Habsburská monarchie po třicetileté válce	EGAS-Evropa a svět nás zajímá VDO-Forma participace občanů v politickém životě

• Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek • Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě • Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	- Česká a slovenská barokní kultura - Marie Terezie a Josef II – osvícenští panovníci - Mimoevropský svět v 17.-18. století – kolonialismus MODERNIZACE SPOLEČNOSTI - Boj anglických osad v Severní Americe za nezávislost – vznik USA - Francouzská revoluce - Napoleonské války - Vídeňský kongres a nové uspořádání Evropy, Svatá aliance - Klasicismus a romantismus - Rok 1848/49 v Evropě – příčiny, průběh, výsledky - Rok 1848/49 v českých zemích, doba národního obrození - Rozmach průmyslové revoluce - Sjednocení Itálie, Německa - Francie republikou - Rozklad osmanské říše, carské Rusko - Občanská válka v USA - Změny v Asii a Latinské Americe - Vznik Rakouska-Uherska - Vývoj v českých zemích a na Slovensku v II. polovině 19. století	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **DĚJEPIS** /Nová doba/

5.5.1.2.3 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla • Objasní hlavní cíle české politiky a příčiny ohnisek napětí v Evropě • Pohovoří o T.G.Masarykovi a jeho úloze na přelomu 19. a 20. století • Charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií • Na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky • Objasní vznik samostatného československého státu • Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • Charakterizuje vývoj ve světě i u nás ve 20. a 30. letech • Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná	- Průmyslová výroba, předpoklady, důsledky - Vývoj na Balkáně, berlínský kongres, koloniální výboje - Charakteristika rakouského politického života/občanská práva, parlament, císař, samospráva - Politika českého měšťanstva /pasivní a aktivní politika, postavení dělnictva - T.G.Masaryk - Česká kultura na konci 19. století, postavení Slovenska, Češi a Němci MODERNÍ DOBA - Mezinárodní vztahy v předvečer první světové války / Dohoda, Trojspolek/ - Válka a její polit., sociál. a kulturní důsledky - Vznik Československa, jeho hospod. a politický vývoj. Úloha USA ve světě - Nové politické uspořádání Evropy, boj o demokracii - Vývoj ve 20. letech, čsl. zahraniční politika, hospodářství, sociální systém, kultura - Světová hospodářská krize - Nástup fašismu v Německu - Šíření fašismu, Hitlerovy útoky proti Československu, Mnichovská konference a její důsledky pro Československo a svět	MV-Etnický původ

destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí • Popíše příčiny, průběh a výsledek 2. světové války a úlohu českého národa v ní • Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků • Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • Posoudí postavení rozvojových zemí • Prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Vznik Protektorátu Čechy a Morava - 2. světová válka, holocaust, přepadení Polska, západní Evropy, SSSR, situace u nás, období heydrichiády, zahraniční odboj, válka v Tichomoří, v severní Africe, Itálii, obrat ve válce, otevření druhé fronty- vznik protihitlerovské koalice a její vítězství ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT - Československo po 2. světové válce, její obnova - Studená válka - Únorový převrat v Československu, vytvoření totalitního režimu - 50.-60.léta, RVHP, NATO, Varšavská smlouva - Listopadová „sametová revoluce 1989“ - Současné dění	OSV Mezilidské vztahy EGS - Evropa a svět nás zajímá - zážitky a zkušenosti z Evropy a ze světa
---	--	--

5.5.2 Název předmětu: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ /2. stupeň/

5.5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován na druhém stupni, navazuje na výuku vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na stupni prvním. Předmět je vyučován v dotaci 1 hodiny týdně v 6. až v 9. ročníku. Výuka probíhá většinou ve třídách, lze zahrnout výlety do okolí, exkurze apod. Výchova k občanství v sobě zahrnuje po obsahové stránce témata komplexně rozvíjející osobnost dítěte, jako jsou sebepoznání a pochopení jeho postavení v různých typech kolektivu, setkání s druhými a respektování jejich odlišností, hodnota domova, vlasti a kulturního dědictví. Dále napomáhá porozumět základním lidským právům a jejich uplatňování v občanském životě, fungování základních ekonomických vztahů a jejich dopadu na život každého z nás. Společně se snaží hledat východiska ze současných globálních problémů lidstva a vychovávat v duchu tolerance vůči odlišným národům a rasám. Každý je veden k úctě k životu a odpovědnosti za své zdraví i zdraví svých bližních, s čímž souvisí i znalost rizik a nebezpečí, která nás obklopují. Snaží se o rozvoj samostatně uvažujícího jedince, který se dokáže orientovat ve svém životě a poradit si i ve složitých situacích, do kterých se může v budoucnu dostat, tak, aby dovedl uplatnit aktivní přístup ochrany zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech, včetně otázky obrany státu. Výchova k občanství v sobě zahrnuje průřezová témata, jako jsou výchova demokratického občana, multikulturní výchova a výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Snažíme se o rozvoj všech životních kompetencí, mezi převládající patří komunikace, řešení problémů, spolupráce, občanská kompetence. k tomu volíme takové formy a metody výuky, které žákům umožňují optimální zvládnutí učiva. Preferujeme při tom aktivizující metody výuky a formy práce podporující rozvoj sociálních dovedností žáků (skupinová práce, projektové vyučování, brainstorming, diskuze....).

Výuka může být doplněna tematicky laděnými vzdělávacími a kulturními akcemi (přednášky, besedy, představení, výstavy a exkurze), jež napomáhají hlubšímu chápání souvislostí a umožňují lepší orientaci v problematice dnešního světa.

5.5.2.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Výchova k občanství obsahuje tyto tematické okruhy:

- člověk ve společnosti
- člověk jako jedinec
- stát a hospodářství
- stát a právo
- mezinárodní vztahy, globální svět

Hodinové dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

5.5.2.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Občanská výchova jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tématický okruh	Začleněno v ročníku			
MKV	Lidské vztahy	-	7.	-	-
	Princip sociálního smíru a solidarity	-	-	8.	9.
VDO	Občanská společnost a škola	-	-	8.	-
	Občan, občanská společnost a stát	-	-	8.	-
	Forma participace občanů v politickém životě	-	-	-	9.
	Principy demokracie jako formy vlády a zp.rozhodování	-	-	-	9.
EGS	Jsme Evropané	-	-	-	9.
OSV	Mezilidské vztahy	6.	7.	8.	9.
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	-	7.	8.	-
	Hodnoty, postoje, praktická etika	-	7.	8.	-

5.5.2.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:**Kompetence k učení**

Učitel

- správně organizuje a plánuje vlastní učení žáků
- vede žáky ke schopnosti reálného sebehodnocení
- začleňuje poznatky z různých odvětví do kritického myšlení žáků

Kompetence k řešení problému

Učitel

- vede žáky ke hledání konstruktivních metod a k utváření vlastního názoru na sebe i okolí
- posiluje odpovědnost za vlastní rozhodnutí
- učí aplikovat naučené do běžného života

Kompetence komunikativní

Učitel

- posiluje správné verbální i nonverbální vyjadřování
- podporuje vzájemnou komunikaci, sdělování pocitů, názorů, hodnocení i sebehodnocení

Kompetence sociální a personální

Učitel

- usiluje o přátelské vztahy a toleranci ostatních
- utváří odmítavý postoj k negativnímu sociálnímu chování uvnitř školy i ve veřejnosti
- upevňuje kladné, přátelské vztahy ve škole, v obci a ve státě

Kompetence občanské

Učitel

- vede k respektování pravidel a zákonů (školních i státních)
- usiluje o respektování individuálních rozdílů mezi lidmi (pohlaví, rasa, postižení)
- nabádá k charitativní činnosti, pomoci lidem v nouzi
- podporuje respektování odlišných názorů a způsobů chování v jiných částech světa

Kompetence pracovní

Učitel

- utváří zodpovědný, sebekritický, reálný postoj při volbě budoucího povolání
- podporuje vztah k ochraně a vážení si životního prostředí a kulturních hodnot našeho národa

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi, vede je ke kritickému hodnocení jejich přínosů a k reflexi rizika jejich využívání
- vysvětluje žákům, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

5.5.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**

5.5.2.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	- Úvod do výchovy k občanství - Člověk v rytmu času - Čas nezastavíš - Cyklus přírody Rodinný život - Rodina - Rodinné vztahy - Příbuzenské vztahy - Manželství je smlouva, slib a přísaha - Rodina – místo návratů - Děti – pokračování našeho života - Rodina – ostrov bezpečí - Rodina dělá z domu domov - Rodina jako vzor a příklad - Když vlastní rodina chybí Život ve škole - Škola – základ života - I ve škole s pravidly - Umění učit se Domov je tam, kde ... - Místo, kde žijeme - Obec - Obecní zřízení - Životní prostředí	OSV - Mezilidské vztahy péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, respektování, podpora, pomoc

• Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	- Má vlast - Život v regionech - Kolik řečí znáš - Státní symboly - Česká republika – demokratický právní řád - Z historie - V hlubinách dávných časů - O zlatý dukát - Významné osobnosti - Naši prezidenti - Stověžatá Praha - Miniúvod do lidských práv - Ty, já, on – jsme rozdílní? - První krok k lidským právům - Práva dětí - Dvě strany mince - Moje práva – tvoje práva - První pomoc - Zásady první pomoci	
---	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**

5.5.2.2.2 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích • Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- Život mezi lidmi - Patříme k lidem - Vliv rodiny - Ve škole - Mezi vrstevníky - Komunikace - Média - Člověk a kultura - Kultura - Umění - Krása kolem nás - Víra a náboženství - Nejstarší formy náboženství - Slušnost pro každý den - Kam za kulturou - Přírodní a kulturní bohatství - Krásy naší země - Ochrana přírodního a kulturního bohatství - Zachraňme Zemi - Majetek v našem životě - Naše potřeby - Majetek a vlastnictví - Mít nebo být?	MKV - Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi; vztahy mezi kulturami; důležitost integrace jedince; lidská solidarita; předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace) OSV - Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy; empatie, respektování, podpora, pomoc OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování v různých problémech a sociálních rolích; problémy v seberegulaci

• Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů • Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy • Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- Řízení společnosti - Stát - Cesta k demokracii - Volby - Začlenění do veřejného života - Svět kolem nás - Spolupráce mezi zeměmi Evropy - Tolerance k národnostním menšinám - Nadnárodní společenství - Mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) - Ochrana obyvatel za mimořádných událostí - Lidská práva - Lidská práva v dokumentech - Rovnost a nerovnost - Svoboda a autorita - Morálka a mravnost - Všeobecná deklarace lidských práv	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování aj.; pomáhající a prosociální chování; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**

5.5.2.2.3 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součást nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	- Osobnost - Co už je za mnou - Kde právě jsem - Kam jdu - Jak se znám - Co jsem - Co chci - Co mohu - Psychické procesy a stavy - Jak poznávám a vnímám - Jak myslím a tvořím nové - Jak si pamatuji a soustředím se - Jak se učím - Jak prožívám své city - Člověk v sociálních vztazích - Umím se přiměřeně prosazovat? - Zvládnou i náročné životní situace? - Umím žít zdravě? - Hospodaření - Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing - Ten umí to a ten zas tohle - Přejete si prosím? - Nakupujeme	MKV - Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; VDO - Občanská společnost a škola – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému OSV - Mezilidské vztahy

• Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	- Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání - Právní minimum - Právo je minimum morálky - Právo je systém - Ústava - Moc zákonodárná - Moc výkonná - Moc soudní - Obrana státu - Základní práva a svobody - Politika - Právo v Evropě	- péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy; empatie, respektování, podpora, pomoc OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování; problémy v seberegulaci OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování
--	--	---

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**

5.5.2.2.4 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady • Objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání • Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství • Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci • Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování • Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	- Občan - Já jako občan obce - Na úřadě - Jsem občanem státu - Jsem občanem Evropské unie - Občan a právo - Odvětví práva ČR - Občanskoprávní vztahy - Právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady - Vlastnictví zavazuje - Ochrana majetku - Smlouvy - Odpovědnost za škodu - Právní ochrana - Orgány právní ochrany a sankce - Přestupky a správní řízení - Občanské soudní řízení - Trestní právo - Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - Děti a paragrafy	MKV - Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; VDO - Forma participace občanů v politickém životě - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí VDO - Principy demokracie jako formy vlády a zp. rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie

• Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky • Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	- V pracovním poměru - Správná volba - Každé povolání si žádá své - První brigáda, první zaměstnání - V zaměstnání - Rodina a zákony - Rodina - Rodiče a děti - Hospodaření - Stát a národní hospodářství - Rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní - Záchytná sociální síť - Peněžní ústavy - Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - Právní subjekty podnikání - Globální svět - Problémy současného světa - Ohrožené životní prostředí - Příliš mnoho lidí – příliš problémů - Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení - Životní perspektivy - Životní plány a cíle	(spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; EGS - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže OSV - Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy; empatie, respektování, podpora, pomoc
---	--	--

5.6 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

5.6.1 Název předmětu: FYZIKA /2. stupeň/

5.6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu fyzika se žáci seznámí s nejdůležitějšími fyzikálními pojmy, veličinami a zákonitostmi potřebnými k porozumění jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, životě i v technické praxi. Základem výuky je pozorování, experimenty, měření. Výuka fyziky přispívá k rozvoji rozumových schopností, přesnému vyjadřování, rozvíjí specifické zájmy.

5.6.1.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Fyzika je na 2.stupni rozdělen na tyto tematické okruhy:

- látky a tělesa
- pohyb těles, síly
- mechanické vlastnosti tekutin
- energie
- zvukové děje
- elektromagnetické a světelné děje
- vesmír

Hodinové dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	1	2	2

5.6.1.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Fyzika jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku			
ENV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	6.	7.	8.	9.
	Základní podmínky života	6.	-	-	-
OSV	Rozvoj schopností poznávání	6.	7.	8.	9.
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	-	7.	-	-
EGS	Jsmo Evropané	6.	-	-	9.
MEDV	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	-	7.	-	9.

5.6.1.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- pomáhá žákům zvládnout organizaci a plánování vlastního učení tak, aby si osvojili
- důležité poznatky a pomocí nich dospěli k vytvoření vědeckého obrazu světa
- motivuje žáky k učení a pomáháme jim stanovit si reálné cíle
- vede k realizaci vlastních nápadů

Kompetence k řešení problému:

Učitel:

- vede žáky ke zkoumání přírodních zákonitostí, ověřování hypotéz, práci s chybou
- a jejím odstranění
- dbá na rozvoj logického uvažování, vedeme k ověřování vyslovených domněnek
- různými na sobě nezávislými způsoby
- dbá na propojení výuky s běžným životem
- vede žáky k odpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky ke srozumitelnému a výstižnému vyjadřování
- umožní vzájemnou komunikaci mezi žáky – srovnávání výsledků, sdělování názorů

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vychovává v žácích respekt k daným pravidlům, k sobě i druhým a k odsouzení těch, kteří dobré vztahy narušují
- podporuje skupinovou práci a vzájemnou výpomoc

Kompetence občanské:

Učitel:

- učí žáky ukázněnému chování a respektování odlišných názorů
- zapojuje je do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, ke zdraví svému i ostatních
- klade důraz na environmentální výchovu

Kompetence pracovní:

Učitel:

- celé vyučování fyzice vede na bázi pokusů, ovládání laboratorní techniky,
- problémových úloh, zařazuje exkurze
- žáky vede k sebekritickému postoji při volbě budoucího povolání

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

5.6.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **FYZIKA**

5.6.1.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí • Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, objemem a hmotností při řešení praktických problémů • Předpoví, jak se mění délka či objem tělesa při dané změně teploty • Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Tělesa a látky - Pevná, kapalná a plynná tělesa - Vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek - Gravitační síla, její měření - Částicová stavba látek - Elektrické vlastnosti látek - Magnetické vlastnosti látek - Magnetické pole Měření fyzikálních veličin - Měření délky - Měření objemu - Měření hmotnosti - Výpočet hustoty látek - Měření času - Měření teploty - Změna objemu pevných, kapalných a plynných těles při změně jejich teploty Elektrický obvod - Elektrický proud, vodiče a izolanty - Účinky elektrického proudu tepelné a magnetické - Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod - Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji	OSV-Rozvoj schopností poznávání ENV-Základní podmínky života- koloběh vody v přírodě EGS-Jsme Evropané - zavedení a užívání metrické soustavy, nutnost kooperace v EU ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí - globální oteplování a jeho důsledky ENV-Základní podmínky života- využívání energií, způsoby šetření

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **FYZIKA**

5.6.1.2.2 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Pohyb těles, síla - Klid a pohyb tělesa - Druhy pohybů - Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - Přímočarý a křivočarý pohyb - Rychlost Síla - Znázornění orientovanou úsečkou - Měření siloměrem - Těžiště tělesa - Používání správné jednotky - Skládání dvou sil stejného a opačného směru - Newtonovy zákony - První, druhý/kvalitativně/,třetí - Páka, rovnovážná poloha - Praktické užití páky - Kladka pevná - Tlaková síla - Tlak - Tření, druhy tření - Ovlivňování velikosti třecí síly v praxi Mechanické vlastnosti tekutin - Pascalův zákon - Hydraulická zařízení - Hydrostatický tlak	OSV-Rozvoj schopností poznávání - řešení problémů, rozvoj kreativity MEDV-Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality- vyhledávání údajů o rekordních rychlostech v různých oborech OSV-Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- zvládání učebních problémů ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí-škody na silnicích vzniklé přetěžováním aut, snižování ztrát zmenšováním odporových sil při pohybu vozidel

	- Souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - Vztlková síla - Archimédův zákon - Plování, potápění a vznášení se v klidných tekutinách - Aplikace na plyny - Atmosférický tlak-souvislost s počasím - Archimédův zákon pro plyny - Tlak plynu v uzavřené nádobě	MEDV-Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality- využívá informace z médií o počasí a jeho vlivu na člověka a jeho činnosti - doprava, zemědělství
--	--	---

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **FYZIKA**

5.6.1.2.3 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - Porovnává vnitřní energii těles na základě jejich teplot - Seznámí se s možnostmi využití slunečního záření - Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří el. proud a napětí - Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě jejich vlastností - Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - Posoudí možnost zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Energie - Práce při přemístění tělesa - Výkon - Energie pohybová a polohová - Účinnost - Energie vnitřní - Možnosti její změny Teplo - Určení tepla odevzdaného a přijatého tělesem - Měrná tepelná kapacita - Vedení tepla v látkách - Energie slunečního záření - Přeměny skupenství Elektrické pole Elektrický proud v obvodech - Elektrický proud a jeho měření - Elektrické napětí a jeho měření - Ohmův zákon - Elektrická práce, výkon	ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí-možnosti využití vodních elektráren jako obnovitelných zdrojů energie u nás i v jiných evropských zemích ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí - tepelná izolace domů, volba ekologicky vhodného způsobu vytápění ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí - využití energie slunečního záření k vytápění a k ohřevu vody ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí - omezení znečištění životního prostředí v odlučovačích popílku ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí-volba

	Zvukové jevy - Zdroje zvuku, rychlost šíření - Odraz zvuku, ozvěna - Pohlcování zvuku Tón	optimálního spotřebiče podle jeho energetické náročnosti OSV-Rozvoj schopností poznávání–rozvoj dovedností a kooperace ve skupině
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **FYZIKA**

5.6.1.2.4 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
Dokáže se orientovat v oblasti klimatologie a meteorologie • Využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • Rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využije této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami • Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Meteorologie a klimatologie - Atmosféra - Počasí, podnebí - Meteorologie, klimatologie - Předpověď počasí Světelné jevy - Zdroje světla - Zatmění - Odraz světla - Lom světla - Čočky - Optické vlastnosti oka - Rozklad světla optickým hranolem - Optické přístroje (lupa, mikroskop, dalekohled) Elektromagnetické jevy - Elektrické pole - Elektrický proud - Elektrické napětí - Zákony v jednoduchém a složeném obvodu - Magnetické pole cívky s proudem - Elektromotor - Elektromagnet - Elektromagnetická indukce - Transformátory Elektromagnetické záření	ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ekonomické využití zdrojů, omezení světelného znečištění/rušení astronomických pozorování/ -využití zrcadel u slunečních elektráren MEDV-Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality- vyhledávání zajímavostí na internetu o optických jevech/duha/ ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí-způsoby ochrany před hlukem/protihlukové zábrany u dálnic/ OSV-Rozvoj schopností poznávání - respektování práv druhých lidí, neobtěžovat nadměrným hlukem/sekačky, reproduktory, hudební nástroje/ EGS-Jsme Evropané - poznání díla významných Evropanů/Hertz, Volta, Ampère/

	Polovodiče - Polovodičová dioda - Fotorezistor - Termistor - Solární článěk - Voltampérová charakteristika Vesmír - Naše Země ve Vesmíru - Sluneční soustava - Galaxie, Hvězdy, Černé díry - Vývoj vesmíru - Výzkum vesmíru	
--	---	--

5.6.2 Název předmětu: CHEMIE /2. stupeň/

5.6.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět chemie významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků, učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem. Podporuje kritické myšlení a logické uvažování, dává prostor pro alternativní názory. Žáci získávají poznatky nejenom z různých oborů chemie, ale zároveň si utváří ucelený náhled na různé oblasti přírodovědného charakteru. Chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami, jsou vedeni k ochraně životního prostředí a vlastního zdraví, k uvědomění si významného uplatnění chemie v současnosti i budoucnosti v nejrůznějších oblastech lidské činnosti. Žáci se v předmětu rovněž učí využívat prostředky výpočetní techniky (výukový software) a zdokonalují se v práci se zdroji informací.

5.6.2.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Chemie je na 2. stupni rozdělen na sedm tematických okruhů:

- pozorování, pokus a bezpečnost práce
- směsi
- částicové složení látek a chemické prvky
- chemické reakce
- anorganické sloučeniny
- organické sloučeniny
- chemie a společnost

Hodinové dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
0	0	2	2

Výuka probíhá většinou v učebně přírodopisu, u které se nachází společný chemicko-přírodopisný kabinet, určený ovšem pouze k uskladnění potřeb a pomůcek pro dané předměty, nikoliv pro pobyt vyučujících. Učebna přírodopisu je zároveň určena pro výuku fyziky. v případě souběžné výuky výše zmíněných předmětů v různých ročnících se výuka chemie přesouvá do jiné učebny, a to buď výtvarné výchovy nebo matematiky. Do učebny matematiky se výuka přesouvá vždy, používá-li se k výuce DVD přehrávač nebo video. Jsou-li ve výuce využívány počítače, probíhá výuka v počítačové učebně.

5.6.2.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Chemie jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku			
EV	Základní podmínky života	-	-	8.	9.

5.6.2.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky ke schopnosti zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti prostřednictvím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) a racionálního uvažování
- vybízí žáky zkoumat různé chemické procesy, jejich příčiny a průběh, vyslovovat hypotézy, hledat adekvátní odpovědi, formulovat závěry
- podněcuje žáky k hledání vzájemných vztahů a souvislostí i s jinými vzdělávacími oblastmi a nalézání odpovědí souvisejících s poznáváním přírody a s praktickým životem

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby se prostřednictvím osvojených znalostí a získaných dovedností, např. pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, příp. prováděním jednoduchých pokusů, snažili hledat vysvětlení různých chemických jevů a vyvozené závěry pak uvádět do širších souvislostí
- podporuje u žáků rozvoj logického myšlení a využívání všech myšlenkových operací

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k přesnému vyjadřování užíváním správné terminologie a symboliky
- vybízí žáky ke snaze porozumět různým odborným textům, zápisům či obrazovým materiálům
- podněcuje u žáků srozumitelné a věcné argumentace
- podporuje žáky využívat prostředků výpočetní techniky (výukový software, internet)

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vytváří prostor pro spolupráci při řešení problémových úloh, při nichž se mohou objevit různé hypotézy či způsoby řešení a různé náhledy jednotlivců na problém
- posiluje vzájemný respekt žáků a jejich názorů
- rozvíjí u žáků schopnost objektivního sebehodnocení i hodnocení ostatních

Kompetence občanské:

Učitel:

- podněcuje žáky k vyjadřování vlastních názorů a domněnek
- vede žáky k respektování názorů druhých
- podněcuje žáky k účasti na řešení problémů, které souvisí s ochranou životního prostředí, aby si uvědomovali souvislosti mezi činností lidí a stavem tohoto prostředí
- rozvíjí u žáků pozitivní postoj a odpovědnost za chování k přírodě, ke svému zdraví i zdraví ostatních

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vybízí žáky k využívání získaných poznatků a dovedností v praktických činnostech v běžném životě
- seznamuje žáky s mnohostranným využití chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti
- vede žáky k zodpovědnosti při dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s chemikáliemi, zápalnými prostředky, příp. jinými bezpečnost či zdraví ohrožujícími činiteli a obeznamujeme žáky se zásadami první pomoci při úrazech, ke kterým by mohlo případně dojít

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost,

5.6.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **CHEMIE**

5.6.2.2.1 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE - Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - Charakterizuje chemii jako jednu z přírodních věd a uvádí příklady jejího významu pro společnost - Rozlišuje mezi pozorováním, měřením a pokusem v chemii, aplikuje pravidla bezpečné práce při školních pokusech - Určuje společné a rozdílné vlastnosti látek - Popisuje vlastnosti látek - Rozpoznává u běžně známých jevů, kdy dochází k přeměnám látek SMĚSI - Rozlišuje směsi a chemické látky - Rozlišuje různé druhy roztoků - Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	- Zásady bezpečné práce ve školní pracovně i v běžném životě, pravidla bezpečnosti práce při výuce chemie a při práci s chemikáliemi - Nebezpečné látky a přípravky, varovné značky a jejich význam - Jednání v situacích ohrožení – havárie chem. provozů, únik nebezpečných látek - Mimořádné události - Charakteristika a význam chemie - Pozorování, měření a pokus v chemii - Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepel. a el. vodivost - Rozlišování látek podle jejich vlastností - Popis vlastností látek a jejich přeměn - Vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek - Směsi stejnorodé (roztoky) a různorodé - Roztok a jeho druhy – podle skupenství, nasycený x nenasycený, koncentrovanější x zředěnější	

• Rozlišuje různé druhy různorodých směsí • Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi • Rozliší různé druhy vody a uvede příklady výskytu a použití • Zjednodušeně popisuje princip výroby pitné vody ve vodárnách • Uvádí složení vzduchu a popisuje vznik teplotní inverze a smogu ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY • Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech • Popisuje složení a strukturu atomu • Definuje pojem chemický prvek a začíná si osvojovat chemické názvy a značky vybraných prvků	• Složení roztoků, hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku • Rozpustnost • Vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku • Suspenze, emulze, pěna, aerosoly • Metody oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) • Voda v přírodě, destilovaná voda, pitná a užitková voda, odpadní vody, chemické a biologické čištění vody • Výroba pitné vody ve vodárnách • Složení vzduchu, čistota ovzduší • Znečišťování vody a ovzduší • Ozonová vrstva • Skleníkový efekt • Částicové složení látek – atomy, molekuly, ionty • Atomové jádro - protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chem. reakcích, elektrony • Protonové a nukleonové číslo • Modely některých atomů • Chemické prvky • Názvy a značky vybraných prvků	EV - Základní podmínky života -význam zachování čistoty ovzduší a vody pro život na Zemi, klimatické změny
---	--	--

- Definuje pojem chemická sloučenina a odlišuje chemické prvky od chemických sloučenin - Rozlišuje význam pojmů směs, chemická látka (chemické prvky a sloučeniny) a částice chemických látek - Definuje pojem molekula, používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti - Popisuje vznik chemické vazby a určuje druh chemické vazby na základě rozdílu elektronegativit atomů - Popisuje vznik iontů, rozlišuje mezi pojmy kation a anion a používá je ve správných souvislostech - Rozlišuje vybrané kovy a nekovy a popisuje některé jejich vlastnosti a použití, vysvětluje pojem polokovy CHEMICKÉ REAKCE Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chem. reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - Zapíše jednoduché chemické rovnice při zadání názvů a vzorců reaktantů a produktů - Provádí klasifikaci chemických reakcí	- Chemické sloučeniny - Názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin - Směs x chemická látka x částice chemických látek - Molekuly - Příklady molekul a jejich atomové složení - Periodická soustava chemických prvků - Periody x skupiny v per. soustavě chem. prvků - Periodický zákon - Chemická vazba a její vznik - Elektronegativita - Polární a nepolární chemická vazba - Vznik iontů, kationty x anionty - Kovy x nekovy, polokovy - Vlastnosti a použití vybraných kovů, slitiny kovů - Vlastnosti a použití vybraných nekovů - Chemické reakce - Reaktanty a produkty - Klasifikace chemických reakcí - Chemické slučování a rozklad	
--	--	--

• Uvádí příklady důležitých chemických reakcí a hodnotí jejich využívání • Používá veličinu látkové množství a jednotku mol při čtení chemických rovnic • Vypočítá molární hmotnost sloučeniny z molárních hmotností jednotlivých chemických prvků ve vzorci • Řeší jednoduché výpočtové úlohy z chemických rovnic s užitím zákona zachování hmotnosti • Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu ANORGANICKÉ SLOUČENINY • Používá názvosloví halogenidů a oxidů, z názvů zapisuje vzorce a naopak ze vzorců jejich názvy • Popisuje a porovnává vlastnosti a použití prakticky významných halogenidů a oxidů • Uvádí příklady prakticky významných hydroxidů - názvy, vzorce, popisuje vlastnosti a použití • Uvádí příklady prakticky významných kyselin - názvy, vzorce, popisuje vlastnosti a použití • Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů,	- Chemické nahrazování a podvojná záměna vč. neutralizace - Příklady chemických reakcí - Zákon zachování hmotnosti při chemických reakcích - Veličina látkové množství - Veličina molární hmotnost - Výpočty molárních hmotností chemických sloučenin - Výpočtové úlohy z chemických rovnic (určování hmotnosti reaktantu nebo produktu) - Faktory ovlivňující průběh chemických reakcí - Katalyzátory, rychlost chemických reakcí - Pojem oxidační číslo - Halogenidy a jejich názvosloví, určení oxidačních čísel atomů prvků - Oxidy a jejich názvosloví, určení oxidačních čísel atomů prvků - Vlastnosti a použití vybraných halogenidů a oxidů - Hydroxidy, názvosloví hydroxidů - Vlastnosti a použití vybraných hydroxidů - Kyseliny bezkyslíkaté a kyslíkaté, názvosloví kyselin - Vlastnosti a použití vybraných kyselin	
---	--	--

oxidů, hydroxidů a kyselin a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • Rozlišuje kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů a uvádí příklady takovýchto roztoků • Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi • Uvádí příklady využití neutralizace v běžném životě	- Kyselinotvorné a hydroxidotvorné oxidy - Kyselost a zásaditost vodných roztoků - Stupnice pH - Neutralizace	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **CHEMIE**

5.6.2.2.2 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
ANORGANICKÉ SLOUČENINY - Používá pojem soli v širším významu - Odvozuje vzorce vybraných solí kyslíkatých kyselin od vzorců těchto kyselin, při odvozování těchto vzorců i naopak při určování názvů solí využívá oxidačních čísel Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí kyslíkatých kyselin a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CHEMICKÉ REAKCE - Rozlišuje redoxní reakce mezi ostatními chemickými reakcemi a určuje v zápisu nejjednodušších chemických rovnic oxidaci a redukci - Vysvětlí princip elektrolýzy a její průmyslové využití - Rozeznává galvanické články a akumulátory jako zdroje elektrické energie a uvádí jejich význam a praktické využití - Vysvětluje pojem koroze, určuje několik činitelů, ovlivňujících její průběh, a jmenuje několik způsobů ochrany před korozí - Rozlišuje exotermické a endotermické reakce, v zápisu chemických reakcí uvádí molární teplo reakce a stav reagujících a vznikajících látek ORGANICKÉ SLOUČENINY Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - Uvádí hlavní zástupce uhlovodíků, zapisuje jejich vzorce, popisuje jejich výskyt, vlastnosti a použití, určuje systematický název uhlovodíku podle strukturního nebo racionálního vzorce	- Soli kyslíkatých kyselin - Názvy a vzorce solí kyslíkatých kyselin - Vlastnosti a použití vybraných solí kyslíkatých kyselin - Redoxní reakce (oxidace a redukce) - Redoxní vlastnosti kovů a nekovů - Elektrolýza a příklady jejího využití - Chemie a elektřina - Galvanický článek - suchý článek, akumulátory, galvanické pokovování - Koroze, vliv různých činitelů na rychlost koroze, způsoby ochrany před korozí - Exotermické a endotermické reakce, molární teplo reakce, termochemická rovnice - Uhlovodíky - Alkany, cykloalkany, alkeny, dieny, alkyiny, areny - Vzorce strukturní, racionální a molekul.	

• Uvádí zdroje energie pro činnost člověka - paliva a definuje veličinu výhřevnost paliv • Uvádí přírodní zdroje uhlovodíků, způsob průmyslového zpracování a jeho produkty • Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie • Definuje pojem krakování a uvádí jeho využití v praxi • Popisuje způsob určování oktanového čísla benzinů a uvádí jeho význam, seznamuje se s pojmem izomer • Definuje pojem polymerace a uvádí příklady jejího využití, tzn. vznik a využití polymerů v praxi • Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • Definuje pojem deriváty uhlovodíků, rozlišuje deriváty uhlovodíků podle charakteristické skupiny, uvádí příklady, výskyt, vlastnosti a využití vybraných derivátů, odvozuje vzorce některých derivátů uhlovodíků • Definuje pojem esterifikace a uvádí příklady některých esterů a jejich využití, odlišuje esterifikaci v organické chemii od neutralizace v anorganické chemii • Rozeznává přírodní sloučeniny - sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny a uvádí příklady jejich zdrojů, vlastnosti a využití, posuzuje vhodnost a míru jejich začlenění do stravy člověka • Objasňuje význam enzymů pro organismy a s nimi související činnost vitaminů a hormonů • Slovně vyjadřuje složení mýdel a uvádí výhody a nevýhody používání mýdel a saponátů v domácnosti	- Názvosloví - Druhy paliv a jejich dělení (přírodní x vyrobená, fosilní x současná), výhřevnost - Uhlí - karbonizace, ropa - frakční destilace, zemní plyn - Krakování, např. petroleje na benzin - Oktanové číslo, heptan x izooktan, izomery - Polymerace a makromolekuly, polyetylen a polypropylen - Deriváty uhlovodíků - halogenderiváty, alkoholy a fenoly, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny - Esterifikace, estery - Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí - o Sacharidy, tuky, bílkoviny - o Biokatalyzátory = enzymy, vitaminy, hormony - Fotosyntéza	EV – Základní podmínky života - přírodní zdroje, jejich vyčerpatelnost a vliv na prostředí
---	---	--

CHEMIE A SPOLEČNOST • Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • Uvádí příklady hořlavin, rozeznává stupeň jejich nebezpečnosti, vybavuje si hlavní zásady bezpečné práce s těmito látkami, orientuje se v různých principech hašení požárů a rozeznává typy hasicích přístrojů, uvádí telefonní číslo hasičů či integrovaného záchranného systému a způsob ohlašování požáru • Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • Orientuje se v různých druzích organických látek vyskytujících se v praxi, uvědomuje si jejich význam a využití, ale také vliv na životní prostředí a zdraví člověka, příp. možnost zneužití • Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	- Zmýdelnění, detergenty - Chemizace, chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím - Cirkulace a recyklace surovin - Hořlavin, způsoby hašení požárů + typy hasicích přístrojů - Průmyslová hnojiva - Tepelně zpracovávané materiály -cement, vápno, sádra, keramika - Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití a likvidace - Detergenty - Pesticidy a insekticidy - Otravné a jedovaté látky - Freony - Návykové látky - Potraviny, zásady zdravé výživy, konzervace potravin - Léky a léčiva	EV - Základní podmínky života - ochrana životního prostředí – ekologická likvidace odpadů
--	--	---

5.6.3 Název předmětu: PŘÍRODOPIS /2. stupeň/

5.6.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět navazuje na výuku na prvním stupni (vzdělávací oblast – Člověk a jeho svět). Zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Přírodopis, část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a z průřezových témat se v přírodopise realizují témata environmentální výchovy. Je vyučován v 6. až 8. ročníku v celkové časové dotaci 6 hodiny týdně. Přírodopis se vyučuje společně, hodiny se nedělí. Pro vyučování se využívá i učebna výpočetní techniky a část výuky je realizována v přírodě. Podle možností se organizuje vyučování formou exkurzí. Cílem předmětu je poznávání přírodních zákonů pomocí vlastních prožitků a rozumového poznání, poznání přírody jako systému, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Důraz je kladen na udržování rovnováhy existence živých soustav, včetně člověka.

Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na oblast Člověk a jeho svět. Dále je zapracován do oblastí Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví. Kromě vlastního vzdělávacího obsahu se v přírodopise realizují některá témata průřezových témat Environmentální výchova, Multikulturní výchova. Nejčastěji používanými metodami a formami výuky jsou: práce s informacemi, pozorování, pokus, kombinované techniky (využití PC a internetu).

5.6.3.1.1 Obsahové a časové vymezení

Předmět Přírodopis je na 2.stupni tvořen těmito složkami:

- obecná biologie
- biologie hub
- biologie rostlin
- biologie živočichů
- biologie rostlin
- neživá příroda
- základy ekologie
- praktické poznávání přírody

Hodinové dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	1	2	1

5.6.3.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Přírodopis jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku			
ENV	Ekosystémy	-	-	-	9.
	Základní podmínky života	6.	-	-	-
MKV	Etnický původ	-	-	8.	-

5.6.3.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky ke schopnosti propojení poznatků z různých předmětů a vytváření uceleného pohledu na životem

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k samostatné práci (text, příroda), samostatnému vyhledávání, zpracování a třídění informací
- snaží se o propojení výuky s běžným životem

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vytváří prostor pro vzájemnou komunikaci a sebehodnocení
- učí žáky srozumitelnému a výstižnému vyjadřování

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- využívá možnosti skupinové práce
- vytváří prostor pro vzájemné respektování se, pomáhání druhým, spolupráci

Kompetence občanské:

Učitel:

- rozvíjí globální pohled na svět, uvědomění si vzájemné propojenosti člověka a prostředí i propojenosti dějů ve světě (např.: Co se děje v deštných pralesech, ovlivňuje i nás v ČR)
- učí chování v krizových situacích a poskytování první pomoci
- nabádá k respektování jiných ras a národů

Kompetence pracovní:

Učitel:

- využívá laboratorních prací k osvojení manipulace s nástroji a vybavením
- vysvětlí důležitost ochrany zdraví a zachování bezpečnosti sebe i druhých

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

5.6.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PŘÍRODOPIS**

5.6.3.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
OBECNÁ BIOLOGIE a GENETIKA - Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě - Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - Pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát - Vymezí základní projevy života, uvede jejich význam - Vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent - Vysvětlí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci - Popíše význam řas a uvede vybrané zástupce	- Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života - Buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné - Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení - Viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití- Uspořádání živého světa - Mikroskop - Projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin - Producent, konzument, reducent - Potravní řetězec - Řasy	- ENV - Základní podmínky života - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); - ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); - půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů);

• BIOLOGIE HUB • Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ • Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy • Porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky • Rozliší vnitřní a vnější parazity • Podle charakteristických znaků rozliší plže , mlže, hlavonožce • Vysvětlí význam žížaly v přírodě • Popíše vnější i vnitřní stavbu těla členovců • Rozliší jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků	- Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy - Houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami - Lišejníky – výskyt a význam - Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování - Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) - Rozšíření, význam a ochrana živočichů: hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva - Projevy chování živočichů - Nižší živočichové (bezobratlí) - žahavci - ploštěnci - hlísti	ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
---	---	---

• Uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd • Dokáže popsat tělo včely medonosné • Rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou • Orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce • Zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu • Vysvětlí význam ostnokožců z vývojového hlediska PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY • Aplikuje praktické metody poznávání přírody	- měkkýši - kroužkovci - členovci - pavoukovci - korýši - hmyz - ostnokožci - Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů - Významní biologové a jejich objevy	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PŘÍRODOPIS**

5.6.3.2.1 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ • Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy • Rozdělí zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování • Určí vybrané zástupce ryb • Rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby • Pochopí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb ve stravě • Určí vybrané zástupce obojživelníků • Vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí	- Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování - Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) - Rozšíření, význam a ochrana živočichů hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva - Projevy chování živočichů - Třídění organismů - Strunatci: podkmen obratlovci - Třídy - kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci	

• Určí vybrané zástupce plazů • Seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích • Uvede význam plazů v potravním řetězci • Chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu • Určí vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, atd.) -přizpůsobení prostředí • Uvede zástupce tažných a přezimujících ptáků • Popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku • Podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztrídí vybrané zástupce • Vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) • Určí vybrané zástupce • Popíše význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY • Aplikuje praktické metody poznávání přírody	- plazi - ptáci - savci - Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů - Významní biologové a jejich objevy	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PŘÍRODOPIS**

5.6.3.2.2 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
BIOLOGIE ROSTLIN • Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů BIOLOGIE ČLOVĚKA • Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	- Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování - Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců - Význam rostlin a jejich ochrana - Fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka - Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti - Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy	- MKV - Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

• Zařadí člověka do systému živočišné říše, charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného organismu • Vysvětlí vývoj člověka • Uvede lidské rasy a jejich charakteristické znaky • Vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus • Popíše stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla • Vysvětlí význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb • Pojmenuje základní kosti a svaly • Popíše příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci • Vysvětlí, jak tělo získává energii • Pojmenuje a popíše části trávicí soustavy a zná jejich funkci • Uvede příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci • Pojmenuje a popsat části dýchací soustavy • Vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži • Popíše příčiny nemocí dýchací s., prevence, zásady první pomoci • Uvede složení krve a funkci jednotlivých částí krve • Popíše stavu srdce a druhy cév • Vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy • Objasní příčiny nemocí oběhové soustavy a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci • Popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy • Vysvětlí příčiny onemocnění vyluč. s., jejich prevence a zásady první pomoci • Popíše význam a stavbu kůže • Objasní příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci • Popíše stavbu nervové soustavy	při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - Životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka - Vývoj člověka - Buňky, tkáně, orgány - Soustava opěrná a svalová - Energie - Trávicí soustava - Dýchací soustava - Tělní tekutiny - Oběhová soustava - Soustava vylučovací - Soustava kožní	
---	--	--

• Vysvětlí činnost nervové soustavy • Charakterizuje části mozku a jejich význam • Objasní příčiny nemocí nerv. s., jejich prevence a zásady první pomoci • Popíše stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí • Uvede příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci • Charakterizuje nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA • Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti • Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě • Popíše rozmnožovací soustava • Objasní vývin lidského jedince • Vysvětlí zákonitosti dědičnosti PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY • Aplikuje praktické metody poznávání přírody	- Nervová soustava - Smyslové orgány - Žlázy s vnitřní sekrecí - Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení - Rozmnožování - Vývin lidského jedince - Genetika - Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů - Významní biologové a jejich objevy	
---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PŘÍRODOPIS**

5.6.3.2.3 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
NEŽIVÁ PŘÍRODA - Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi - Uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	- Země – vznik a stavba Země - Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie - Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky - Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace - Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - Geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty - Podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy,	ENV - Ekosystémy - les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění

ZÁKLADY EKOLOGIE • Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • Na příkladu objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY • Aplikuje praktické metody poznávání přírody	nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi - Naše Země - Mineralogie - Petrologie - Geologické děje - Půdy - Voda - Vznik a vývoj života na Zemi - Éry vývoje Země - Geografický vývoj a stavba ČR - Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému - Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území - Ekologie - Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů - Významní biologové a jejich objevy	přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
---	--	--

5.6.4 Název předmětu: ZEMĚPIS /2. stupeň/

5.6.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis na 2. stupni navazuje na vzdělávací oblast 1. stupně Člověk a jeho svět, kterou prohlubuje a snaží se dát žákovi celkový vzdělanostní rozhled uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a dnešních problémech lidstva, přemýšlet nad riziky a perspektivami budoucnosti naší planety. Zeměpis by měl také napomáhat k výchově spoluzodpovědnosti za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu a společenskému prostředí.

5.6.4.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Zeměpis je na 2. stupni rozdělen na sedm tematických okruhů:

- geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
- přírodní obraz země
- regiony světa
- společenské a hospodářské prostředí
- životní prostředí
- Česká republika
- terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Výuka probíhá většinou v učebně matematiky a zeměpisu, která sousedí s kabinetem, kde jsou uloženy nástěnné mapy a ostatní pomůcky potřebné pro výuku zeměpisu. Ve třídě si mohou žáci uložit školní zeměpisné atlasy, aby je nemuseli do školy nosit. V učebně je také možnost využít interaktivní tabuli nebo dataprojektor.

5.6.4.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Zeměpis jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku			
VDO	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	-	-	8.	-
EGS	Evropa a svět nás zajímá	-	7.	-	-
	Objevujeme Evropu a svět	-	7.	-	9.
	Jsmo Evropané	-	-	8.	9.
MKV	Kulturní difference	-	-	8.	9.
ENV	Ekosystémy	6.	-	-	-
	Vztah člověka k prostředí	6.	-	8.	9.

5.6.4.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k porozumění zeměpisným pojmům (slovníček)
- seznamuje žáky s činnostmi s vybranými obrazovými materiály, statistickým materiálem, audiovizuálními pořady a vybranou literaturou
- vede žáky k iniciativnímu přístupu k samostatné práci a myšlení

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- rozvíjí u žáků schopnost orientace na mapě, v atlasu i na nástěnných mapách, na glóbu, čtení map
- pobízí žáky k vyhledávání informací a jejich třídění i z jiných zdrojů (internet, časopisy, vlastní zkušenosti z cestování,...)
- nabádá žáky ke sledování, získávání údajů (sledování počasí, statistické měření, práce s buzolou a topografickou mapou,...)

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- podporuje žáky v utváření vlastního názoru, jeho reprodukci a schopnosti ho obhájit
- podporuje u žáků zájem vytvořit si referát na dané téma a prezentovat ho před ostatními
- vede žáky k práci ve skupině a toleranci k jinému názoru

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- podněcuje žáky k vnímání jiných lidí, jejich odlišností a uvědomování si velkých sociálních rozdílů, které existují v různých částech světa

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k respektování individuálních rozdílů mezi jednotlivými rasami, národy a národnostmi, jednotlivými lidmi
- hovoří o právech a povinnostech jednotlivých skupin i jejich členů
- poukazuje na hlavní ekologické přístupy k řešení problematiky životního prostředí
- seznamuje žáky s hlavními zásadami ochrany přírody a životního prostředí
- vede žáky k tomu, aby se sami angažovali v environmentální výchově

Kompetence pracovní:

Učitel:

- v praktickém zeměpisu vede žáky k používání jednoduchých přístrojů (buzola, telurium,...)
- začleňuje do výuky exkurze

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

5.6.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **ZEMĚPIS**

5.6.4.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ • Představuje si, co se skrývá pod pojmem vesmír, sluneční soustava • Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE • Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	- Vznik vesmíru, výzkum vesmíru - Slunce, sluneční soustava, Měsíc - Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země - Střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, dat. hranice, smluvený čas - Krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry - Systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně - Systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti - Komunikační geografický a kartografický jazyk - Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy - Základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary - Plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly - Hlavní kartografické produkty: plán, mapa	

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE • Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech <i>Pozn.: Jednotlivé výstupy plněny zejména v rámci tzv. „Branných dnů“ pořádaných ve škole 1 - 2x do roka v každém ročníku</i> REGIONY SVĚTA • Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky - Statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky - Základní informační geografická média a zdroje dat - Geografická kartografie a topografie - Glóbus, měřítko glóbu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky - Zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti - Měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám - Praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě - Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny - Geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje - Stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu - Jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů - Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy - Opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	
--	--	--

• Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • Vyhledává na mapě • Pracuje s učebnicí, s tabulkami a grafy, porovnává výsledky • Pracuje s dalšími dostupnými informacemi z internetu, literatury a dalších medií	- Jednotlivé světadíly a oceány, jejich poloha a rozloha - Význam a využití oceánů, problémy jejich životního prostředí - Polární oblasti a jejich význam pro tvorbu a ochranu životního prostředí na Zemi - Afrika, Austrálie a Oceánie, Antarktida – jejich přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti - Lokalizace jednotlivých významnějších států a jejich hlavní města - Politické zřízení a hospodářství jednotlivých zemí	ENV - Ekosystémy - moře - význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík ENV - Vztah člověka k prostředí - ekologická rizika
--	--	---

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **ZEMĚPIS**

5.6.4.2.2 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
REGIONY SVĚTA - Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Opakování - Ve stručnosti opakuje učivo ze 6. ročníku Amerika - Charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Severní Ameriky a vyhledává na mapách jednotlivé kulturní a zeměpisné oblasti - Vyhledává na mapách a charakterizuje státy Severní Ameriky, určuje a vyhledává na mapách jejich hlavní a nejvýznamnější města, oblasti koncentrace obyvatelstva, zemědělské a průmyslové oblasti - Vyjmenovává, vyhledává na mapách a charakterizuje nejvýznamnější státy Střední Ameriky a vyhledává na mapách jejich hlavní města - Charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Jižní	- Opakování učiva ze 6. ročníku - Severní Amerika - Kanada, - USA - Mexiko - Střední Amerika - pevninská část - Střední Amerika - ostrovní část	

Ameriky a vyhledává na mapách jednotlivé kulturní a zeměpisné oblasti • Určuje, vyhledává na mapách a charakterizuje nejvýznamnější státy Jižní Ameriky a vyhledává na mapách jejich hlavní města • Porovnává a hodnotí podobnosti a rozdílnosti jednotlivých oblastí Ameriky a vybraných států, jejich potenciál a bariéry Asie • Charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Asie • Určuje, vyhledává na mapách a charakterizuje jednotlivé kulturní a zeměpisné oblasti Asie, jejich nejvýznamnější státy, hlavní koncentrace obyvatelstva, hospodářské oblasti, určuje a vyhledává hlavní a nejvýznamnější města • Zdůvodňuje mimořádné hospodářské postavení Japonska v Asii i celém světě • Posuzuje aktuální demografickou, politickou a hospodářskou pozici Číny v Asii i ve světě • Charakterizuje hospodářský rozvoj nově industrializovaných zemí Jižní a Jihovýchodní Asie • Porovnává a hodnotí podobnosti a rozdílnosti jednotlivých oblastí Asie a vybraných států, jejich potenciál a bariéry Evropa • Popisuje zeměpisnou polohu a rozlohu Evropy, členitost pobřeží, povrch, podnebí, rozložení vodstva, rostlinstva a živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hlavních hospodářských aktivit v Evropě • Porovnává a vyhledává na mapách jednotlivé přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti Evropy • Jednotlivé oblasti Evropy dává do souvislosti s aktuálním stavem životního prostředí • Vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti rekreace a cestovního ruchu v Evropě a porovnává přírodní a společenské činitele ovlivňující cestovní ruch	- Jižní Amerika - Státy Jižní Ameriky - Shrnutí a opakování Ameriky - Poloha, rozloha, reliéf - Povrch, vodstvo - Podnebí, geografická šířková pásma - Osvojování Asie člověkem - Obyvatelstvo - Východní Asie (Čína, Japonsko, Asijští tygři) - Jihovýchodní Asie - Jižní Asie (indický subkontinent) - Jihozápadní Asie - Zakavkazsko - Střední Asie - Shrnutí a opakování Asie - Poloha, rozloha, reliéf - Povrch - Podnebí, vodstvo - Rostlinstvo a živočišstvo - Hospodářské aktivity - Obyvatelstvo a jeho rozmístění	EGS - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa, život Evropanů EGS - Evropa a svět nás zajímá - zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé v Evropě
--	---	--

• Uvádí některé politické a hospodářské změny v Evropě v průběhu 20. a 21. století, poukazuje na územní rozdíly a uvádí příklady ekonomické spolupráce v Evropě • Uvádí více zeměpisných podrobností o státech střední Evropy, zejména o sousedních státech České republiky • Vyjmenovává, vyhledává na mapách a charakterizuje hospodářsky a politicky nejvýznamnější státy jednotlivých oblastí Evropy, hlavní a největší města těchto států • Porovnává a hodnotí podobnosti a rozdílnosti jednotlivých oblastí Evropy i jednotlivých států, jejich potenciál a bariéry	- Vliv člověka na životní prostředí - Rekreační a cestovní ruch - Politické a hospodářské změny v Evropě - Ekonomická spolupráce v Evropě - Střední Evropa - Západní Evropa - Severní Evropa - Jižní Evropa - Středomoří - Balkán - Od Baltu po Černé moře - Shrnutí a opakování Evropy (kromě Ruska)	
---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ZEMĚPIS

5.6.4.2.3 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
REGIONY SVĚTA - Ve stručnosti opakuje učivo ze 7. ročníku - Určí, vyhledá na mapách a charakterizuje zeměpisné oblasti Ruska v evropské a asijské části - Posuzuje aktuální politické a hospodářské postavení Ruska ve světě - Lokalizuje na mapách a charakterizuje významné oblasti koncentrace obyvatelstva a hospodářských aktivit v Rusku, vyhledá hlavní město a další významná ruská města SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ - Orientuje se na politické mapě současného světa a porovnává různé státy a integrace států na základě podobných a odlišných znaků Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	- Opakování učiva ze 7. ročníku - Poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, obyvatelstvo Ruska - Postavení Ruska ve světě - Rusko - evropská část - Rusko - asijská část - Nezávislé státy a závislá území - Poloha, rozloha, lidnatost - Státní hranice - Státní zřízení a správní členění - Způsob vlády - Stupeň rozvoje států světa - Mezinárodní politické organizace a seskupení - Ohniska neklidu v současném světě - Obyvatelstvo světa a jeho početní růst - Rozmístění obyvatelstva na Zemi - Územní pohyb obyvatelstva - Lidské rasy, národy, jazyky - Náboženství ve světě	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie MKV - Kulturní difference – respektování odlišností a zvláštností různých etnik EGS - Jsme Evropané - poznávání vlastního zakotvení

• Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • Hodnotí charakter, funkci a rozmístění světového zemědělství, rybolovu, lesního a vodního hospodářství • Hodnotí charakter, funkci a rozmístění světové průmyslové výroby podle odvětví, lokalizuje na mapách nejvýznamnější průmyslové oblasti světa a hlavní světové surovinové a energetické zdroje • Posuzuje význam a postavení dopravy ve světě, určit hlavní světové dopravní cesty a dopravní uzly, druhy dopravy, činitele ovlivňující rozvoj dopravy a spojů • Vysvětlí význam sektoru služeb v dnešním světě, určuje činitele ovlivňující rozmístění cestovního ruchu ve světě a vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v Evropě i mimo ni • Uvědomuje si význam světového trhu a mezinárodního obchodu pro další rozvoj světového hospodářství a rozlišuje jejich hlavní směry • Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ • Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny • Používá s porozuměním pojmy krajina, krajinná sféra, příroda • Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	- Sídlní systémy, proces urbanizace, suburbanizace - Světové hospodářství - pojem - Jádrové a periferní oblasti - Sektorová a odvětvová struktura - Územní dělba práce - Ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně - Pěstování užitkových plodin - Chov hospodářských zvířat - Rybolov a lesní hospodářství - Světová průmyslová výroba - Těžba surovinových zdrojů - Energetika a těžký průmysl - Spotřební průmysl - Úloha dopravy v hospodářství - Železniční, silniční a potrubní doprava - Doprava vodní, letecká a doprava informací - Cestovní ruch a rekreace - Hlavní oblasti cestovního ruchu - Mezinárodní obchod - Hlavní hospodářské organizace ve světě	
---	---	--

• Rozlišuje a porovnává přírodní a kulturní krajiny a jejich jednotlivé typy dle specifických znaků, uvádí příklady krajin a jejich využití (funkce) • Používá s porozuměním pojmy přírodní prostředí, životní prostředí, environmentalistika, ekologie, populace, společenstvo (biocenóza), ekosystém • Uvádí konkrétní příklady ekosystémů • Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí • Uvádí konkrétní pozitivní i negativní příklady vlivu člověka na krajinu a životní prostředí • Uvádí konkrétní příklady zpětného pozitivního i negativního působení životního prostředí na člověka • Uvádí příklady globálních ekologických problémů, dokáže je vysvětlit • Navrhuje hlavní přístupy k řešení problematiky životního prostředí a definuje pojem trvale udržitelný rozvoj lidské společnosti • Uvádí některé z hlavních nástrojů sloužících k ochraně přírody a životního prostředí • Uvádí příklady chráněných území přírody v České republice, a to velkoplošná i maloplošná, je schopen uvést příklady i některých nejvýznamnějších přírodních národních parků ve světě	- Krajina x krajinná sféra x příroda - Přírodní a kulturní krajinné složky - Přírodní krajiny - Kulturní krajiny - Základní pojmy - Ekosystém a jeho členění - Společenské a hospodářské vlivy člověka na krajinu a životní prostředí - Vliv životního prostředí na člověka - Globální ekologické problémy lidstva - Trvale udržitelný rozvoj lidské společnosti - Ochrana přírody a životního prostředí - hlavní zásady, nástroje, organizace a instituce - Chráněná území přírody v České republice (národní parky a chráněné krajinné oblasti x přírodní rezervace a přírodní památky) i ve světě	ENV - Vztah člověka k prostředí – zajišťování ochrany přírody a životního prostředí
---	---	---

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **ZEMĚPIS**

5.6.4.2.4 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Přesahy, PT
ČESKÁ REPUBLIKA - Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - Charakterizuje Českou republiku - Uvádí základní údaje z historie - Rozlišuje geologické celky ČR - Popíše podnebí ČR - Orientuje se v mapě – pohoří, vodstvo - Rozpozná druhy a typy půd - Rozliší přirozené a kulturní lesy i jednotlivé druhy lesů - Udává sociologické parametry ČR a pojmy s nimi související - Charakterizuje lidská sídla - Popíše hospodářské změny v ČR - Uvědomuje si nezbytnost zemědělské produkce - Uvádí příklady darů naší země - Popisuje základní odvětví našeho průmyslu a uvádí příklady - Rozliší druhy dopravy - Charakterizuje sektor služeb - Hodnotí transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady - Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států - Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	- Základní charakteristika ČR - Z historie ČR - Geologická stavba - Povrch a pohoří - Podnebí - Vodstvo - Půdy - Lesy - Obyvatelstvo - Města a vesnice - Hospodářské poměry - Zemědělství - Nerostné suroviny - Tradiční a moderní výroba - Doprava - Služby - Transformační procesy - Hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě - Zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu - Regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy	EGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa MKV – Kulturní difference – základní rozdíly sociokulturních rozdílů v ČR; rozličnost etnik; kulturní tradice regionů ČR ENV – Vztah člověka k prostředí – vliv našeho životního stylu na životní prostředí; dopady činnosti člověka na ŽP, rekultivace krajiny; aktuální ekologické problémy EGS – Jsme Evropané - ČR členem mezinárodních organizací; Evropská unie

• Rozlišuje územní jednotky státní správy a samosprávy • Charakterizuje jednotlivé kraje (14) ČR, zná jejich významná města a místa • Uvádí příklady spolupráce se sousedními státy v euroregionech • Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	- Krajské členění, kraj místního regionu - Příhraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	
---	--	--

5.7 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1 Název předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA /1. stupeň/

5.7.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova zahrnuje vokální, instrumentální, hudebně pohybové a hudebně tvořivé složky, které se vzájemně propojují. Žáci získávají základní pěvecké návyky a dovednosti, seznamují se s hrou na jednoduché hudební nástroje, reagují na hudbu pohybem. Hudební výchova rozvíjí celkovou dětskou hudebnost, sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální schopnosti, hudebně tvořivé a poslechové dovednosti.

5.7.1.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Učivo Hudební výchovy na 1. stupni obsahuje tyto složky:

- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- hudebně pohybové činnosti
- poslechové činnosti

Hodinové dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1	1	1	1	1

Výuka probíhá většinou ve 2. třídě, s klavírem a CD přehrávačem. Součástí výuky jsou hudební výchovné koncerty a návštěvy divadel. v hudební výchově je využíváno metod a forem práce založených na práci jednotlivce i kolektivu, vzájemného učení na základě schopnosti prezentovat své umělecké dovednosti před kolektivem.

5.7.1.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Hudební výchova jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku				
MKV	Kulturní diference	-	-	-	4.	5.
OSV	Psychohygiena	1.	2.	3.	4.	5.
OSV	Rozvoj schopnosti poznávání	1.	2.	3.	4.	5.
EGS	Evropa a svět nás zajímá	-	-	-	4.	5.

5.7.1.1.3 Výchovné a vzdělávací kompetence, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení :

Učitel:

- vede žáky k využívání poznatků z různých vzdělávacích oblastí a pomáhá jim dávat tyto poznatky do souvislostí

Kompetence k řešení problémů :

Učitel:

- dbá na propojení výuky s běžným životem

Kompetence sociální a personální :

Učitel:

- umožňuje žákům pracovat ve skupinách
- vede žáky k respektu k sobě i druhým

Kompetence občanské :

Učitel:

- nabádá žáky k respektování individuálních rozdílů
- vytváří u žáků povědomí o jiných národech, zvycích a kultuře

Kompetence pracovní :

Učitel:

- výuku doplňuje o návštěvy divadel, praktické exkurze
- nabádá žáky k tomu, aby si vážili kulturních hodnot našeho národa

Kompetence digitální:

Učitel:

- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

5.7.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **HUDEBNÍ VÝCHOVA**

5.7.1.2.1 1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Seznamuje se se základními dechovými a pěveckými návyky o dovednostmi - Zvládá vyjádřit jednoduchý rytmus pohybem - Opakuje jednoduchou melodii - Zvládne intonaci v rozsahu pěti tónů - V písních rozliší rychlé a pomalé tempo - Tleskáním napodobí jednoduchý rytmický celek - Učí se vnímat umění jako bohatství své země - Dokáže se správně chovat při návštěvě kulturní akce - Soustředěně poslouchá krátkou hudební ukázkou a hodnotí ji - Používá jednoduché taneční kroky	- Zvuk – tón, dechová cvičení - Zpěv jednoduchých písní - Rytmizace textů lidové slovesnosti - Hra na tělo - Klesavá a stoupavá melodie - Rychlé, pomalé tempo - Zpěv lidových písní - Poslechové vnímání hudby - Pohyb s hudbou	OSV- Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání OSV-Pschohygiena- dovednosti pro pozitivní naladění mysli

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.2.2 2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Prohlubuje hlasové, intonační a pěvecké návyky a dovednosti - Dbá na hlasovou hygienu - Rozpozná jednotlivé části písňe - Samostatně zazpívá jednoduchou píseň s doprovodem - Seznamuje se s jednoduchými doprovody písni - Vnímá umění jako bohatství své země - Rozšiřuje svůj hlasový rozsah - Přečte noty v notové osnově - Zapíše noty do notové osnovy - Dokáže popsat základní hudební pojmy - Popíše nejznámější hudební nástroje podle vzhledu i podle sluchu - Poznává hudební žánry - Pohybem reaguje na změnu hudby - Ovládá jednoduché i složitější taneční kroky - Správně se chová při návštěvě společenské akce	- Opakování písní z 1.ročníku - Přehra, mezihra, dohra - Koledy, vánoční písňe - Orffovy nástroje - Písňe v rozsahu c₁ až c₂ - Notová osnova, noty c,d,e v jednočárkové oktávě - Rytmus, dynamika, takt, tempo, barva hlasu - Buben, trubka, housle, klavír, kontrabas - Taneční, pochodová a slavnostní hudba - Návštěva koncertu, divadelního představení	OSV- Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání OSV-Pschohygieny- dovednosti pro pozitivní naladění mysli

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.2.3 3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Definuje notovou osnovu a dokáže ji sám zapsat - Orientuje se v notovém zápisu a určí všechny noty v jednořádkové oktávě - Rozlišuje noty a pomlky podle délky - Počítá délku not - Zapíše do notové osnovy houslový klíč - Vyjmenuje solmizační slabiky a používá je - Seznamuje se s hudebními značkami - Dokáže dirigovat 2/4 a 3/4 takt - Seznamuje se s druhy tanců - Využívá správné pěvecké návyky a dovednosti - Dle svých možností intonuje jednoduchou píseň - Rozlišuje melodii vzestupnou a sestupnou - Rozpozná durovou a mollovou melodii - Učí se ve skupině zpívat kánon - Používá Orffovy nástroje, uplatňuje kreativitu, sám umí vytvořit jednoduchý hudební doprovod k písni - Poznává dechové nástroje - Odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- Notová osnova - Stupnice C dur - Noty a pomlky podle délky - Houslový klíč - Solmizační slabiky - Hudební značky - Taktování - Tance – polka, valčík - Lidové a umělé písně - Sólový zpěv - Vánoční písně a koledy - Melodie vzestupná a sestupná, grafický záznam - Durové a mollové písně - Kánon - Nástroje Orffovy školy - Dechové nástroje - Audioposlech	OSV-Pschohygienu- dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV- Rozvoj schopnosti poznávání -cvičení smyslového vnímání

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.2.4 4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Rozšiřuje hlasový rozsah do dvoučárkové oktávy - Dodržuje hlasovou hygienu - Intonuje v tónině C dur a orientuje se v notovém zápisu - Poznává posuvky, dokáže je zapsat a přečíst - Učí se rytmicky i melodicky dotvořit krátký hudební úryvek - Vytleskává rytmus podle notového zápisu - Seznamuje se se zvláštním rytmem-synkopou - Rozlišuje základní výrazové prostředky - Poznává české hudební skladatele Rozponá hudební formu jednoduché písně či skladby - Podle zvuku rozezná nejznámější hudební nástroje - Rozděluje nástroje do skupin - Zná metronom a popíše jeho funkci - Dokáže zazpívat ve sboru i sólově - Prohlubuje dovednost dvojhlasého zpěvu - Pohybem reaguje na změnu tempa a rytmu - Aktivně vnímá vážnou hudbu a interpretuje své pocity	- Zpěv písní - Tóny c₁- e₂ - Zpěv podle notového zápisu a poznávání jednoduchých melodií - Posuvky - Ukončená a neukončená melodie - Metrum, rytmus - Synkopa - Tempo, dynamika, harmonie a barva A. Dvořák, B. Smetana, L. Janáček - Variace - Nástrojové skupiny - Metronom - Lidový dvojhlas, sborový zpěv - Polka, valčík, menuet - Koncert	OSV- Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání MKV- Kulturní diference - poznávání vlastního kult. zakotvení OSV-Pschohygiena- dovednosti pro pozitivní naladění mysli

• Dokáže, jak se chovat na koncertu • Využívá jednoduchý doprovod • Při poslechu rozpozná durovou a mollovou tóninu • Zpívá písně v durové a mollové tónině • Zvládá dirigovat 2/4 a 3/4 takt • Seznamuje se aktivně i pasivně se současnou populární hudbou a hudbou jiných národů	- Orffovy nástroje - Poslech o zpěv dur. a moll. skladeb - Lidové a umělé písně ve 2/4 a 3/4 taktu - Populární písně a zpěváci, folkové a trampské písně - Hudba jiných národů	EGS-Evropa a svět nás zajímá- hudba jiných národů
--	--	---

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.2.5 5. ročník

[illegible]

• Popíše rozdíl mezi houslemi a violou • Aktivně vnímá vážnou hudbu a hledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • Zná nejznámější naše i světové hudební skladatele a jejich díla • Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- Vážná hudba v souvislostech - Hud. skladatelé Bach, Vivaldi, Ryba, Mozart, Dvořák, Smetana, Čajkovskij - Pohybové improvizace	EGS – Evropa a svět nás zajímá-hudba jiných národů MKV- Kulturní difference - poznávání vlastního kult. zakotvení
---	---	---

5.7.2 Název předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA /2. stupeň/

5.7.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova se skládá z vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností, které se vzájemně doplňují a vedou k aktivnímu vnímání zpěvu a hudby. Nabyté schopnosti využívá žák při všech hudebních aktivitách (zpěvu, tanci, hře na nástroj, orientaci při poslechu hudebních děl), chápe umění jako prostředek komunikace, obohacuje svůj citový život a přistupuje tolerantně k různorodým kulturním hodnotám i projevům různých národů.

5.7.2.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Učivo Hudební výchovy na 2. stupni obsahuje tyto složky:

- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- hudebně pohybové činnosti
- poslechové činnosti

Hodinové dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Vyučovací předmět hudební výchova je společně realizován v 6. a 7. ročníku a 8. a 9. ročníku. Výuka probíhá v hudební učebně s klavírem a moderním stereo přehrávačem. Součástí výuky může být návštěva divadel nebo koncertů. V hudební výchově je využíváno metod a forem práce založené na činnosti jednotlivce i celého týmu, schopnosti prezentovat své umělecké dovednosti před kolektivem.

5.7.2.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Hudební výchova jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tématický okruh	Začleněno v ročníku			
MKV	Kulturní diference	6.	7.	8.	9.

5.7.2.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- využívá poznatků z různých vzdělávacích oblastí
- pomáhá žákům dávat tyto poznatky do souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- dbá na propojení výuky s běžným životem

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- podporuje přátelské vztahy a toleranci k ostatním lidem

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- využívá skupinovou práci
- vede žáky k respektu k sobě i druhým
- povzbuzuje žáky při veřejných vystoupeních

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k respektování individuálních rozdílů
- vytváří povědomí o jiných národech, zvycích a kultuře

Kompetence pracovní:

Učitel:

- výuku doplňuje o praktické exkurze
- vede žáky k tomu, aby si vážili kulturních hodnot našeho národa

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost,

5.7.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **HUDEBNÍ VÝCHOVA**

5.7.2.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - Reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody hudební improvizace - Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- Vícehlas – kánon – zpěv písní - Lidový dvojhlas - Folklor – lidové písně a jejich druhy - Umělá píseň – státní hymna - Píseň a její hudební forma, zpěv a hra na Orffovy nástroje, Vánoce – vokální a instrumentální hudba - Hudba a tanec, muzikál - Základní hudební pojmy: notová osnova, nota, tón, stupnice, tónina - Hudební výrazové prostředky - Hudební seskupení – sólo, duo..., lidové kapely, skupiny hudebních nástrojů, orchestrální partitura, složení orchestru - Hudební divadlo – opera, opereta - Česká národní opera – Smetana, Dvořák	MKV- Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **HUDEBNÍ VÝCHOVA**

5.7.2.2.2 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním procesu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje • Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému prvku • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- Lidový dvojhlas, folklor – lidové písně – jejich druhy - Lidský hlas – hlasová hygiena - Lidský hlas v hudbě - Rozdělení hlasů – ženské a mužské hlasy - Hudební styly a žánry - Práce s vybranými písněmi - Hudba a tanec - Lidové tance, společenské tance - Pantomima, balet, výrazový tanec - Vokální polyfonie, instrumentální polyfonie - Symfonie, symfonická báseň - Hudební formy – koncert, sonáta, sonátová forma - Populární hudba, žánry - Opereta, muzikál, hudební divadlo	MKV- Kulturní difference- poznávání vlastního kulturního zakotvení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **HUDEBNÍ VÝCHOVA**

5.7.2.2.3 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním procesu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje • Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému prvku • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	- Lidový dvojhlas, vokální činnosti - Intervaly, metrum, tempo, rytmus - Hlasová hygiena, mutace - Hudební styly a žánry - Práce s vybranými písněmi - Intonace v dur a moll tónině - Hudební značky - Artificiální a nonartificiální hudba - Vývoj hudby – pravěk, starověk - Středověká hudba, renesance, baroko, klasicismus, romantismus - Hudba duchovní a světská - Původ moderní populární hudby, klasický jazz, swing, rock'n roll, country and western, populární hudba 60., 70. a 80.let	MKV- Kulturní difference- poznávání vlastního kulturního zakotvení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **HUDEBNÍ VÝCHOVA**

5.7.2.2.4 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje • Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému prvku • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- Správné nasazení tónů, hlasová hygiena, mutace - Práce s vybranými poslechovými skladbami - Intonace v dur a moll tónině, noty, hudební značky - Pohyb melodie, zvukomalba, harmonické změny v hudebním proudu - Počátky a vývoj české hudby v jednotlivých obdobích, česká populární hudba, česká vážná hudba 20.století - Divadla malých forem, Semafor	MKV–Kulturní difference- poznávání vlastního kulturního zakotvení

5.7.3 Název předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA /1. stupeň/

5.7.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova svým pojetím rozvíjí tvořivost a představivost žáků, jejich smyslovou citlivost a podporuje jejich orientaci na ploše i v prostoru. Žáci si osvojují pracovní návyky, základní výtvarné techniky a postupy, pomocí nichž se dokáží výtvarně vyjádřit na dané téma. Žáci jsou přiměřenou formou vedeni ke kladnému vztahu ke kulturnímu bohatství své vlasti. Žáci jsou přiměřenou formou vedeni ke kladnému vztahu ke kulturnímu bohatství své vlasti, vytvářejí si vztah k umění. Ve výtvarné výchově je užíváno metod a forem práce spočívajících především v práci jednotlivce, občas ve dvojicích, či malých týmech.

5.7.3.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Učivo Výtvarné výchovy na 1. stupni obsahuje tyto složky:

- rozvíjení smyslové citlivosti
- uplatňování subjektivity
- ověřování komunikačních účinků

Hodinové dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1	1	1	2	2

Výuka probíhá většinou ve 2. třídě, součástí výuky mohou být i návštěvy kulturních center (muzeum, výstavní sál ZUŠ, divadlo...).

5.7.3.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Výtvarná výchova jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tématický okruh	Začleněno v ročníku				
OSV	Kreativita	1.	2.	3.	4.	5.
MKV	Kulturní diference	-	-	-	4.	5.

5.7.3.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení :

Učitel:

- umožní žákům využívat poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- podporuje u žáků soustředění na výtvarný projev a smyslové vnímání reality

Kompetence k řešení problémů :

Učitel:

- dbá na propojení výuky s běžným životem a jeho kreativní interpretaci
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich činnosti /nástěnky, výstavy/

Kompetence komunikativní :

Učitel:

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků / zejména k sebehodnocení a hodnocení výtvarného vyjádření druhých, k vzájemnému sdělování pocitů a názorů a k individuálně specifickému pojetí estetických hodnot/
- využívá ve výuce lidové slovesnosti, zvyků a tradic naší vlasti

Kompetence sociální a personální :

Učitel:

- umožňuje žákům pracovat ve skupinách a podílet se na realizaci společných výtvarných projektů
- podporuje utváření příjemné atmosféry v týmu
- podněcuje žáky k respektu k sobě i druhým, saturuje potřebu estetické seberealizace

Kompetence občanské :

Učitel:

- vede žáky k respektování individuálních rozdílů a sociálně-kulturní difference

Kompetence pracovní :

Učitel:

- umožní žákům pracovat s různými výtvarnými technikami a materiály
- výuku doplňuje o praktické exkurze
- vede žáky k tomu, aby si vážili životního prostředí a kulturních hodnot našeho národa

Kompetence digitální:

Učitel:

- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

5.7.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

5.7.3.2.1 1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Výtvarné vyjádření skutečnosti • Organizuje svou práci a připravuje potřebný materiál v rámci hodiny • Vyjadřuje se vizuálně individuálně specificky a využívá plochu i prostor • Interpretuje barevné skutečnosti a projevuje emoční sebereflexi (veselé x smutné, světlé x tmavé, kontrastní, podle ročních období) • Rozvíjí dovednosti v návaznosti na MŠ, nalézá prostředky obrazného vyjádření, komunikuje skrze vlastní tvorbu • Porovnává vlastní tvorbu s uměleckými vyjádření spolužáků Užité práce prostorové a dekorativní • Pracuje s kombinovanou technikou • Poznává základní vlastnosti plastických materiálů, vyjadřuje vlastní baltickou zkušenost • Rozvíjí cit pro prostor, prohlubuje jemné motorické schopnosti	- Uspořádání a kontinuita činností, volba barev a jejich kombinací - Reflexe smyslového vnímání, linie, tvar a jejich prostorová interakce - Klasifikace barev, volná malba (temperové a vodové barvy, pastel, voskový pastel), kresba (uhel, tuš, rudka, křída) - Výroba dáreků, obhajoba a prezentace díla - Práce ve skupině, vysvětlení a obhajoba uměleckého názoru, sebehodnocení a sdílení výtvarného vyjádření - Kombinované techniky (koláž, tiskátka, dotváření, kombinace přírodních materiálů) - Modelování (plastelína, těsto) - Ostatní materiály (krabičky, špejle, kartony) - Panelové stavebnice (prostorové útvary, modelování podle skutečnosti)	OSV - Kreativita - flexibilita a smysl pro realizaci originálních výtvarných nápadů

Výtvarné umění a životní prostředí • Aktivně pracuje s ilustracemi nejznámějších dětských knih, seznamuje se s funkcí ilustrace • Reflektuje osobitý vztah k přírodě a svému okolí	- Ilustrace textu, reklama - Zobrazení pomocí přírodních materiálů, kresba s environmentální tematikou	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.3.2.2 2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Výtvarné vyjádření skutečnosti Organizuje svou práci a připravuje potřebný materiál v rámci hodiny Vyjadřuje se vizuálně individuálně specificky a využívá plochu i prostor Interpretuje barevné skutečnosti a projevuje emoční sebereflexi (veselé x smutné, světlé x tmavé, kontrastní, podle ročních období) Rozvíjí dovednosti v návaznosti na MŠ, nalézá prostředky obrazného vyjádření, komunikuje skrze vlastní tvorbu Porovnává vlastní tvorbu s uměleckými vyjádření spolužáků Užité práce prostorové a dekorativní Pracuje s kombinovanou technikou Poznává základní vlastnosti plastických materiálů, vyjadřuje vlastní baltickou zkušenost Rozvíjí cit pro prostor, prohlubuje jemné motorické schopnosti	- Uspořádání a kontinuita činností, volba barev a jejich kombinací - Reflexe smyslového vnímání, linie, tvar a jejich prostorová interakce - Klasifikace barev, volná malba (temperové a vodové barvy, pastel, voskový pastel), kresba (uhel, tuš, rudka, křída) - Výroba dáreků, obhajoba a prezentace díla - Práce ve skupině, vysvětlení a obhajoba uměleckého názoru, sebehodnocení a sdílení výtvarného vyjádření - Kombinované techniky (koláž, tiskátka, dotváření, kombinace přírodních materiálů) - Modelování (plastelína, těsto) - Ostatní materiály (krabičky, špejle, kartony) - Panelové stavebnice (prostorové útvary, modelování podle skutečnosti)	OSV – Kreativita - flexibilita a smysl pro realizaci originálních výtvarných nápadů

Výtvarné umění a životní prostředí • Aktivně pracuje s ilustracemi nejznámějších dětských knih, seznamuje se s funkcí ilustrace • Reflektuje osobitý vztah k přírodě a svému okolí	- Ilustrace textu, reklama - Zobrazení pomocí přírodních materiálů, kresba s environmentální tematikou	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

5.7.3.2.3 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Výtvarné vyjádření skutečnosti • Uplatňuje znalosti a dovednosti ve volném výtvarném projevu • Pracuje podle skutečnosti i vlastní fantazie • Seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy a s morfologií rostlin Užité práce dekorativní a prostorové • Orientuje se v barevné a tvarové kompozici, řeší úkoly v ploše (symetrická a asymetrická řešení) • Seznamuje se s funkcí písma, poznává písmo jako dekorativní a komunikativní prvek • Nalézá uplatnění dekorací v bytovém prostředí Výtvarné umění a životní prostředí • Rozpoznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti • Interpretuje vlastní vnímání lidového umění, regionálních památek, seznamuje se s kulturou bydlení, designem	- Volný výtvarný projev - Výtvarné vyjádření celku se vztahem k prostředí - Proporce lidské postavy, hlavy, morfologie rostlin - Kompozice, symetrie a asymetrie - Písmo - Dekorace - Druhy umění, (malířství, sochařství, výtvarné ztvárnění mimovizuálních podnětů) - Lidové umění a regionální památky, bydlení, design	OSV – Kreativita - flexibilita a smysl pro realizaci originálních výtvarných nápadů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

5.7.3.2.4 4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Výtvarné vyjádření skutečnosti • Uplatňuje znalosti a dovednosti ve volném výtvarném projevu • Pracuje podle skutečnosti i vlastní fantazie • Seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy a s morfologií rostlin Užité práce dekorativní a prostorové • Orientuje se v barevné a tvarové kompozici, řeší úkoly v ploše (symetrická a asymetrická řešení) • Seznamuje se s funkcí písma, poznává písmo jako dekorativní a komunikativní prvek • Nalézá uplatnění dekorací v bytovém prostředí Výtvarné umění a životní prostředí • Rozpoznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti • Interpretuje vlastní vnímání lidového umění, regionálních památek, seznamuje se s kulturou bydlení, designem	- Volný výtvarný projev - Výtvarné vyjádření celku se vztahem k prostředí - Proporce lidské postavy, hlavy, morfologie rostlin - Kompozice, symetrie a asymetrie - Písmo - Dekorace - Druhy umění, (malířství, sochařství, výtvarné ztvárnění mimovizuálních podnětů) - Lidové umění a regionální památky, bydlení, design	OSV – kreativita - flexibilita a smysl pro realizaci originálních výtvarných nápadů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

5.7.3.2.5 5.ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Výtvarné vyjádření skutečnosti • Uplatňuje znalosti a dovednosti ve volném výtvarném projevu • Pracuje podle skutečnosti i vlastní fantazie • Seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy a s morfologií rostlin Užité práce dekorativní a prostorové • Orientuje se v barevné a tvarové kompozici, řeší úkoly v ploše (symetrická a asymetrická řešení) • Seznamuje se s funkcí písma, poznává písmo jako dekorativní a komunikativní prvek • Nalézá uplatnění dekorací v bytovém prostředí Výtvarné umění a životní prostředí • Rozpoznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti • Interpretuje vlastní vnímání lidového umění, regionálních památek, seznamuje se s kulturou bydlení, designem	- Volný výtvarný projev - Výtvarné vyjádření celku se vztahem k prostředí - Proporce lidské postavy, hlavy, morfologie rostlin - Kompozice, symetrie a asymetrie - Písmo - Dekorace - Druhy umění, (malířství, sochařství, výtvarné ztvárnění mimovizuálních podnětů) - Lidové umění a regionální památky, bydlení, design	OSV - Kreativita - flexibilita a smysl pro realizaci originálních výtvarných nápadů

5.7.4.Název předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA /2. stupeň/

5.7.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně přispívá i k vlastnímu výtvarnému myšlení. Je prostředkem odpočinku a měla by vést k pozitivnímu naladění. Žáci se učí chápat výtvarnou kulturu jako nedílnou součást svého duchovního života i jako bohatství každé společnosti. Kultivuje se jejich estetické vnímání a rozvíjí přirozená potřeba vlastního výtvarného vyjádření.

5.7.4.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Učivo Výtvarné výchovy na 2. stupni obsahuje tyto složky:

- rozvíjení smyslové citlivosti
- uplatňování subjektivity
- ověřování komunikačních účinků

Hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	1	1

Výuka probíhá v učebně výtvarné výchovy, kde jsou umístěny i pomůcky pro tento předmět /mapy a pracovní materiál/, popř. i venku. Součástí předmětu mohou být návštěvy výstav či akcí zaměřených na výtvarnou práci.

5.7.4.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Výtvarná výchova jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku			
OSV	Kreativita	6.	7.	8.	9.
OSV	Rozvoj schopnosti poznávání	-	-	8.	9.

5.7.4.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- podněcuje žáky k soustředění na výtvarný projev a sebeovládání
- usiluje o to, aby žáci získali praktické i teoretické poznatky výtvarném umění

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k originalitě vyjádření, kreativitě, vlastnímu výtvarnému vyjádření

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- seznamuje žáky s lidovou slovesností, zvyky, tradicemi výtvarné kultury

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- využívá skupinovou práci
- využívá neformálnosti předmětu a podílí se na příjemné atmosféře ve třídě

Kompetence občanské:

Učitel:

- stimuluje žáky k respektování odlišného vnímání umění

Kompetence pracovní:

Učitel:

- pomáhá žákům zvládat různé výtvarné techniky, rozeznávat materiály
- vede žáky k tomu, aby si vážili kulturních hodnot každého národa

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi, vede je ke kritickému hodnocení jejich přínosů a k reflexi rizika jejich využívání

5.7.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

5.7.4.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • Zaznamenává vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích- počítačová grafika, fotografie, video, animace • Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- Linie, tvary, objemy; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, podobnost, kontrast - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu a prostoru - Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě - Typy vizuálně obrazných vyjádření- hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama - Prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření; výběr, uplatnění a interpretace - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize,	OSV-Kreativita-cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity(pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti realizovat nápad)

• Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě - Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením- hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace - Osobní postoj v komunikaci-jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření; utváření a uplatnění komunikačního obsahu	
---	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

5.7.4.2.2 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • Zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly a k zaznamenává podněty z představ a fantazie • Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích- počítačová grafika, fotografie, video, animace • Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	- Linie, tvary, objemy; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, podobnost, kontrast - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu a prostoru - Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě - Typy vizuálně obrazných vyjádření- hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama - Prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření; výběr, uplatnění a interpretace - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	OSV-Kreativita-cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity(pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti realizovat nápad)

	- Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením- hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace - Osobní postoj v komunikaci-jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření; utváření a uplatnění komunikačního obsahu	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

5.7.4.2.3 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • Zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích- počítačová grafika, fotografie, video, animace • Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	- Světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v prostoru a časovém průběhu, rytmus, dynamické proměny, struktura ve statickém i dynamickém obrazném vyjádření - Uspořádání objektů do celků v ploše, prostoru a časovém průběhu; lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh - Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů(hudebních, dramatických) - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě - Manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	OSV-Kreativita-cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity(pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti realizovat nápad) OSV-Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti

• Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	- Typy vizuálně obrazných vyjádření; přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením- hledisko jejich hodnocení a motivace; reflexe a vědomé uplatnění ve vlastní tvorbě - Formální a historické znaky hlavních uměleckých slohů a směrů; záměny tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl a děl výtvarného umění - Typy vizuálně obrazných vyjádření; osobní postoj v komunikaci, kritéria porovnávání vizuálně obrazných vyjádření - Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

5.7.4.2.4 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • Zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích- počítačová grafika, fotografie, video, animace • Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	- Světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v prostoru a časovém průběhu, rytmus, dynamické proměny, struktura ve statickém i dynamickém obrazném vyjádření - Uspořádání objektů do celků v ploše, prostoru a časovém průběhu; lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh - Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů(hudebních, dramatických) - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě - Manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	OSV-Kreativita-cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity(pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti realizovat nápad) OSV-Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti

• Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	- Typy vizuálně obrazných vyjádření; přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením- hledisko jejich hodnocení a motivace; reflexe a vědomé uplatnění ve vlastní tvorbě - Formální a historické znaky hlavních uměleckých slohů a směrů; záměny tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl a děl výtvarného umění - Typy vizuálně obrazných vyjádření; osobní postoj v komunikaci, kritéria porovnávání vizuálně obrazných vyjádření - Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru	
--	---	--

5.8 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.8.1 Název předmětu: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ /2. stupeň/

5.8.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Výchova ke zdraví je společně s Tělesnou výchovou zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Rozvíjí a prohlubuje osvojené poznatky a dovednosti z prvního stupně, utváří hodnoty a formuje životní postoje v oblasti podpory a ochrany zdraví ve smyslu uvědomování si a přebírání odpovědnosti za rozhodování a ochranu svého zdraví i zdraví ostatních. Praktický a aplikační charakter vzdělávacího procesu výchovy ke zdraví je podpořen uplatňováním aktivizujících metod a forem práce ve výuce. Vzdělávací obsah daného předmětu prostupuje napříč i jinými vyučovacími předměty (*Přírodopis, Výchova k občanství a Tělesná výchova*) jednak v rovině obsahově blízkých tematických okruhů, např. *Biologie člověka (Př)*, *Člověk jako jedinec, Člověk ve společnosti (VO)*, *Činnosti ovlivňující zdraví (TV)*, jednak na úrovni dílčích mezipředmětových vazeb. Výuka probíhá v učebně, v přírodě i formou přednášek či besed. Je využíváno audiovizuální techniky (DVD, video).

5.8.1.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Učivo předmětu Výchova ke zdraví je strukturováno do šesti tematických okruhů:

- vztahy mezi lidmi a formy soužití;
- změny v životě člověka a jejich reflexe;
- zdravý způsob života a péče o zdraví;
- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence;
- hodnota a podpora zdraví;
- osobnostní a sociální rozvoj

Hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

5.8.1.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Výchova jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku			
OSV	Sebepoznání a sebepojetí	6	7	8	9
OSV	Seberegulace a sebeorganizace	-	7	8	-
OSV	Psychohygiena	6	-	8	-
OSV	Kreativita	-	7	-	9
OSV	Poznávání lidí	6	-	8	9

5.8.1.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- utváří u žáků myšlení v souvislostech
- vede je k reálnému sebehodnocení
- utváří u žáků samostatný úsudek

Kompetence k řešení problému:

Učitel:

- nabízí konstruktivní metody hledání a prosazování vlastního názoru na sebe i okolí
- upozorňuje na odpovědnost za vlastní rozhodnutí
- vede k aplikaci naučeného do běžného života

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k používání správného verbálního i nonverbálního vyjadřování
- nabádá žáky ke vzájemné komunikaci, sdělování pocitů, názorů, hodnocení i sebehodnocení

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- podporuje přátelské vztahy a tolerance ostatních
- vede žáky k odmítání negativního sociálního chování uvnitř školy i ve veřejnosti
- upevňuje kladné, přátelské vztahy ve škole, v obci a ve státě
- vede žáky k uvědomění si negativních sociálních jevů

Kompetence občanské:

Učitel:

- nabádá k respektování pravidel a zákonů (školních i státních) a k respektování individuálních rozdílů mezi lidmi (pohlaví, rasa, postižení spoluobčané)
- vysvětluje charitativní činnost, pomoc lidem v nouzi
- vede žáky k respektování odlišných názorů a způsobů chování v jiných částech světa

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede k zodpovědnému, sebekritickému, reálnému postoji při volbě budoucího povolání
- nabádá k ochraně a vážení si životního prostředí a kulturních hodnot našeho národa
- pořádá besedy s lidmi z praxe

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi, vede je ke kritickému hodnocení jejich přínosů a k reflexi rizika jejich využívání
- vysvětluje žákům, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

5.8.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**

5.8.1.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • Vysvětlí význam a smysl rodiny • Uvědomí si postavení a role členů rodiny • Uvede příklady pozitivního a negativního vlivu rodiny na rozvoj osobnosti dítěte • Vysvětlí význam slova komunikace • Uvědomuje si zásady komunikace v rodině i rozdílnost v komunikaci uvnitř rodiny a mezi vrstevníky • Rozliší význam pojmů – kamarádství, přátelství, láska a vnímá jejich nezbytnost v životě lidí • Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • Vysvětlí pojem zdraví a uvede na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím • Charakterizuje možné problémy a umí se s nimi vyrovnat • Uvede příklady krizových situací a možnosti jejich řešení (např. šikana) • Popíše agresora a oběť • Osvětlí funkci a smysl krizových center a linek důvěry	- Všichni jsme lidé - Život v rodině a mimo ni - Rodina – postavení a role ženy a muže - Vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte - Komunikace - Komunikace v rodině - Komunikace mezi vrstevníky - Kamarádství, přátelství, láska - Rozvoj osobnosti - Duševní a tělesné zdraví - Vyrovnávání se s problémy - Péče o zdraví, režim dne - Nakládání s volným časem	OSV - Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV – Psychohygienu - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování

• Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu svého zdraví a smysluplné prožívání volného času • Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • Vyjádří vlastní názor k problematice zdravé výživy • Dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • Stanoví si pozitivní životní cíle a hodnoty Uvědomuje si destruktivní vliv kouření a alkoholu na tělesný i duševní stav člověka	- Osobní bezpečí - Způsoby chování v krizových situacích - Dětská krizová centra, linky důvěry - Zdravá výživa - Vliv výživy na zdravotní stav lidí - Výživová hodnota potravy - Způsoby technologie zpracování potravin - Sestavování jídelníčku - Zneužívání návykových látek - Pozitivní životní cíle a hodnoty - Kouření (tabakismus) - Alkoholismus	problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích OSV - Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**

5.8.1.2.2 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • Vysvětlí význam a smysl rodiny • Uvědomuje si práva a postavení členů r. • Vysvětlí pojem domov • Osvětlí různé druhy a styly komunikace • Rozliší různé druhy bydlení • Posoudí zákonitosti a důležitost vkusného zařízení a správného stolování • Vytvoří si náhled na ekonomické fungování domácnosti • Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- Rodina - Práva a povinnosti členů rodiny - Rodina a domov - Komunikace v rodině - Rodina a bydlení - Zařízení a stolování - Klíče ke zdraví - Člověk ve zdraví a nemoci - Infekční choroba - Postižení mezi námi	OSV - Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV - Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

• Respektuje postižené mezi námi • Vysvětlí zásady zdravé výživy a popíše látky tvořící naše tělo • Charakterizuje možnosti alternativní výživy i nebezpečí poruch výživy • Projevuje odpovědný vztah k sobě na základě znalosti abecedy zdravé výživy • Dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • Uvědomuje si nebezpečí návykových látek a závislosti na nich • Uvede nejčastěji užívané návykové látky i další drogy a jejich účinky na lidský organismus • Vysvětlí pojem doping a ví o jeho škodlivých účincích na lidské orgány • Vnímá drogy jako celospolečenský a celosvětový problém • Vyvodí příčiny vzniku závislostí • Popíše základy z „drogové“ legislativy • Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	- Zdravá výživa - Zdravá výživa - Látky tvořící naše tělo - Alternativní výživa a poruchy výživy - Abeceda zdravé výživy - Zneužívání návykových látek - Drogy - Drogy a legislativa - Doping - Osobní bezpečí - Nebezpečné situace - Skupina vrstevníků a násilí - Bezpečnost při sportu a v dopravě	OSV – Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
--	--	--

• Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • Určí nebezpečné situace a umí se v nich správně zachovat • Uvědomuje si zlo plynoucí ze šikany • Popíše agresora a oběť • Vnímá nezbytnost dodržování bezpečnosti při sportu a v dopravě • Odsuzuje nebezpečí násilí v sexualitě a umí se mu postavit a bránit se mu • Dokáže poskytnout první pomoc • Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • Popíše rozdílnost reprodukčních orgánů u muže a ženy a jejich funkce • Uvědomuje si význam rozmnožování • Popíše stádia vývoje lidského jedince	- Násilí v sexualitě - První pomoc - Sexuální výchova - Lidský život v proměnách času - Odlišnosti mají svůj význam - Stáváme se mužem a ženou - Rozmnožování	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**

5.8.1.2.3 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - Uvede faktory ovlivňující stabilitu rodiny - Uvede své požadavky na partnera/ku - Orientuje se v nárocích na uskutečnění kvalitního sňatku - Charakterizuje možné manželské sváry - Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Rodina - Faktory ovlivňující stabilitu rodiny - Hledání ideálu (jak najít toho pravého, tu pravou?) - Sňatek ano, či ne ...? - Neshody v manželství Člověk ve zdraví a nemoci - Člověk ve zdraví a nemoci - Rozumět a pomáhat nemocným (péče o nemocné) - Stravování nemocných - Podávání léků - Sami sobě lékařem (prevence léčení přírodními prostředky) - Hrozba civilizačních chorob	OSV - Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV - Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

• Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím • Objasní pojmy zdraví a nemoc • Rozumí a pomáhá nemocným • Uvede požadavky na stravování nemocných • Popíše různé metody léčení • Uvědomuje si nebezpečí civilizačních chorob • Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • Uvědomuje si prospěšnost zdravé výživy • Vysvětlí vliv výživy na zdraví člověka • Objasní zpracování a využití potravy • Vysvětlí nebezpečí poruch výživy • Rozliší různé druhy alternativní stravy • Objasní zákonitosti fungování reklamy • Vytvoří si náhled na zásady výběru a přípravy pokrmů • Dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se	- Zdravá výživa - Zdravá výživa - Vliv výživy a způsobu stravování na zdraví člověka - Jak tělo zpracovává a využívá potraviny? - Nežádoucí způsoby výživy - Alternativní strava - Reklama a hygiena potravin - Zásady výběru a přípravy pokrmů - Prevence zneužívání návykových látek - Drogy kolem nás závislost je nebezpečnější než samotné drogy - Jak se ubránit, jak pomoci?	OSV – Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích OSV - Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
--	---	--

sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • Uvědomuje si nebezpečí návykových látek a závislosti na nich • Vnímá drogy jako celospolečenský a celosvětový problém • Vyvodí příčiny vzniku závislostí; ví, jak se vzniku závislosti bránit a jak pomoci • Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • Určí nebezpečné situace a umí se v nich správně zachovat • Uvědomuje si zlo plynoucí z agresivity • Popíše možné nebezpečí kolem nás • Vnímá nezbytnost pocitu bezpečí • Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou a morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu;	- Osobní bezpečí - Agresivita patří k životu ...? - Nebezpečí kolem nás aneb Hledání bezpečí - Žijeme v bezpečí x Nebezpečí číhá všude - Lidská sexualita aneb Co je to láska? - Lidská sexualita - Láska - Odlišnosti v sexualitě - Reprodukční zdraví dospívajících a možná ohrožení - Co k lásce patří a co ne - Plánované rodičovství	
--	---	--

dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • Vysvětlí pojem lidská sexualita • Optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví. • Popíše možné odchylky a úchytky v lidské sexualitě • Uvědomuje si význam ochrany reprodukčního zdraví dospívajících a možná ohrožení • Uvědomuje si, co do vztahu patří a co ne • Vysvětlí pojem plánované rodičovství a jeho důležitost		
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**

5.8.1.2.4 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • Vysvětlí význam a smysl rodiny • Uvědomuje si změny ve fungování rodiny dříve a nyní • Vysvětlí rodinné vztahy a vazby • Uvědomuje si příčiny a druhy krizí • Uvede problémy současné rodiny • Vysvětlí rodičovské předpoklady • Popíše příčiny a dopady rozpadu rodiny • Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci	- Rodina - Rodina a její význam v současnosti - Rodina dříve a dnes - Rodinné vztahy - Rodinné krize - Problémy současné rodiny - Rodičovské předpoklady - Rozpad rodiny - Péče o duševní zdraví - Pojmy - Péče o duševní zdraví - Hygienou ke zdraví člověka - Hygiena všedního života - Plán prevence civilizačních chorob - Pohybem k tělesnému a duševnímu zdraví - Preventivní lékařské prohlídky	OSV - Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV – Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích OSV - Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve

organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím • Vysvětlí důležitost duševního zdraví a pojmy s ním související • Uvede možnosti péče o duševní zdraví • Uvědomuje si důležitost duševní i tělesné hygieny pro upevnění zdraví člověka • Vytvoří plán prevence civilizačních chorob • Uplatňuje pohyb při podpoře zdraví • Vnímá prospěšnost preventivní prohlídky • Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • Využívá možností zdravé výživy pro plnohodnotný aktivní život • Vytvoří si náhled na výživu kojenců • Popíše možnosti výživy dětí – sportovců • Uvědomuje si vliv výživy na zdraví čl. • Vnímá odlišnosti výživy v jiných zemích • Vnímá nebezpečí cizorodých látek ve výživě • Rozumí zrádnosti reklamy ve výživě • Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu	- Zdravá výživa - Význam zdravé výživy pro aktivní život - Výživa kojence - Výživa dětí – sportovců - Výživa a zdravotní stav člověka - Výživa v jiných zemích - Cizorodé látky v potravě - Nebezpečí reklamy ve výživě - Prevence zneužívání návykových látek - Prevence zneužívání NL a společenská nebezpečnost - Důvody vzniku závislostí - Drogy aneb Jak se nestát závislým - Proč nebrat drogy? - Kdo nám může pomoci od závislosti? - Drogy a sport	skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
--	---	---

se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • Uvědomuje si nebezpečí návykových látek pro jedince i společnost • Popíše důvod vzniku závislostí • Předchází užívání návykových látek • Vyhledá a doporučí pomoc • Rozumí pojmu doping a ví o jeho škodlivých účincích na lidské orgány • Vyvaruje se jednání s lidmi pod vlivem alkoholu i jiných drog • Odsuzuje patologické hráčství • Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí • Bojuje proti projevům násilí společnosti • Podporuje boj s vandaly, chuligány aj.	- Jednání s lidmi pod vlivem alkoholu nebo drog - Hra, nebo závislost? (patologické hráčství) - Osobní bezpečí - Lidská společnost a násilí - Osobní bezpečí aneb Co s chuligány, vandaly a zloději? - Osobní bezpečí a životní prostředí - Bezpečnost v silničním provozu - Poskytování první pomoci - Sexuální výchova - Partnerské vztahy	
---	---	--

• Vnímá působení životního prostředí a přírodních živlů na zdraví a bezpečnost • Dodržuje bezpečnost v silničním provozu • Poskytne první pomoc • Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • Optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • V souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování • Respektuje zásady partnerských vztahů • Popíše druhy, možnosti, klady i zápory jednotlivých druhů antikoncepce • Vysvětlí pojem plánované rodičovství a jeho důležitost • Uvědomuje si krutost interrupce z pohledu dítěte i matky • Odsuzuje zvrácené formy lidské sexuality • Vnímá neopakovatelnost a jedinečnost těhotenství, porodu a péče o dítě • Popíše stádía vývoje lidského jedince od početí	- Antikoncepce - Plánované rodičovství - Interrupce - Kuplířství, prostituce, pornografie - Těhotenství, porod, péče o dítě - Od malého štěstí k velké radosti	
--	---	--

5.8.2 Název předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA / 1. stupeň/

5.8.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova svým pojetím napomáhá rozvoji životního stylu a podporuje tělesnou a duševní pohodu. Žáci jsou vedeni ke kladnému vztahu k pohybovým aktivitám a sportu. Osvojují si nové pohybové dovednosti, učí se jednat podle pravidel a v duchu fair-play. v rámci svých individuálních možností jsou žáci postupnými kroky vedeni k rozvoji vlastní tělesné i duševní zdatnosti. Velký důraz je přitom kladen na zdravotní tělesnou výchovu, koordinační a regenerační cvičení. Během 1. a 2. ročníku tvoří součást výuky daného předmětu pravidelná výuka plavání v plaveckém bazénu v celkovém rozsahu 40 hodin (20 lekcí).

5.8.2.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Učivo Tělesné výchovy na 1. stupni obsahuje tyto složky:

- činnosti ovlivňující zdraví
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- činnosti podporující pohybové učení

Hodinové dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2	2	2	2	2

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci hodiny dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce a spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

5.8.2.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Tělesná výchova na 1. stupni nejsou zařazena žádná průřezová témata.

5.8.2.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k využívání poznatků z různých vzdělávacích oblastí a pomáhá jim tyto poznatky dávat do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k samostatnosti
- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích či v týmech
- dbá na propojení výuky s běžným životem
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich činnosti

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- podporuje přátelské vztahy mezi žáky a toleranci k ostatním lidem

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vede žáky k respektu k sobě i druhým

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k respektování a ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní:

Učitel:

- seznámí žáky s ovládáním různého nářadí a manipulaci s ním
- vysvětluje žákům podstatu aktivní ochrany svého zdraví, ale i bezpečnost jiných lidí
- nabádá žáky k ochraně životního prostředí

5.8.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA****5.8.2.2.1 1. ročník**

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • Seznámí se se základními plaveckými dovednostmi, technikou jednoho plaveckého stylu, skoky do vody • Dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny • Reaguje na základní pokyny a povely	- Význam pohybu pro zdraví - Příprava organismu - Zdravotně zaměřené činnosti - Rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu - Hygiena při TV - Bezpečnost při pohybových činnostech - Pohybové hry - Základy gymnastiky - Rytmické a kondiční formy cvičení - Základy atletiky - Základy sportovních her - Turistika a pobyt v přírodě - Plavecký výcvik - Plavecké dovednosti - Adaptace na vodní prostředí - Plavecký způsob prsa - Komunikace v TV - Organizace při TV - Zásady jednání a chování	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

5.8.2.2.2 2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • Reaguje na základní povely a pokyny k osvojované činnosti • Zvládá jednoduché pohybové činnosti a usiluje o jejich zlepšení • Prohlubuje a zdokonaluje získané plavecké dovednosti • Osvojí si další plavecký styl • Provádí skoky do vody • Dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny • Reaguje na pokyny a povely	- Význam pohybu pro zdraví - Příprava organismu - Zdravotně zaměřené činnosti - Rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu - Hygiena při TV - Bezpečnost při pohybových činnostech - Pohybové hry - Základy gymnastiky - Rytmické a kondiční formy cvičení - Základy atletiky - Základy sportovních her - Turistika a pobyt v přírodě - Plavecký výcvik - Plavecké styly - Skoky do vody - Komunikace v TV - Organizace při TV - Zásady jednání a chování - Pravidla osvojovaných pohybových činností	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

5.8.2.2.3 3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině a usiluje o jejich zlepšení • Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- Význam pohybu pro zdraví - Příprava organismu - Zdravotně zaměřené činnosti - Rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu - Hygiena při TV - Bezpečnost při pohybových činnostech - Pohybové hry - Základy gymnastiky - Rytmické a kondiční formy cvičení - Základy atletiky - Základy sportovních her - Turistika a pobyt v přírodě, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla - Komunikace v TV - Zásady jednání a chování - Pravidla osvojovaných pohybových činností	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

5.8.2.2.4 4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje na úraz spolužáka - Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy - Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- Význam pohybu pro zdraví - Příprava organismu - Zdravotně zaměřené činnosti - Rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu - Hygiena při TV - Bezpečnost při pohybových činnostech - Pohybové hry - Základy gymnastiky - Rytmičné a kondiční formy cvičení - Základy atletiky - Základy sportovních her - Turistika a pobyt v přírodě, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla - Komunikace v TV - Zásady jednání a chování - Pravidla osvojovaných pohybových činností	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

5.8.2.2.5 5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her • Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti • Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	- Význam pohybu pro zdraví - Příprava organismu - Zdravotně zaměřené činnosti - Rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu - Hygiena při TV - Bezpečnost při pohybových činnostech - Pohybové hry - Základy gymnastiky - Rytmické a kondiční formy cvičení - Základy atletiky - Základy sportovních her - Turistika a pobyt v přírodě, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla - Komunikace v TV - Zásady jednání a chování - Pravidla osvojovaných pohybových činností	

5.8.3 Název předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA /2. stupeň/

5.8.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících ZŠ. Výuka je rozdělena na chlapce a děvčata. Chlapci jsou spojeni po dvou ročnících (6. + 7. a 8. + 9.), děvčata cvičí společně 6. až 9. ročník. Nejčastější formou realizace výuky je vyučovací hodina, popřípadě „dvouhodina“. Kromě toho lze obsah předmětu realizovat v blocích. (sportovní soutěže, lyžařský kurz, popř. bruslení, cyklistika, plavání). Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, (popř. na sjezdovce, v bazénu, ledové ploše). Cílem je získat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu vedoucí k progresivnímu utužování zdraví a zdravého životního stylu vůbec. Dále pak dodržování sportovní etiky, pravidel a jednání fair-play. Obsah předmětu lze rozšířit o prvky zdravotní tělesné výchovy (vyrovnávací cviky, jóga, ...). Úzké mezipředmětové vztahy nalezneme k dramatické výchově (vyjádření nálady pohybem, ...) a k hudební výchově (rytmizace, cvičení na hudbu, ...).

Používané metody práce: výklad, ukázka, pokus-omyl. Formy: frontální, skupinová, individuální výuka. Z průřezových témat jsou začleněna témata Multikulturní výchovy a Environmentální výchovy. Žáci jsou vedeni k výběru vhodných sportovních vzorů. Znalosti a dovednosti vedoucí k zdravému životnímu stylu a kladnému vztahu k fyzickým aktivitám navazují na znalosti a dovednosti získané na prvním stupni. Převládajícími realizovanými životními kompetencemi jsou zdraví, spolupráce, komunikace.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování. Neomezujeme se na paušální porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Práce s dětmi zdravotně oslabenými probíhá v rámci zdravotní tělesné výchovy. Dětem ze zájmem o sport a nadaným sportovcům nabízíme zapojení do kroužků, sportovních her a doporučením k dalšímu rozvoji ve sportovních klubech.

5.8.3.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Učivo Tělesné výchovy na 1. stupni obsahuje tyto složky:

- činnosti ovlivňující zdraví
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- činnosti podporující pohybové učení

Hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

5.8.3.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Tělesná výchova jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tématický okruh	Začleněno v ročníku			
MKV	Lidské vztahy	6	7	8	9
ENV	Lidské aktivity a životní prostředí	6	7	8	9

5.8.3.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- konfrontuje přístup ke sportu v jiných školách během soutěží a turnajů podporuje obětavost, sebezapření, cílevědomost

Kompetence k řešení problému:

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci v týmových sportech
- pomáhá žákům při řešení problémů v individuálních sportech

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky ke slušné mluvě i během vypjatých sportovních zápolení a nabádá je ke komunikaci se spoluhráči

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci se spoluhráči a k pomáhání méně zdatným spolužákům
- nabádá žáky k respektování soupeřů, ohleduplnosti a toleranci, fair-play
- utváří u žáků kladný vztah ke sportu a zdraví

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel, nejen sportovních
- utváří u žáků zodpovědné chování a učí poskytování první pomoci

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k bezpečné manipulaci se sportovním náčiním a nářadím
- dbá na dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví během TV
- využívá a chrání přírodu během sportu

5.8.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

5.8.3.2.1 6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly - Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	- Pravidla organizace výuky Kondiční posilování - Posilování na stanovištích - Posilování s náčiním - Kompenzační cviky - Sestava (strečing) pro společné a individ. rozcvičení. - Negativa dopingu a pozitiva endorfinů pro překonání přiměřeného stresu - Bezpečnost při TV Atletické disciplíny - Hody (kriketový míček, granát)	MKV - Lidské vztahy – toleranční vztahy a rozvíjení spolupráce s druhými; respektování nedostatků ostatních; solidarita a empatické vcítění do situace druhých ENV - Lidské aktivity a životní prostředí – ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV; výhody a využití přírodního prostředí pro sportovní a rekreační činnost člověka

dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- Vrh koulí - Dlouhé běhy (400m, 800m) - Krátké běhy (50m, 60m) - Skok daleký - Šplh - Skok vysoký - Sportovní gymnastika - Kotouly (vpřed, vzad, letmo, na bedně) - Přeskok přes kozu - roznožka, skrčka (nácvik odrazu, přeskok – průprava, dopomoc, záchrana) - Cvičení na hrazdě (kotouly, výmyk) - Cvičení na žebřinách - Cvičení na kruzích - Sportovní hry - Fotbal - Vybíjená - Florbal - Basketbal - Volejbal - Drobné a netradiční sportovní hry	
---	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

5.8.3.2.2 7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly - Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	- Pravidla organizace výuky Kondiční posilování - Posilování na stanovištích - Posilování s náčiním - Kompenzační cviky - Sestava (strečing) pro společné a individ. rozcvičení. - Negativa dopingů a pozitiva endorfinů pro překonání přiměřeného stresu - Bezpečnost při TV Atletické disciplíny - Hody (kriketový míček, granát) - Vrh koulí - Dlouhé běhy (400m, 800m)	MKV - Lidské vztahy – toleranční vztahy a rozvíjení spolupráce s druhými; respektování nedostatků ostatních; solidarita a empatické vcítění do situace druhých ENV - Lidské aktivity a životní prostředí – ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV; výhody a využití přírodního prostředí pro sportovní a rekreační činnost člověka

dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- Krátké běhy (50m, 60m) - Skok daleký - Šplh - Skok vysoký - Sportovní gymnastika - Kotouly (vpřed, vzad, letmo, na bedně) - Přeskok přes kozu - roznožka, skrčka (návěik odrazu, přeskok – průprava, dopomoc, záchrana) - Cvičení na hrazdě (kotouly, výmyk) - Cvičení na žebřinách - Cvičení na kruzích - Sportovní hry - Fotbal - Vybíjená - Florbal - Basketbal - Volejbal - Drobné a netradiční sportovní hry	
---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

5.8.3.2.3 8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly - Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	- Pravidla organizace výuky Kondiční posilování - Posilování na stanovištích - Posilování s náčiním - Kompenzační cviky - Sestava (strečing) pro společné a individ. rozcvičení. - Negativa dopingů a pozitiva endorfinů pro překonání přiměřeného stresu - Bezpečnost při TV Atletické disciplíny - Hody (kriketový míček, granát) - Vrh koulí - Dlouhé běhy (400m, 800m)	MKV - Lidské vztahy – toleranční vztahy a rozvíjení spolupráce s druhými; respektování nedostatků ostatních; solidarita a empatické vcítění do situace druhých ENV - Lidské aktivity a životní prostředí – ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV; výhody a využití přírodního prostředí pro sportovní a rekreační činnost člověka

dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- Krátké běhy (50m, 60m) - Skok daleký - Šplh - Skok vysoký - Sportovní gymnastika - Kotouly (vpřed, vzad, letmo, na bedně) - Přeskok přes kozu - roznožka, skrčka (návěik odrazu, přeskok – průprava, dopomoc, záchrana) - Cvičení na hrazdě (kotouly, výmyk) - Cvičení na žebřinách - Cvičení na kruzích - Sportovní hry - Fotbal - Vybíjená - Florbal - Basketbal - Volejbal - Drobné a netradiční sportovní hry	
---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

5.8.3.2.4 9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly - Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	- Pravidla organizace výuky Kondiční posilování - Posilování na stanovištích - Posilování s náčiním - Kompenzační cviky - Sestava (strečing) pro společné a individ. rozcvičení. - Negativa dopingů a pozitiva endorfinů pro překonání přiměřeného stresu - Bezpečnost při TV Atletické disciplíny - Hody (kriketový míček, granát) - Vrh koulí - Dlouhé běhy (400m, 800m)	MKV - Lidské vztahy – toleranční vztahy a rozvíjení spolupráce s druhými; respektování nedostatků ostatních; solidarita a empatické vcítění do situace druhých ENV - Lidské aktivity a životní prostředí – ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV; výhody a využití přírodního prostředí pro sportovní a rekreační činnost člověka

dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- Krátké běhy (50m, 60m) - Skok daleký - Šplh - Skok vysoký - Sportovní gymnastika - Kotouly (vpřed, vzad, letmo, na bedně) - Přeskok přes kozu - roznožka, skrčka (návěik odrazu, přeskok – průprava, dopomoc, záchrana) - Cvičení na hrazdě (kotouly, výmyk) - Cvičení na žebřinách - Cvičení na kruzích - Sportovní hry - Fotbal - Vybíjená - Florbal - Basketbal - Volejbal - Drobné a netradiční sportovní hry	
---	--	--

5.9 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.9.1 Název předmětu: PRACOVNÍ ČINNOSTI /1. stupeň/

5.9.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět pracovní činnosti zahrnuje obsáhlý rejstřík pracovních činností i technologií. Rozvíjí v žácích základní uživatelské dovednosti a napomáhá k formování jejich profesní orientace. Žáci se učí pracovat s různými materiály a tímto si osvojují konkrétní dovednosti. Upevňují si návyky hygieny práce, seznamují se se zásadami bezpečnosti práce a jsou vedeni k jejich dodržování.

5.9.1.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Pracovní činnosti je tvořen těmito tematickými okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Příprava pokrmů

Hodinové dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1	1	1	1	1

Žák je hodnocen v průběhu celého pracovního procesu. Hodnocení zahrnuje schopnosti zpracovat informace, spolupracovat v dvojici či týmu, dovést činnost k finálnímu výrobku a prezentovat jej. Zároveň jsou zohledňovány individuální schopnosti žáků i aplikace již získaných dovedností či vědomostí.

5.9.1.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Pracovní činnosti jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tematický okruh	Začleněno v ročníku				
OSV	Psychohygiena	1.	2.	3.	4.	5.
	Kreativita	1.	2.	3.	4.	5.
ENV	Lidské aktivity a problémy živ. prostředí	1.	2.	3.	4.	5.

5.9.1.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- Vede žáky k využívání poznatků z různých vzdělávacích oblastí a pomáhá jim dávat tyto poznatky do souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k samostatnosti při práci
- učí žáky spolupracovat ve dvojicích či v týmech
- dbá na propojení výuky s běžným životem
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich činnosti (nástěnky, výstavky)

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- podporuje přátelské vztahy mezi žáky a toleranci k ostatním lidem

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- umožňuje žákům skupinovou práci
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vede žáky respektu k sobě i druhým

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k respektování a ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní:

Učitel:

- seznamuje žáky s ovládáním různých nástrojů a manipulací s nimi
- umožní žákům pracovat s různými materiály
- vysvětluje žákům podstatu aktivní ochrany svého zdraví, ale i bezpečnosti jiných lidí
- nabádá žáky k ochraně životního prostředí

Kompetence digitální:

Učitel:

- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

5.9.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

5.9.1.2.1 1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Udržuje pracovní plochu v čistotě a pořádku • Seznámí se se zásadami hygieny a bezpečnosti práce • Správně používá jednoduché pomůcky a nástroje • Pracuje podle slovního návodu a předlohy • Vystřihne a vytrhá jednoduché tvary • Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z drobného materiálu	- Zásady hygieny a bezpečnosti práce - Práce s papírem, barevným papírem - Obalování knih - Skládání, vytrhávání, stříhání, lepení - Práce s textilem, navlečení nitě - Práce s přírodninami (sláma, kaštany, šípky, kukuřice, kůra ...) - Práce s modelovací hmotou – ovoce a zelenina, cukroví ...	OSV – Psychohygiena - hledání pomoci při potížích OSV – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
• Zvládá elementární dovednosti při práci se stavebnicí	- Písmenkova abeceda - Stavebnice Seva, Cheva	
• Chová se vhodně při stolování	- Zásady slušného chování u stolu	
• Seznámí se se základními pojmy a myšlenkami ekologie	- Třídění odpadu (sběr papíru, ekologického odpadu) - Úklid okolí školy	ENV - Lidské aktivity a problémy život. prostředí - odpady

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

5.9.1.2.2 2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Udrží pracovní místo v čistotě a pořádku • Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • Pracuje podle slovního návodu a předlohy • Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • Zvládá elementární činnosti a dovednosti při práci se stavebnicí • Zná základní pravidla při stolování • Zná základní pojmy a myšlenky ekologie	- Zásady hygieny a bezpečnosti práce - Práce s papírem, barevným papírem - Vystřihování, skládání - Výzdoba oken - Práce s přírodninami (šípky, jeřabiny, kukuřice, bukvice, kůra ...) - Práce s textilem, přišívání knoflíků - Práce s modelovací hmotou – ovoce a zelenina, kachle ... - Jednoduchý výrobek ze stavebnice Seva, Cheva - Skládání puzzlí - Stolování – návyky, prostírání - Odpad a jeho likvidace – třídění - Úklid okolí školy	OSV – Psychohygienu – hledání pomoci při potížích OSV – Kreativita – cvičení pro rozvoj základ. rysů kreativity ENV – Lidské aktivity a problémy život. prostředí - odpady

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

5.9.1.2.3 3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Udrží pracovní místo v čistotě a pořádku • Při práci dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti • Pracuje podle slovního návodu a předlohy • Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • Prohlubuje své dovednosti při práci se stavebnicemi • Zapojuje se do práce ve dvojici či skupině • Dodržuje pravidla chování při stolování • Připraví tabuli pro jednoduché stolování • Podílí se na ochraně životního prostředí	- Zásady hygieny a bezpečnosti práce - Práce s papírem a kartonem - Skládání, vystřihování, lepení, vypichování - Práce s přírodninami (šípky, kůra, sláma, kukuřice, větvičky, semena ...) - Práce s textilem a vlnou – přední a zadní steh, zapošíť - Práce s modelovací hmotou – zvířátka, cukroví ... - Práce se stavebnicemi Seva, Cheva - Skládání puzzlí - Stolování, tabule - Úprava stolu (ubrousky, jmenovky ...) - Třídění odpadu, sběr druhotných surovin - Úklid okolí školy	OSV – Kreativita – cvičení pro rozvoj základ.rysů kreativity OSV – Psychohygiena – uvolnění, relaxace ENV – Lidské aktivity a problémy život. prostředí - odpady

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

5.9.1.2.4 4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci • Udržuje pořádek a čistotu pracovního místa • Pracuje podle slovního návodu i samostatně podle předlohy • Vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu • Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • Při práci se stavebnicemi provádí jednoduché montážní a demontážní práce • Poskytne první pomoc při úrazu • Seznámí se se základním vybavením kuchyně • Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • Sestaví jídelníček • Připraví samostatně jednoduchý pokrm • Zná základní principy péče o životní prostředí	- Zásady hygieny a bezpečnosti práce - Práce s papírem a kartonem - Přesné stříhání, měření, lepení, skládání - Papírové tkaní - Výzdoba školy - Vánoční a velikonoční motivy - Práce s přírodninami různého druhu - Práce s textilem, opravy a úpravy oděvů - Jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi, skládání puzzlí - Zásady první pomoci - Vybavení kuchyně, spotřebiče - Stolování, slavnostní tabule - Sestavení jídelníčku - Úprava pokrmů za studena, recepty - Třídění odpadu, sběr druhotných surovin - Úklid okolí školy	OSV – Kreativita – cvičení pro rozvoj zákl. rysů kreativity OSV – Psychohygiena – dobrá organizace času ENV – Lidské aktivity a problémy život. prostředí – odpady a hospodaření s odpady

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

5.9.1.2.5 5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • Udržuje čistotu a pořádek pracovního místa • Poskytne první pomoc při úrazu • Přiměřenými pracovními postupy a operacemi na základě své představivosti vytváří různé výrobky z daného materiálu • Při tvořivých činnostech s různým materiálem využívá prvky lidových tradic • Pracuje podle slovního návodu a předlohy • Volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • Provádí jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnice- mi • Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • Orientuje se v základním vybavení kuchyně • Připraví samostatně jednoduchý pokrm • Aktivně se podílí na péči o životní prostředí	- Zásady hygieny a bezpečnosti při práci - Zásady poskytování první pomoci - Práce s papírem a kartonem - Přesné stříhání, vystřihování, skládání, lepení - Práce s přírodninami různého druhu - Vánoční a velikonoční výzdoba - Výzdoba oken školy - Práce s textilem, vyšívání – křížkový steh - Montážní a demontážní práce - Sestavování modelů - Skládání puzzlí - Stolování, příprava slavnostní tabule - Vybavení kuchyně, kuchyňské přístroje a spotřebiče - Základní způsoby tepelné úpravy pokrmů, recepty - Sběr druhotných surovin, třídění odpadu - Úklid okolí školy	OSV – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity OSV – Psychohygiena – dobrá organizace času ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady

5.9.2 Název předmětu: PRACOVNÍ ČINNOSTI /2. stupeň /

5.9.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu žáci získávají soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě. Jejich osobnost se formuje rozvíjením různých vlastností, motorických i tvořivých schopností a dovedností.

5.9.2.1.1 Obsahové a časové vymezení:

Předmět Člověk a svět práce je na 2. stupni rozdělen na tyto tématické okruhy:

- Pěstitelské práce, chovatelství
- Provoz a údržba domácnosti
- Svět práce

Hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Výuka probíhá podle daného tématu v učebně přírodních věd nebo v učebně počítačové techniky, ve školní dílně, na školním pozemku nebo ve skleníku.

5.9.2.1.2 Obsahové a vzdělávací strategie:

Do předmětu Člověk a svět práce jsou integrována tato průřezová témata:

PT	Tématický okruh	Začleněno v ročníku			
ENV	Základní podmínky života	6.	-	8.	-
	Vztah člověka k prostředí	6.	7.	-	-
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	-	-	-	9.
OSV	Rozvoj schopností poznávání	-	-	8.	9.
	Sebepoznání a sebepojetí	6.	7.	8.	9.

5.9.2.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- pomáhá žákům zvládnout organizaci a plánování učení i vlastní práce

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- motivuje žáky ke stanovení reálných cílů a jejich následnému splnění, podporuje i realizaci jejich vlastních nápadů
- dbá na propojení výuky s běžným životem
- vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky ke srozumitelnému a přesnému vyjadřování
- umožní vzájemnou komunikaci – stanovování pracovních postupů, sdělování názorů, srovnávání výsledků

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- podporuje vzájemnou výpomoc, práci ve skupinách
- vede žáky k respektu k daným pravidlům, k sobě i druhým

Kompetence občanské:

Učitel:

- nabádá žáky ukázněnému chování a respektování odlišných názorů
- zapojuje je do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, zdraví svému i ostatních

Kompetence pracovní:

Učitel:

- učí žáky ovládat různé nástroje a manipulovat s nimi, pracovat s rozmanitými materiály
- vede k zodpovědnému a sebekritickému postoji při volbě budoucího povolání
- umožní seznámit se s různými druhy pracovišť, učilišť, škol
- výuku doplní podle možností i praktickými exkurzemi

Kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- nabádá žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

5.9.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

5.9.2.2.1 6. ročník

Pěstitelské práce a chovatelství

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Získá poznatky o půdě a výživě rostlin • Volí vhodné pracovní postupy, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti • Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásady bezpečného kontaktu s nimi • Připraví vhodné složení půdy • Připravuje řezance, používá stimulátor, sází a ošetřuje sazenice, hnojí, zaštipuje	<u>Pěstitelství ve vztahu k životnímu prostředí</u> <u>Základní podmínky pro pěstování rostlin</u> - <u>Půda</u> a její zpracování, vlastnosti půdy - Výživa rostlin a jejich ochrana - <u>Zelenina</u> – charakteristika a význam zeleniny, rozdělení zeleniny, pěstování /osivo, sadba, výpěstky/, ochrana zeleniny před škodlivými činiteli - <u>Chovatelství</u> – chov zvířat v domácnosti/kočka, morče, andulky, křeček, akvarijní rybičky/ - Podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakty se známými a neznámými zvířaty <u>Pěstování pelargónií</u> - Složení půdy - Množení rostlin řízkováním - Sazení, použití stimulátoru - Ošetřování v průběhu vegetace	ENV-Základní podmínky života-půda-zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace, nové funkce zemědělství v krajině OSV-Sebepoznání a sebepojetí -uvědomění si vztahu ke zvířatům ENV-Vztah člověka k prostředí-pomoc při vytváření estetického prostředí ve škole i obci pěstováním sazenic pelargónií

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

5.9.2.2.2 7. ročník

Pěstitelské práce a chovatelství

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • Volí vhodné pracovní postupy, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • Dodržuje technologickou kázeň • Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • Umí poskytnout první pomoc při úrazu • Připraví vhodné složení půdy, naučí se připravovat řezance, použít stimulátor, sázet a ošetřovat sazenice, zalévat, hnojit, zaštipovat, použít postřiky proti chorobám a škůdcům	<u>Okrasné rostliny</u> – rozdělení, charakteristika jednotlivých skupin, bonsaje, venkovní a balkónové rostliny, pokojové květiny <u>Aranžování rostlin</u> – ikebana, aranžování do vázy nebo misky, aranžování suchých květů <u>Ovocné rostliny</u> – rozlišování ovocných dřevin, množení, štěpování, sortiment pěstovaný v ČR, uskladnění a zpracování <u>Léčivé rostliny</u> – rozdělení, charakteristika a význam léčivých rostlin, zásady sběru, sušení a uchovávání, léčivé účinky, rostliny jedovaté, drogy a jejich zneužívání, alergie <u>Pěstování pelargónií</u> - složení půdy - množení rostlin řízkováním, použití stimulátoru, sázení - ošetřování v průběhu vegetace	ENV-Vztah člověka k prostředí-pomoc při vytváření estetického prostředí ve škole i v obci pěstováním sazenic pelargónií OSV-Sebepoznání a sebepojetí-vytváření vztahu spolupráce se spolužáky

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

5.9.2.2.3 8. ročník

Svět práce

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Pozná,co všechno ovlivňuje jeho rozhodnutí o profesní orientaci • Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	<u>Faktory charakterizující lidskou práci</u> - pracoviště a pracovní prostředí - pracovní prostředky, objekty a produkty práce - charakter pracovních činností - kvalifikační ,zdravotní a osobnostní požadavky - poptávka trhu práce - charakteristické znaky práce - technika jako objekt nebo produkt práce <u>Profesní orientace</u> - osobní zájmy a životní cíle - tělesný a zdravotní stav - osobní vlastnosti a schopnosti ,sebehodnocení - základní princip volby profesní orientace - vlivy působící na volbu profesní orientace - práce s profesními informacemi - využívání poradenských služeb	OSV-Sebepoznání a sebepojetí- pomůže při rozhodnutí o volbě vhodného povolání

Provoz a údržba domácnosti

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- Uvědomí si základní druhy energií používaných v domácnosti - Seznámí se s jednoduchými operacemi platebního styku a domácího účetnictví - Umí hospodařit s odpadem - Zná pravidla bezpečnosti v domácnosti - Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti	<u>Provoz domácnosti</u> - voda podle zdrojů, kvality, užití, vodovod, kanalizace - teplo – druhy topení, paliva, regulátorů, topné systémy - světlo – typy osvětlení, druhy svítidel <u>Údržba a úklid domácnosti</u> - úklid bytu – organizace úklidu, čisticí prostředky <u>Ekonomika domácnosti</u> - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk - odpad a jeho recyklace - bezpečnost v domácnosti <u>Údržba oděvů a textilií v domácnosti</u> - praní a žehlení prádla - péče o náročné věci - drobné opravy - ukládání šatstva – způsoby ukládání, zásady ochrany šatstva při dlouhodobém ukládání	ENV-Základní podmínky života-lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii OSV-Rozvoj schopností poznávání-vztahy k druhým lidem ENV-Vztah člověka k prostředí- odpady, druhotné suroviny

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

5.9.2.2.4 9. ročník

Svět práce

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Pozná prostředí, ve kterých by se mohl úspěšně uplatnit • Pozná možnosti školního vzdělání v učebních nebo studijních oborech • Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce • Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	<u>Základní orientace v oblastech světa práce</u> <u>Význam vzdělání pro úspěšný život</u> - možnosti školního vzdělání – česká školní soustava - náplň učebních a studijních oborů - vzdělávání dospělých – nutnost celoživotního vzdělávání - informace a poradenské služby - způsoby hledání zaměstnání - psaní životopisu - pohovor u zaměstnavatele – klíčové kompetence - informace o pracovních místech, služby zprostředkující zaměstnání <u>Druhy a struktura organizací</u> - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - nejčastější formy podnikání	OSV-Sebepoznání a sebepojetí- pomůže při výběru vhodného povolání

Provoz a údržba domácnosti

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
• Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem • Správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu	<u>Elektrická instalace v domácnosti</u> <u>Bezpečnost práce v elektrotechnice</u> - bezpečnostní pravidla pro obytné a venkovní prostory <u>Rozvod elektrické energie</u> – rozvodná deska, fázový a nulovací vodič, zásuvky <u>Světelné obvody</u> – vypínače, přepínače <u>Elektrické spotřebiče v domácnosti</u> - světelné - žárovka, zářivka - tepelné – vařič ,infrazářič, mikrovlnná trouba - chladicí – chladnička - mechanické – elektromotor a jeho ovládání - kombinované – pračka, diaprojektor - elektronické – gramofon, CD přehrávač, magnetofon, rozhlasový přijímač, televize	OSV-Rozvoj schopností poznávání-cvičení pozornosti a soustředění při práci ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí-porovná výkony různých domácích spotřebičů z údajů na jejich štítcích-volba optimálního z hlediska ekonomického i ekologického

5.10 Vzdělávací oblast: DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY

5.10.2 Název předmětu: ETICKÁ VÝCHOVA

5.10.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu:

Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů. Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve vzdělávacím oboru Přírodopis navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj. V doplňujícím vzdělávacím oboru Dramatická výchova navazuje na učivo základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.

Svým vzdělávacím obsahem a očekávanými výstupy je v podstatě součástí všech ostatních vzdělávacích oborů. V tomto duchu je také pojata výuka etické výchovy na 1. i 2. stupni naší školy. V 8. a 9. ročníku je velmi intenzivně integrována do výuky předmětu Pracovní činnosti.

5.10.2.1.1. Obsahové a časové vymezení:

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova tvoří následující témata:

- Mezilidské vztahy a komunikace.
- Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
- Pozitivní hodnocení druhých.
- Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
- Komunikace citů.
- Interpersonální a sociální empatie.
- Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
- Reálné a zobrazené vzory.
- Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
- Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ETICKÁ VÝCHOVA

5.10.2.2

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata
- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva - rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	KOMUNIKACE - zásady verbální komunikace, dialog - aktivní naslouchání DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY - úcta k lidské osobě – lidská práva, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost - jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ - asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu - obrana před manipulací – asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik - fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY - pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených	OSV – Mezilidské vztahy, Poznávání lidí, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena VDO – Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV – Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity ENV – Lidské aktivity a problémy životního

• spolupracuje i v obtížných sociálních situacích • je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení • analyzuje etické aspekty různých životních situací • aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě - podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas - já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST - iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství - iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost - uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám APLIKOVANÁ ETICKÁ VÝCHOVA - etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj - sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství - rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v	prostředí, Vztah člověka k prostředí MEDV – Fungování a vliv médií ve společnosti, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
---	--	--

	rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří - duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světonázorech - ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických činností – šetrnost, podnikavost - ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí	
--	---	--

6. Pravidla pro hodnocení žáků

6.1. Způsoby hodnocení žáků

6.1.1 Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

6.1.1.1 Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.

6.1.1.2 Za první pololetí i za druhé pololetí se vydává žákovi vysvědčení (za 1. pololetí lze vydat výpis z vysvědčení).

6.1.1.3 Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

6.1.1.4 Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

6.1.1.5 Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.

6.1.1.6 Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.

6.1.1.7 Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.

6.1.1.8 Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

6.1.1.9 Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

6.1.1.10 Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

6.1.1.11 Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

6.1.1.12 Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

6.1.1.13 V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

6.1.1.14 Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

6.1.1.15. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snáživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

6.1.1.16 Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

6.1.1.17 Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím elektronické žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období) v el. žákovské knížce,
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

6.1.1.18 Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. v předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

6.1.1.19 Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

6.1.1.20 Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

6.1.1.21 Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. v období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

6.1.1.22 Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

6.1.1.23 Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

6.1.1.24 Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

6.1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

6.1.2.1 Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

6.1.2.2 Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

6.1.2.3 Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

6.1.2.4 Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

6.1.2.5 Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

6.1.2.6 Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím elektronické žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.

6.1.3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

6.1.3.1 Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.

6.1.3.2 Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.

6.1.3.3 Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

6.1.3.4 Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří,
- co mu ještě nejde.
- jak bude pokračovat dál.

6.1.3.5 Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

6.1.3.6 Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

6.1.3.7 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií

6.2 Kritéria hodnocení

6.2.1 Hodnocení pomocí klasifikace stupni prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

6.2.2 Dělení předmětů pro potřeby klasifikace

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

6.2.2.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají **jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.**

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,

- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti.

Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. v uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. v ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. v kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. v uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. v ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.2.2.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole **pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.**

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. k údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci

učitele. v praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. v obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. v praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. v obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

6.2.2.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: **výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.**

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6.2.3 Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 – velmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.2.4 Zásady pro používání slovního hodnocení

Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií.

6.2.4.1 O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

6.2.4.2 Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

6.2.4.3 Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

6.2.4.4 U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

6.2.4.5 Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.2.4.6 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace.

6.3. Pravidla pro hodnocení

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby

4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.3.1 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

6.3.1.1 Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky :

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové) ,didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

6.3.1.2 Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

6.3.1.3 Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - nejpozději se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

6.3.1.4 Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

6.3.1.5 O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. v jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

6.3.1.6 Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). v případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

6.3.1.7 Vyučující zajistí zadání známek do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

6.3.1.8 Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

6.3.1.9 Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí,
- učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

6.3.1.10 Třídní učitelé a výchovný poradce jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv výchovného poradce na pedagogické radě.

6.3.2 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

6.3.2.1 Komisionální zkouška

6.3.2.1.1 Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- **má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,**
- při konání opravné zkoušky.

6.3.2.1.2 Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

6.3.2.1.3 Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

6.3.2.1.4 Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. v případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

6.3.2.1.5 O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

6.3.2.1.6 Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

6.3.2.1.7 Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

6.3.2.1.8 Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

6.3.2.1.9 Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

6.3.2.2 Opravná zkouška

6.3.2.2.1 Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
 - žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.
- Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

6.3.2.2.2 Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

6.3.2.2.3 Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

6.3.2.2.4 Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

6.3.2.2.5 Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětus prospěchem

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný

6.3.3 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

6.3.3.1 Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

6.3.3.2 Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

6.3.3.3 Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

6.3.3.4 Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

6.3.3.5 Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

7. Vlastní hodnocení školy /autoevaluace/

Na základě § 12 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním.../Školský zákon/ a podle § 9 vyhláška č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, stanoví ředitelka školy náležitosti vlastního hodnocení školy.

Návrh struktury vlastního hodnocení školy projedná ředitelka školy s pedagogickou radou nejpozději do konce září školního roku, v němž se má vlastní hodnocení školy uskutečnit. Nejlépe na srpnové poradě, před zahájením školního roku. Vlastní hodnocení se zpracovává za období dvou školních roků, a to na pedagogické radě následujícího školního roku, nejpozději do 31. října. Na návrhu struktury i na vlastním vyhodnocování se podíl celý pedagogický sbor.

Autoevaluace školy je podkladem pro zpracování výroční zprávy, která se provádí každoročně za období předcházejícího školního roku. Předává se do 15. října ke schválení Radě školy a po schválení jí do 14 dnů zasílá ředitelka zřizovateli a Odboru školství do Turnova. Ve škole je umístěna na nástěnce ve sborovně.

Vzhledem k tomu, že ŠVP není uzavřený dokument a lze ho na daný nový školní rok upravit, nemůže se ani autoevaluační plán stát brzdicím faktorem, ale je možné ho upravit a doplnit v souvislosti s aktuální situací.

Autoevaluační činnosti

Oblast autoevaluace	Cíle autoevaluace	Kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časové rozvržení
Vzdělávací program	Kontrola realizace ŠVP	Soulad vzdělávání se ŠVP, plnění cílů ŠVP	Pozorování, rozhovory, hospitační činnosti, diskuze, ankety	Průběžně
Podmínky ke vzdělávání	Zhodnocení současného stavu, hledání cest ke zlepšení	Materiální, technické, hygienické, personální a ekonomické podmínky	Diskuze, rozhovory/učitelé-rodice-děti, pozorování, SWOT analýza	Průběžně /při pedagogických radách/ SWOT analýza 1x za 2 roky
Průběh vzdělávání	Zhodnocení metod a forem práce při výuce, vztah pedagog-žák	Motivace a podpora žáků, prostor pro vlastní vyjádření, rozmanitost vyuč. postupů, klima třídy, individuální přístup, spolupráce učitelů	Pozorování, rozhovory učitele se žáky, hospitace	Průběžně

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků, podpora školy žákům	Dobrá spolupráce rodiny a školy, spolupráce s Radou školy, integrace žáků se SVP, spolupráce s PPP, řešení problémů	Účast zákonných zástupců žáků na školních akcích, jejich spolupráce s učiteli i Radou školy, spolupráce s PPP	Rozhovory, dotazníky, školní dokumentace, zpráva výchovné poradkyně	Rozhovory se zákonnými zástupci žáků na třídních schůzkách i mimo ně, schůzky Rady školy, zprávy výchovné poradkyně /2x ročně/
Výsledky vzdělávání žáků	Utváření klíčových kompetencí	Dosahování vzdělávacích cílů, praktické návyky, dovednosti, uplatnění absolventů na středních školách	Zpráva výchovné poradkyně o umístění žáků na SŠ, školní práce žáků, testy, pozorování	Průběžně, zpráva výchovné poradkyně /1x ročně/, čtvrtletní práce žáků, testy
Personální oblast a řízení školy	Vyhodnocování pozitiv a negativ	Kvalifikovanost učitelů, spolupráce mezi učiteli, účast v dalším vzdělávání, klima školy, plánování činností, spolupráce s úřady, hodnocení učitelů	Pedagogické rady, evidence účasti na dalším vzdělávání, diskuze	Průběžně, 1x ročně ve výroční zprávě školy
Úroveň výsledků práce školy	Propojení zpětné vazby s dalším rozvojem	Spolupráce s jinými školami, organizování akcí školy, prezentace školy na veřejnosti, účast žáků v soutěžích	Evidence školních akcí a prezentací, výroční zpráva o činnosti školy, kontakty s absolventy	Průběžně, ve výroční zprávě školy 1x ročně
Řízení školy	Hodnocení ředitele ČSI, zlepšování podmínek pro práci učitelů	Spokojenost učitelů, spokojenost nadřízených orgánů	Autoevaluace /výroční zpráva/, diskuze, dotazník	1x ročně
Vzdělávání pedagogů	Posílení kompetencí pedagogů	Úroveň obsahu DVPP	Ochota pedagogů k DVPP	Průběžně
Školní klima /vzájemné vztahy/	Vztahy ke škole, vzájemná komunikace	Spokojený pedagog, rodič, žák	Individuální komunikace s pedagogy, SRDPŠ, schránka důvěry, pedagogické rady	Průběžně

8. Přílohy k ŠVP

8.1 PŘÍLOHA ŠVP PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Základní škola Kobyly, okres Liberec - příspěvková organizace

Název:	Školní družina při ZŠ Kobyly
IČO:	70982066
Sídlo:	ZŠ Kobyly, Kobyly 31, 463 45 Pěňčín
Charakteristika:	2 oddělení, umístěno v přízemí budovy školy
Vedení školy:	ředitelka školy Mgr. Martina Pichrtová
Kontakty:	315559202, 736 754 602
Zpracovatel:	vychovatelka Jitka Plotová

OBSAH:

1. Charakteristika ŠD
2. Materiální podmínky
3. Ekonomické podmínky
4. Personální podmínky
5. Formy vzdělávání
6. Obsah vzdělávání
7. Cíle ŠD
8. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných
9. Řád ŠD
10. Časový plán ŠD
11. Bezpečnost práce a ochrana zdraví
12. Délka vzdělávání v ŠD
13. Podmínky přijímání uchazečů do ŠD
14. Podmínky průběhu a ukončování vzdělávání žáků v ŠD

1. Charakteristika ŠD

Školní družina je součástí ZŠ a má dvě oddělení.

2. Materiální podmínky

Samostatná třída 1. oddělení ŠD se nachází v přízemí školy. 2. oddělení ŠD využívá ke svému provozu kmenovou učebnu II. třídy. Školní družina využívá i ostatní prostory ZŠ: tělocvičnu, počítačovou učebnu, cvičnou kuchyňku, hřiště u ZŠ. Třída ŠD je vybavena vhodným nábytkem a kobercem, PC, interaktivní tabulí, televizorem, CD přehrávačem. Hry, hračky, knihy a sportovní potřeby jsou pravidelně dle finančních prostředků obměňovány.

3. Ekonomické podmínky

Za zájmovou činnost v ŠD je vybírán poplatek. Výši poplatku a splatnost stanoví zřizovatel školy. V odůvodněných případech může být poplatek po doložení příslušných dokumentů prominut.

4. Personální podmínky

Ve ŠD jsou zřízena dvě oddělení, pracují zde kvalifikovaná vedoucí vychovatelka a taktéž kvalifikovaná vychovatelka, které si průběžně doplňují vzdělání v akreditovaných kurzech MŠMT ČR a programech DVPP.

5. Formy vzdělávání

Školní družina zajišťuje tyto formy vzdělávání:

- a) **příležitostnou** výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tématickou rekreační činnost jako např. návštěvy divadelních a filmových představení, besídky, sportovní dny, exkurze apod.
- b) **pravidelnou** výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost dle plánu
- c) **táborovou** činnost a další činnosti spojené mimo místo činnosti ŠD

6. Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání vychází z klíčových kompetencí.

Kompetence k učení :

- žák získává nové vědomosti a dovednosti
- pracuje s chutí, započatou práci dokončí a hodnotí svůj výkon
- uplatňuje zkušenosti v praktických situacích

Kompetence k řešení problémů:

- žák dostává prostor k vyjádření svého názoru
- podílí se na způsobu a variantě řešení
- je iniciativní, snaží se činnost dokončit a zhodnotit

Kompetence komunikativní:

- komunikuje s vrstevníky i dospělými
- zapojuje se do diskuze, snaží se řešit konflikty, rozvíjí schopnost naslouchat druhým
- dokáže pracovat v týmu

Kompetence sociální a personální:

- žák dodržuje pravidla slušného chování
- učí se uvědomovat, že za sebe a své jednání nese odpovědnost
- projevuje ohleduplnost, pomáhá slabším, rozpozná nevhodné chování
- respektuje druhé

Kompetence občanské:

- žák se učí znát svá práva a své povinnosti
- podílí se na kvalitě životního prostředí
- poznává tradice a kulturní dědictví

Kompetence pracovní:

- upevňuje a snaží se dodržovat pravidla bezpečnosti při práci s nástroji
- rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- vybírá svoji zájmovou činnost dle svých potřeb a dispozic

Kompetence digitální:

- přiměřeně využívá digitální technologie
- učí se kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a reflektovat rizika jejich využívání
- učí se předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na své tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Při rozvíjení dovedností respektujeme u účastníků zájmového vzdělávání jejich individualitu a výstupy z činností směřujeme přiměřeně jejich věku, možnostem a okolnostem.

Klíčové kompetence žák ve školní družině postupně rozvíjí.

7. Cíle ŠD

Školní družina

- zabezpečuje relaxaci, odpočinek a aktivní využití volného času
- poskytuje dítěti možnost rozvíjet se ve svých dovednostech a schopnostech
- napomáhá formovat životní postoje a osobnost dítěte
- má důležitou úlohu v prevenci negativních sociálních jevů
- spolupracuje s rodinou
- realizuje aktivity k udržitelnému rozvoji Země

8. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a s třídním učitelem.

Dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. v případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude naše ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Podněcujeme a motivujeme nejen talentované žáky, ale i zdravotně oslabené žáky, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky ze sociálně slabého prostředí formou individuálního přístupu a pomoci.

9. Řád ŠD

Ve školní družině je určena vedoucí vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, vybírání poplatků, předávání informací zákonným zástupcům žáků, vyřizování námětů a stížností.

O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.

Za pobyt dětí v ŠD je vybírán poplatek, jehož výši stanovuje zřizovatel - Obec Kobyly. Tato částka platí i pro každé další dítě v případě docházky sourozenců do školní družiny. Poplatek se platí na měsíc předem, lze jej zaplatit předem i na delší období. Pokud za žáka není zaplacen poplatek, ředitel školy může rozhodnout o jeho vyřazení z družiny od prvního dne dalšího měsíce.

Zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do družiny sdělí vychovateli rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka z družiny. Tyto údaje jsou

zaznamenány na zápisním lístku. Omluvu nepřítomnosti žáka ve školní družině, odchylky od docházky žáka nebo pokud má žák odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je obvyklé a je uvedeno na zápisním lístku, sdělí zákonní zástupci žáků tuto skutečnost písemně. Předem známou nepřítomnost žáka v družině zákonný zástupce oznámí písemně.

V docházkovém sešitě je zaznamenáván příchod žáka do ŠD, odchod jen pokud se údaj liší od zápisního lístku a písemných omluvenek. Oddělení ŠD se naplňuje nejvýše do počtu povolené kapacity ŠD. Do školní družiny přicházejí žáci po skončení vyučování pod vedením učitelky nebo vychovatelky. Pokud ostatní třídy končí později, přechází žáci do ŠD sami s ohledem na dodržování školního řádu ZŠ a ŠD. Žáci, kteří docházejí do zájmových kroužků, odchází a navrací se do ŠD pod dohledem vedoucího kroužku. Žáci, kteří se v rámci činnosti ŠD převlékají v šatnách, odchází a navrací se do(z) ŠD samostatně, s ohledem na dodržování řádu ZŠ a ŠD. Stejně pravidlo platí při odchodech na toaletu.

Ředitel školy stanovuje rozsah denního provozu ŠD a rozvrh činnosti.

Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje žákům přípravu na vyučování. Činnosti družiny se mohou zúčastňovat i žáci nezařazení do družiny, pokud se této činnosti neúčastní plný počet žáků zařazených do školní družiny.

V době řádných prázdnin v průběhu školního roku je zajišťován provoz školní družiny po dohodě se zřizovatelem ZŠ. Středisko se nezřizuje, pokud je počet přihlášených žáků méně než deset. Provoz školní jídelny není zajištěn.

V době mimořádných prázdnin nebo mimořádného volna je činnost školní družiny zajištěna, stejně tak provoz školní jídelny, s případným omezením podle pokynů městského hygienika apod. zákonní zástupci žáků a další návštěvníci do ŠD nevstupují.

Žák bez vědomí vychovatelky oddělení ŠD neopouští. Za žáka, který ve škole byl a do ŠD se nedostavil, vychovatelka neodpovídá. Doba pobytu žáka v ŠD se řídí údaji uvedenými na zápisním lístku. v ŠD se žák řídí pokyny vychovatelky, školním řádem a řádem ŠD, který je vyvěšen v učebně.

Na hodnocení a klasifikaci chování žáka ve ŠD se vztahují ustanovení vyhlášky o základní škole. Pokud žák narušuje soustavně školní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitele z družiny vyloučen.

10. Časový plán ŠD

Školní družina je otevřena pro zapsané žáky každý den od 10,50 hodin do 15,30 hodin. Ve 12 hod. žáci odchází na oběd do školní jídelny. V časovém rozmezí 11,00 až 12,45 hod. je žákům nabídnuta organizovaná i volitelná činnost. Ve 12,45hod. odchází část žáků na autobusové spoje. Pro zůstávající žáky je pravidelně připravena organizovaná činnost v době od 13,00- 14,30 hod. Poté následuje opět individuální zaměstnání. Podle potřeb dětí, lze činnosti ve školní družině měnit.

11. Bezpečnost práce a ochrana zdraví

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální.

Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře.

Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči ale i s širokou veřejností.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Vnitřním řádem ZŠ
- Vnitřním řádem ŠD
- Vnitřními řády specializovaných učeben

V dalších prostorech se žáci řídí pokyny pedagogického pracovníka.

12. Délka vzdělávání v ŠD

Plán činnosti ŠD je pro žáky 1. - 5. ročníku vypracován na období 5 let a dále je rozpracován v ročních plánech.

12.1. Člověk a jeho svět

12.1.1 Místo, kde žijeme

- poznávání okolí
- organizace života ve škole, v rodině společnosti, v obci
- historie svého bydliště, historické památky v okolí
- regionální pohádky a pověsti jako poslech. činnost
- tematické vycházky do okolí školy
- bezpečná cesta do školy a ze školy
- poznávání různých služeb v obci- knihovna, OÚ
- dopravní výchova
- zvyky, obyčej

12.1.2 Lidé kolem nás

- osvojení zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi / pozdravení, komunikace /
- tolerance, empatie, vzájemná úcta, vztah ke spolužákům i dospělým osobám
- základní práva o povinnosti
- pravidla stolování
- předcházení šikaně, soc. patol. jevy, (záškoláctví, drogy, rasismus, kriminalita)
- výchova občana demokr. státu
- výchova k sebekázi

12.1.3 Lidé a čas

- denní režim a jeho dodržování
- odlišný způsob života
- organizace a režim ve ŠD
- návštěva muzea, historických míst v okolí

12.1.4 Rozmanitost přírody

- tematické vycházky, pobyt v přírodě
- pozorování změn, roční období
- sběr podzimních plodů
- péče o pokojové rostliny
- zakládání herbáře
- ekologie
- zvířata kolem nás – domácí a volně žijící zvířata, návštěva chovatele
- rozlišování znaků v přírodě
- zimní spánek zvířat, stopy ve sněhu
- krmení ptáčků v zimě
- jedovaté rostliny
- chráněné oblasti
- rozmanitost přírody

12.2. Člověk a jeho zdraví

- poučení o zdraví a nemocech
- otužování, osobní hygiena
- předcházení úrazům
- nácvik ošetření jednoduchého poranění
- vyhledávání pomoci, tísňové linky
- pravidelný pobyt venku
- závodivé hry, hry s míčem
- cvičení s náčiním a na nářadí
- smysl sport. činnosti, pravidla her
- atletika
- zimní sporty
- význam cvičení pro lidský organismus
- koupání
- orientace v terénu

12.3. Člověk a svět práce

- práce s papírem, drobným materiálem, model.hmotou, textilem
- konstruktivní stavebnice
- stavby z písku, navlékání korálků
- výrobky z přírodnin, malování na kameny
- hry s barvou – rozfukávání, obtisky
- tiskátka z brambor
- výrobky ze slaneého těsta
- výroba dárků k různým příležitostem (Vánoce, Den matek, Valentýn atd.)
- sběr a práce s přírodninami
- skládání puzzle
- kašírování

- batika

12.4. Člověk, umění a kultura

- hudebně pohyb. hry
- poslech čtených pohádek
- malování, kreslení
- ilustrace k četbě
- hry s barvou- teplá x studená
- vyprávění příběhů
- popěvky, koledy
- dramatizace pohádek
- společný zpěv

13. Podmínky přijímání uchazečů do ŠD

Do ŠD jsou přijímáni žáci 1.–3. ročníku, v případě volné kapacity i žáci 4. a 5. ročníku s řádně vyplněnou přihláškou.

O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy.

Přihláška je platná na 1 školní rok.

14. Podmínky průběhu a ukončování vzdělávání žáků v ŠD

Průběh vzdělávání žáka se řídí ŠVP pro ŠD, Plánem činnosti ŠD pro jednotlivý školní rok, Řádem ŠD a Školním řádem ZŠ. Na hodnocení a klasifikaci chování žáka ve ŠD se vztahují ustanovení vyhlášky o základní škole. Pokud žák narušuje soustavně školní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitele z družiny vyloučen.